

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

► **B****UREDBA KOMISIJE (EU) št. 748/2012**

z dne 3. avgusta 2012

o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij

(prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

(UL L 224, 21.8.2012, str. 1)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► <u>M1</u>	Uredba Komisije (EU) št. 7/2013 z dne 8. januarja 2013	L 4	36	9.1.2013
► <u>M2</u>	Uredba Komisije (EU) št. 69/2014 z dne 27. januarja 2014	L 23	12	28.1.2014
► <u>M3</u>	Uredba Komisije (EU) 2015/1039 z dne 30. junija 2015	L 167	1	1.7.2015
► <u>M4</u>	Uredba Komisije (EU) 2016/5 z dne 5. januarja 2016	L 3	3	6.1.2016
► <u>M5</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/897 z dne 12. marca 2019	L 144	1	3.6.2019
► <u>M6</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/570 z dne 28. januarja 2020	L 132	1	27.4.2020
► <u>M7</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/699 z dne 21. decembra 2020	L 145	1	28.4.2021

popravljen z:

- **C1** Popravek, UL L 142, 31.5.2016, str. 111 (748/2012)
- **C2** Popravek, UL L 146, 5.6.2019, str. 116 (2019/897)

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 748/2012

z dne 3. avgusta 2012

o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij

(prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

Člen 1

Področje uporabe in opredelitve pojmov

1. Ta uredba v skladu s členom 5(5) in členom 6(3) Uredbe (ES) št. 216/2008 določa skupne tehnične zahteve in upravne postopke za certificiranje proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter opredeljuje:

- (a) izdajo certifikatov tipa, certifikatov tipa z omejitvami, dodatnih certifikatov tipa in spremembe teh certifikatov;
- (b) izdajo spričeval o plovnosti, spričeval o plovnosti z omejitvami, dovoljenj za letenje in dovoljenj za sprostitev v uporabo;
- (c) izdajo odobritev projektov popravil;
- (d) dokazovanje izpolnjevanja zahtev glede varstva okolja;
- (e) izdajo spričeval o hrupu;
- (f) opredelitev proizvodov, delov in naprav;
- (g) certificiranje proizvodov, delov in naprav;
- (h) potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij;
- (i) izdajo plovnostnih zahtev.

2. V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „JAA“ pomeni „Joint Aviation Authorities“;
- (b) „JAR“ pomeni „Joint Aviation Requirements“;
- (c) „del 21“ pomeni zahteve in postopke za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij iz Priloge I k tej uredbi;

▼B

- (e) „glavni sedež“ pomeni glavno upravo ali registrirani sedež podjetja, kjer se izvajajo glavne finančne naloge in operativni nadzor nad dejavnostmi, navedenimi v tej uredbi;
- (f) „artikel“ pomeni kateri koli del ali napravo, ki se uporablja v civilnem zrakoplovu;
- (g) „ETSO“ pomeni odredbo o evropskem tehničnem standardu. Odredba o evropskem tehničnem standardu je podrobna specifikacija plovnosti, ki jo zaradi zagotavljanja skladnosti z zahtevami iz te uredbe Evropska agencija za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: agencija) izda kot minimalni standard zmogljivosti za določene artikke;
- (h) „EPA“ pomeni Evropsko odobritev delov. Evropska odobritev delov pomeni, da je bil artikel proizveden v skladu z odobrenimi projektnimi podatki, ki ne pripadajo nosilcu certifikata tipa za zadevni proizvod, razen artiklov ETSO;
- (i) „zrakoplov ELA1“ pomeni naslednje evropske lahke zrakoplove s posadko:
 - (i) zrakoplov z največjo vzletno maso (*Maximum Take-off Mass* – MTOM) 1 200 kg ali manj, ki ni opredeljen kot kompleksni zrakoplov na motorni pogon;
 - (ii) jadralno letalo ali jadralno letalo s pogonom z MTOM 1 200 kg ali manj;
 - (iii) balon z največjo deklarirano prostornino vzgonskega plina ali prostornino toplega zraka, ki ne presega 3 400 m³ za toplozračne balone, 1 050 m³ za prostoletne plinske balone, 300 m³ za vezane plinske balone;
 - (iv) zračno ladjo, namenjeno največ štirim potnikom in z največjo deklarirano prostornino vzgonskega plina ali prostornino toplega zraka, ki ne presega 3 400 m³ za toplozračne zračne ladje in 1 000 m³ za plinske zračne ladje;
- (j) „zrakoplov ELA2“ pomeni naslednje evropske lahke zrakoplove s posadko:
 - (i) zrakoplov z MTOM 2 000 kg ali manj, ki ni opredeljen kot kompleksni zrakoplov na motorni pogon;
 - (ii) jadralno letalo ali jadralno letalo s pogonom z MTOM 2 000 kg ali manj;
 - (iii) balon;
 - (iv) toplozračno zračno ladjo;
 - (v) plinsko zračno ladjo z vsemi naslednjimi značilnostmi:
 - 3 % največje statične obteženosti,

▼B

- nevektorskim potiskom (razen povratnega potiska),
- konvencionalno in enostavno zasnovno strukture, nadzornega sistema in balonetnega sistema,
- komandami brez servo podpore;

(vi) zelo lahek rotoplan;

▼M5

- (k) „podatki o operativni ustreznosti“ pomenijo podatke, ki so del certifikata tipa zrakoplova, certifikata tipa z omejitvami ali dodatnega certifikata tipa, zajemajo pa vse naslednje:
- (i) minimalni program usposabljanja pilotov za pridobitev ratinga za tip, vključno z določitvijo ratinga za tip;
 - (ii) opredelitev obsega izvornih podatkov za potrditev zrakoplova kot podlage za objektivno potrditev ustreznosti simulatorjev ali začasnih podatkov kot podlage za njihovo začasno potrditev ustreznosti;
 - (iii) minimalni program za usposabljanje osebja za certificiranje vzdrževanja za rating za tip, vključno z določitvijo ratinga za tip;
 - (iv) določitev tipa ali različice za kabinsko posadko in podatkov, značilnih za tip, za kabinsko posadko;
 - (v) glavni seznam minimalne opreme.

▼B*Člen 2***Certificiranje proizvodov, delov in naprav**

1. Certifikati za proizvode, dele in naprave se izdajo, kakor je opredeljeno v Prilogi I (delu 21).
2. Z odstopanjem od točke 1 so zrakoplovi, vključno z vgrajenimi proizvodi, deli in napravami, ki niso registrirani v državi članici, izvzeti iz določb poddelov H in I Priloge I (dela 21). Prav tako so izvzeti iz določb poddela P Priloge I (dela 21), razen kadar identifikacijske oznake zrakoplovov predpiše država članica.

*Člen 3***Nadaljevanje veljavnosti certifikatov tipa in povezanih spričeval o plovnosti**

1. V zvezi s proizvodi, za katere je država članica izdala certifikat tipa ali dokument, ki dovoljuje izdajo spričevala o plovnosti, pred 28. septembrom 2003, se uporabljajo naslednje določbe:
 - (a) šteje se, da je bil certifikat tipa za proizvod izdan v skladu s to uredbo, če:

▼M2

(i) je bila njegova osnova za certifikacijo tipa:

- osnova za certifikacijo tipa JAA za proizvode, ki so bili certificirani po postopkih JAA, kakor je opredeljeno v njihovi listi podatkov JAA, ali
- za druge proizvode, osnova za certifikacijo tipa, kakor je opredeljeno v listi podatkov certifikata tipa države projektiranja, če je bila ta država projektiranja:
 - država članica, razen če agencija ugotovi, ob upoštevanju zlasti uporabljenih certifikacijskih specifikacij in obratovalnih izkušenj, da navedena osnova za izdajo certifikatov tipa ne zagotavlja ravni varnosti, enakovredne tisti, ki jo zahtevata Uredba (ES) št. 216/2008 in ta uredba, ali
 - država, s katero je država članica sklenila dvostranski sporazum ali podoben dogovor glede plovnosti, po katerem so bili ti proizvodi certificirani na osnovi certifikacijskih specifikacij navedene države projektiranja, razen če agencija ugotovi, da navedene certifikacijske specifikacije ali obratovalne izkušnje ali varnostni sistem navedene države projektiranja ne zagotavljajo ravni varnosti, enakovredne tisti, ki jo zahtevata Uredba (ES) št. 216/2008 in ta uredba.

Agencija opravi prvo ovrednotenje učinka določb druge alinee in za Komisijo pripravi mnenje, vključno z možnimi spremembami te uredbe;

▼B

- (ii) veljajo za proizvod tiste zahteve glede varstva okolja, ki so določene v Prilogi 16 k Čikaški konvenciji;
 - (iii) se uporabljajo plovnostne zahteve države projektiranja;
- (b) šteje se, da je projekt posameznega zrakoplova, ki je bil vpisan v register države članice pred 28. septembrom 2003, odobren v skladu s to uredbo, če:
- (i) je bil njegov osnovni projekt tipa del certifikata tipa iz točke (a);
 - (ii) so bile vse spremembe tega osnovnega projekta tipa, za katere ne odgovarja nosilec certifikata tipa, odobrene, ter
 - (iii) so bile upoštevane vse plovnostne zahteve, ki jih je pred 28. septembrom 2003 izdala ali sprejela država članica registracije, vključno z vsemi spremembami plovnostnih zahtev države projektiranja, s katerimi se je država članica registracije strinjala.
2. V zvezi s proizvodi, za katere je bil 28. septembra 2003 pri JAA ali v državi članici v teku proces certificiranja tipa:
- (a) se kot referenca uporabi najnaprednejši projekt, če certificiranje proizvoda poteka v več državah članicah;

▼B

(b) se točke 21.A.15(a), (b) in (c) Priloge I (dela 21) ne uporabljajo;

▼M2

(c) z odstopanjem od točke 21.A.17A Priloge I (del 21) osnovo za certifikacijo tipa določi JAA ali, če je ustrezno, država članica na dan vložitve vloge za odobritev;

(d) se za ugotovitve o skladnosti po postopkih JAA ali države članice šteje, da jih je opravila agencija zaradi izpolnjevanja točk 21.A.20(a) in (d) Priloge I (del 21).

▼B

3. V zvezi s proizvodi, ki imajo nacionalen ali njemu enakovreden certifikat tipa in za katere postopek odobritve spremembe, ki ga izvaja država članica, takrat, ko se v skladu s to uredbo določi certifikat tipa, še ni bil končan:

(a) se kot referenca uporabi najnaprednejši projekt, če postopek odobritve poteka v več državah članicah;

(b) se točka 21.A.93 Priloge I (dela 21) ne uporablja;

(c) je ustrezna osnova za certifikacijo tipa tista, ki jo določi JAA ali po potrebi država članica na dan vložitve vloge za odobritev spremembe;

(d) se za ugotovitve o skladnosti po postopkih JAA ali države članice šteje, da jih je opravila agencija zaradi izpolnjevanja točk 21.A.103(a)(2) in (b) Priloge I (dela 21).

4. V zvezi s proizvodi, ki imajo nacionalen ali njemu enakovreden certifikat tipa in za katere v trenutku, ko je certifikat tipa moral biti določen v skladu s to uredbo, proces odobritve projekta velikega popravila, ki ga izvaja država članica, še ni bil končan, se za ugotovitve o skladnosti po postopkih JAA ali države članice šteje, da jih je opravila agencija zaradi izpolnjevanja točke 21.A.433(a) Priloge I (dela 21).

5. Šteje se, da je spričevalo o plovnosti, ki ga izda država članica in izkazuje skladnost s certifikatom tipa, določenim v skladu s točko 1, v skladu s to uredbo.

*Člen 4***Nadaljevanje veljavnosti dodatnih certifikatov tipa**

1. Za dodatne certifikate tipa, ki so jih izdale države članice po postopkih JAA ali ustreznih nacionalnih postopkih, in za spremembe proizvodov, ki so jih predlagale osebe, ki niso nosilci certifikata tipa za proizvod, ki ga je odobrila država članica po ustreznih nacionalnih postopkih, se šteje, da je bil dodatni certifikat tipa ali sprememba izdan po tej uredbi, če je bil dodatni certifikat tipa ali sprememba v veljavi 28. septembra 2003.

2. Za dodatne certifikate tipa, za katere je država članica 28. septembra 2003 izvedla proces certifikacije po ustreznih postopkih JAA za dodatne certifikate tipa, in za velike spremembe proizvodov, ki

▼B

so jih predlagale osebe, ki niso nosilci certifikata tipa za proizvod, za katerega je država članica 28. septembra 2003 izvedla proces certifikacije po ustreznih nacionalnih postopkih:

- (a) se kot referenca uporabi najnaprednejši projekt, če je proces certifikacije tipa potekal v več državah članicah;
- (b) se točki 21.A.113(a) in (b) Priloge I (dela 21) ne uporabljata;
- (c) je ustrezna osnova za certifikacijo tipa tista, ki jo določi JAA ali po potrebi država članica na dan vložitve vloge za izdajo dodatnega certifikata tipa ali odobritev velike spremembe;
- (d) se za ugotovitve o skladnosti po postopkih JAA ali države članice šteje, da jih je opravila agencija zaradi izpolnjevanja točke 21.A.115(a) Priloge I (dela 21).

▼M2**▼B***Člen 6***Nadaljevanje veljavnosti certifikatov delov in naprav**

1. Za odobritve delov in naprav, ki so jih izdale države članice in so bile veljavne 28. septembra 2003, se šteje, da so bile izdane v skladu s to uredbo.
2. Za dele in naprave, za katere je država članica 28. septembra 2003 izvajala proces odobritve ali potrditve:
 - (a) se kot referenca uporabi najnaprednejši projekt, če je proces potrditve potekal v več državah članicah;
 - (b) se točka 21.A.603 Priloge I (dela 21) ne uporablja;
 - (c) so ustrezne zahteve glede podatkov iz točke 21.A.605 Priloge I (dela 21) tiste, ki jih določi ustrezna država članica na dan vložitve vloge za odobritev ali potrditev;
 - (d) se za ugotovitve o skladnosti po postopkih ustrezne države članice šteje, da jih je opravila agencija zaradi izpolnjevanja točke 21.A.606(b) Priloge I (dela 21).

*Člen 7***Dovoljenje za letenje**

Pogoji, določeni pred 28. marcem 2007 s strani držav članic glede dovoljenj za letenje ali drugih spričeval o plovnosti, ki so bila izdana za zrakoplov, za katerega niso bila izdana spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami v skladu s to uredbo, štejejo kot pogoji, ki so bili določeni v skladu s to uredbo, razen če je agencija pred 28. marcem 2008 ugotovila, da takšni pogoji ne zagotavljajo enake stopnje varnosti, kot jo zagotavlja Uredba (ES) št. 216/2008 ali ta uredba.

▼ M2*Člen 7a***Podatki o operativni ustreznosti**

1. Nosilec certifikata tipa za zrakoplov, izdanega pred 17. februarjem 2014, ki namerava operatorju EU dobaviti nov zrakoplov dne 17. februarja 2014 ali po njem, pridobi odobritev v skladu z delom 21.A.21(e) Priloge I (del 21), razen za minimalni program za usposabljanje osebja, ki ima rating za potrjevanje vzdrževanja, in za izvirne podatke za potrditev zrakoplova kot podlage za objektivno potrditev ustreznosti simulatorjev. Odobritev je treba pridobiti najkasneje do 18. decembra 2015 ali preden začne operator EU uporabljati zrakoplov, pri čemer se upošteva poznejši datum. Podatki o operativni ustreznosti se lahko omejijo na dobavljeni model.

2. Prosilec za certifikat tipa za zrakoplov, za katerega je bila vloga vložena pred 17. februarjem 2014 in za katerega se certifikat tipa ne izda pred 17. februarjem 2014, pridobi odobritev v skladu z delom 21.A.21(e) Priloge I (del 21), razen za minimalni program za usposabljanje osebja, ki ima rating za potrjevanje vzdrževanja, in za izvirne podatke za potrditev zrakoplova kot podlage za objektivno potrditev ustreznosti simulatorjev. Odobritev je treba pridobiti najkasneje do 18. decembra 2015 ali preden začne operator EU uporabljati zrakoplov, pri čemer se upošteva poznejši datum. Agencija brez dodatnega preverjanja sprejme ugotovitve v zvezi s skladnostjo, ki jih sprejmejo organi med postopki Odbora za operativno vrednotenje, izvedenimi v pristojnosti JAA ali agencije pred začetkom veljavnosti te uredbe.

3. Za poročila Odbora za operativno vrednotenje in glavne sezname minimalne opreme, ki so bili izdani v skladu s postopki JAA, ali za tiste, ki jih je agencija izdala pred začetkom veljavnosti te uredbe, se šteje, da pomenijo podatke o operativni ustreznosti, odobrene v skladu z delom 21.A.21(e) Priloge I (del 21), in se vključijo v ustrezni certifikat tipa. Ustrezni nosilci certifikata tipa agenciji pred 18. junijem 2014 predlagajo razdelitev podatkov o operativni ustreznosti na obvezne in neobvezne podatke.

4. Nosilci certifikata tipa, ki vključuje podatke o operativni ustreznosti, pridobijo odobritev razširitve obsega svojega potrdila projektivne organizacije oziroma drugih postopkov za odobritev projektivne organizacije, kot je ustrezno, da se vključijo vidiki operativne ustreznosti, pred 18. decembrom 2015.

▼ B*Člen 8***Projektivne organizacije**

1. Organizacija, pristojna za projektiranje proizvodov, delov in naprav ali za njihove spremembe ali popravila, dokazuje svojo sposobnost v skladu z (delom 21) Priloge I.

▼B

2. Z odstopanjem od točke 1 lahko organizacija, katere glavni sedež je v državi nečlanici, dokazuje svojo sposobnost s spričevalom, ki ga je navedena država izdala za proizvod, del ali napravo, za katero je vložila vlogo, če:

- (a) je navedena država tudi država projektiranja in
 - (b) je agencija ugotovila, da sistem v navedeni državi vključuje enako neodvisno raven preverjanja ustreznosti, kakor jo določa ta uredba, in sicer v obliki enakovrednega sistema odobritev organizacij ali neposrednega vključevanja pristojnega organa navedene države.
3. Za odobritve projektivnih organizacij, ki jih je izdala ali priznala država članica v skladu z zahtevami in postopki JAA in so bile veljavne pred 28. septembrom 2003, se šteje, da so v skladu s to uredbo.

*Člen 9***Proizvodne organizacije**

1. Organizacija, pristojna za izdelavo proizvodov, delov in naprav, dokazuje svojo sposobnost v skladu z določbami Priloge I (dela 21).

2. Z odstopanjem od točke 1 lahko proizvajalec, katerega glavni sedež je v državi nečlanici, dokazuje svojo sposobnost s spričevalom, ki ga je navedena država izdala za proizvod, del ali napravo, za katero je vložila vlogo, če:

- (a) je navedena država tudi država izdelave in
- (b) je agencija ugotovila, da sistem v navedeni državi vključuje enako neodvisno raven preverjanja ustreznosti, kakor jo določa ta uredba, in sicer v obliki enakovrednega sistema odobritev organizacij ali neposrednega vključevanja pristojnega organa navedene države.

3. Za odobritve proizvodnih organizacij, ki jih je izdala ali priznala država članica v skladu z zahtevami in postopki JAA in so bile veljavne pred 28. septembrom 2003, se šteje, da so v skladu s to uredbo.

▼M5

4. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko proizvodna organizacija pri pristojnem organu zaprosi za izjeme od okoljskih zahtev iz prvega pododstavka člena 9(2) Uredbe (EU) 2018/1139 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).

Člen 10

Ukrepi agencije

1. Agencija razvije sprejemljive postopke za dokazovanje skladnosti, ki jih lahko pristojni organi, organizacije in osebe uporabljajo za prikaz skladnosti z določbami Priloge I (dela 21) k tej uredbi.
2. Sprejemljivi postopki za dokazovanje skladnosti, ki jih izda agencija, ne uvajajo novih zahtev ali omilijo zahtev iz Priloge I (dela 21) k tej uredbi.
3. Ko se uporabljajo sprejemljivi postopki za dokazovanje skladnosti, ki jih je izdala agencija, se zadevne zahteve iz Priloge I (dela 21) k tej uredbi brez poseganja v člena 54 in 55 Uredbe (ES) št. 216/2008 štejejo za izpolnjene brez nadaljnjega prikaza.

Člen 11

Razveljavitev

Uredba (ES) št. 1702/2003 se razveljavi.

Sklici na razveljavljeno uredbo se upoštevajo kot sklici na to uredbo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo v Prilogi III.

Člen 12

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

▼B*PRILOGA I***DEL 21**

Certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij

▼M5*Vsebina*

21.1 Splošno

ODDELEK A – TEHNIČNE ZAHTEVE**PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE**

21.A.1 Področje uporabe

21.A.2 Delovanje oseb, ki niso prosilci za certifikat ali njegovi nosilci

21.A.3A Napake, motnje v delovanju in okvare

21.A.3B Plovnostne zahteve

21.A.4 Usklajevanje med projektiranjem in proizvodnjo

PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA IN CERTIFIKATI TIPA Z OMEJITVAMI

21.A.11 Področje uporabe

21.A.13 Upravičenost

21.A.14 Dokazovanje sposobnosti

21.A.15 Vloga

21.A.19 Spremembe, zaradi katerih je potreben nov certifikat tipa

21.A.20 Dokazovanje skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja

21.A.21 Zahteve glede izdaje certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami

21.A.31 Projekt tipa

21.A.33 Inšpekcijski pregledi in testiranje

21.A.35 Testni leti

21.A.41 Certifikat tipa

21.A.44 Obveznosti nosilca

21.A.47 Prenosljivost

21.A.51 Trajanje in stalna veljavnost

21.A.55 Vodenje evidenc

21.A.57 Priročniki

21.A.61 Navodila za stalno plovnost

21.A.62 Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti

21.A.65 Stalna integriteta strukture za konstrukcije letal

(PODDEL C – SE NE UPORABLJA)**PODDEL D – SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA IN CERTIFIKATOV TIPA Z OMEJITVAMI**

21.A.90A Področje uporabe

▼ **M5**

21A.90B	Standardne spremembe
21.A.91	Razvrstitev sprememb certifikata tipa
21.A.92	Upravičenost
21.A.93	Vloga
21.A.95	Zahteve glede odobritve malih sprememb
21.A.97	Zahteve glede odobritve velikih sprememb
21.A.101	Osnova za certifikacijo tipa, osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja pri veliki spremembi certifikata tipa
21.A.105	Vodenje evidenc
21.A.107	Navodila za stalno plovnost
21.A.108	Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti
21.A.109	Obveznosti in oznake EPA
PODDEL E – DODATNI CERTIFIKATI TIPA	
21.A.111	Področje uporabe
21.A.112A	Upravičenost
21.A.112B	Dokazovanje sposobnosti
21.A.113	Vloga za dodatni certifikat tipa
21.A.115	Zahteve glede odobritve velikih sprememb v obliki dodatnega certifikata tipa
21.A.116	Prenosljivost
21.A.117	Spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa
21.A.118A	Obveznosti in oznake EPA
21.A.118B	Trajanje in stalna veljavnost
21.A.119	Priročniki
21.A.120A	Navodila za stalno plovnost
21.A.120B	Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti
PODDEL F – PROIZVODNJA BREZ ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE	
21.A.121	Področje uporabe
21.A.122	Upravičenost
21.A.124	Vloga
21.A.125A	Izdaja izjave o soglasju
21.A.125B	Ugotovitve
21.A.125C	Trajanje in stalna veljavnost
21.A.126	Sistem kontrole proizvodnje

▼ **M5**

- 21.A.127 Testi: zrakoplovi
- 21.A.128 Testi: motorji in propelerji
- 21.A.129 Obveznosti proizvajalca
- 21.A.130 Izjava o skladnosti

PODDEL G – ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE

- 21.A.131 Področje uporabe
- 21.A.133 Upravičenost
- 21.A.134 Vloga
- 21.A.135 Izdaja odobritve proizvodne organizacije
- 21.A.139 Sistem kakovosti
- 21.A.143 Predstavitev
- 21.A.145 Zahteve za odobritev
- 21.A.147 Spremembe v odobreni proizvodni organizaciji
- 21.A.148 Spremembe lokacije
- 21.A.149 Prenosljivost
- 21.A.151 Pogoji odobritve
- 21.A.153 Spremembe pogojev odobritve
- 21.A.157 Preiskave
- 21.A.158 Ugotovitve
- 21.A.159 Trajanje in stalna veljavnost
- 21.A.163 Privilegiji
- 21.A.165 Obveznosti nosilca

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

- 21.A.171 Področje uporabe
- 21.A.172 Upravičenost
- 21.A.173 Razvrstitev
- 21.A.174 Vloga
- 21.A.175 Jezik
- 21.A.177 Sprememba ali dopolnitev
- 21.A.179 Prenosljivost in ponovna izdaja v državah članicah
- 21.A.180 Inšpekcijski pregledi
- 21.A.181 Trajanje in stalna veljavnost
- 21.A.182 Identifikacija zrakoplova

PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU

- 21.A.201 Področje uporabe
- 21.A.203 Upravičenost
- 21.A.204 Vloga
- 21.A.207 Sprememba ali dopolnitev
- 21.A.209 Prenosljivost in ponovna izdaja v državah članicah
- 21.A.210 Inšpekcijski pregledi
- 21.A.211 Trajanje in stalna veljavnost

▼ M5**PODDEL J – ODOBRITEV PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE**

- 21.A.231 Področje uporabe
- 21.A.233 Upravičenost
- 21.A.234 Vloga
- 21.A.235 Izdaja odobritve projektivne organizacije
- 21.A.239 Sistem zagotavljanja projektov
- 21.A.243 Podatki
- 21.A.245 Zahteve za odobritev
- 21.A.247 Spremembe v sistemu zagotavljanja projektov
- 21.A.249 Prenosljivost
- 21.A.251 Pogoji odobritve
- 21.A.253 Spremembe pogojev odobritve
- 21.A.257 Preiskave
- 21.A.258 Ugotovitve
- 21.A.259 Trajanje in stalna veljavnost
- 21.A.263 Privilegiji
- 21.A.265 Obveznosti nosilca

PODDEL K – DELI IN NAPRAVE

- 21.A.301 Področje uporabe
- 21.A.303 Izpolnjevanje veljavnih zahtev
- 21.A.305 Odobritev delov in naprav
- 21.A.307 Sprostitev delov in naprav za vgradnjo

(PODDEL L – SE NE UPORABLJA)**PODDEL M – POPRAVILA**

- 21.A.431A Področje uporabe
- 21.A.431B Standardna popravila
- 21.A.432A Upravičenost
- 21.A.432B Dokazovanje sposobnosti
- 21.A.432C Vloga za odobritev projekta popravila
- 21.A.433 Zahteve glede odobritve projekta popravila
- 21.A.435 Klasifikacija in odobritev projekta popravila
- 21.A.439 Proizvodnja delov za popravila
- 21.A.441 Vključitev popravil
- 21.A.443 Omejitve
- 21.A.445 Nepopravljena škoda
- 21.A.447 Vodenje evidenc
- 21.A.449 Navodila za stalno plovnost
- 21.A.451 Obveznosti in oznake EPA

(PODDEL N – SE NE UPORABLJA)**PODDEL O – DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU**

- 21.A.601 Področje uporabe

▼ M5

21.A.602A	Upravičenost
21.A.602B	Dokazovanje sposobnosti
21.A.603	Vloga
21.A.604	Dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto (PPE)
21.A.605	Zahteve glede podatkov
21.A.606	Zahteve glede izdaje dovoljenja ETSO
21.A.607	Privilegiji dovoljenja ETSO
21.A.608	Deklaracija o projektu in izvedbi (DPI)
21.A.609	Obveznosti nosilcev dovoljenj ETSO
21.A.610	Odobritev odstopanj
21.A.611	Spremembe projektov
21.A.613	Vodenje evidenc
21.A.615	Inšpekcijski pregled agencije
21.A.619	Trajanje in stalna veljavnost
21.A.621	Prenosljivost

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE

21.A.701	Področje uporabe
21.A.703	Upravičenost
21.A.705	Pristojni organ
21.A.707	Vloga za pridobitev dovoljenja za letenje
21.A.708	Pogoji letenja
21.A.709	Vloga za odobritev pogojev letenja
21.A.710	Odobritev pogojev letenja
21.A.711	Izdaja dovoljenja za letenje
21.A.713	Spremembe
21.A.715	Jezik
21.A.719	Prenosljivost
21.A.721	Inšpekcijski pregledi
21.A.723	Trajanje in stalna veljavnost
21.A.725	Podaljšanje dovoljenja za letenje
21.A.727	Obveznosti nosilca dovoljenja za letenje
21.A.729	Vodenje evidenc

PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV IN NAPRAV

21.A.801	Identifikacija proizvodov
21.A.803	Ravnanje z identifikacijskimi podatki
21.A.804	Identifikacija delov in naprav
21.A.805	Identifikacija kritičnih delov
21.A.807	Identifikacija artiklov ETSO

ODDELEK B – POSTOPKI ZA PRISTOJNE ORGANE**PODDEL A – SPLOŠNE DOLOČBE**

21.B.5	Področje uporabe
21.B.20	Obveznosti pristojnega organa

▼ **M5**

21.B.25 Zahteve glede organizacije pristojnega organa

21.B.30 Dokumentirani postopki

21.B.35 Spremembe v organizaciji in postopkih

21.B.40 Reševanje sporov

21.B.45 Poročanje/koordinacija

21.B.55 Vodenje evidenc

21.B.60 Plovnostne zahteve

PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA IN CERTIFIKATI TIPA Z OMEJITVAMI

21.B.70 Certifikacijske specifikacije

21.B.75 Posebni pogoji

21.B.80 Osnova za certifikacijo tipa za certifikate tipa ali certifikate tipa z omejitvami

21.B.82 Osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti za certifikat tipa za zrakoplov ali certifikat tipa z omejitvami

21.B.85 Določitev veljavnih zahtev glede varstva okolja in certifikacijskih specifikacij za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami

21.B.100 Stopnja vključenosti

21.B.103 Izdaja certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami

(PODDEL C – SE NE UPORABLJA)

PODDEL D – SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA IN CERTIFIKATOV TIPA Z OMEJITVAMI

21.B.105 Osnova za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti pri veliki spremembi certifikata tipa

21.B.107 Izdaja odobritve spremembe certifikata tipa

PODDEL E – DODATNI CERTIFIKATI TIPA

21.B.109 Osnova za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti pri dodatnem certifikatu tipa

21.B.111 Izdaja dodatnega certifikata tipa

PODDEL F – PROIZVODNJA BREZ ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE

21.B.120 Preiskave

21.B.125 Ugotovitve

21.B.130 Izdaja izjave o soglasju

21.B.135 Ohranitev izjave o soglasju

21.B.140 Sprememba izjave o soglasju

21.B.145 Omejitve, začasna razveljavitev in preklic izjave o soglasju

21.B.150 Vodenje evidenc

PODDEL G – ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE

21.B.220 Preiskave

21.B.225 Ugotovitve

21.B.230 Izdaja potrdila

▼ M5

- 21.B.235 Stalen nadzor
- 21.B.240 Sprememba odobritve proizvodne organizacije
- 21.B.245 Začasna razveljavitev in preklic odobritve proizvodne organizacije
- 21.B.260 Vodenje evidenc
- PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI
- 21.B.320 Preiskave
- 21.B.325 Izdaja spričeval o plovnosti
- 21.B.326 Spričevalo o plovnosti
- 21.B.327 Spričevalo o plovnosti z omejitvami
- 21.B.330 Začasna razveljavitev in preklic spričeval o plovnosti in spričeval o plovnosti z omejitvami
- 21.B.345 Vodenje evidenc
- PODDEL I – SPRIČEVALA O HRUPU
- 21.B.420 Preiskave
- 21.B.425 Izdaja spričeval o hrupu
- 21.B.430 Začasna razveljavitev in preklic spričevala o hrupu
- 21.B.445 Vodenje evidenc
- PODDEL J – ODOBRITEV PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE
- PODDEL K – DELI IN NAPRAVE
- (PODDEL L – SE NE UPORABLJA)
- PODDEL M – POPRAVILA
- 21.B.450 Osnova za certifikacijo tipa in zahteve glede varstva okolja pri odobritvi projekta velikega popravila
- 21.B.453 Izdaja odobritve projekta popravila
- (PODDEL N – SE NE UPORABLJA)
- PODDEL O – DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU
- 21.B.480 Izdaja dovoljenja ETSO
- PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE
- 21.B.520 Preiskave
- 21.B.525 Izdaja dovoljenj za letenje
- 21.B.530 Preklic dovoljenj za letenje
- 21.B.545 Vodenje evidenc
- PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV IN NAPRAV

Dodatki

Dodatek I – obrazec EASA 1 – Dovoljenje za sprostitev v uporabo

▼ M6

Dodatek II – obrazec EASA 15a in 15c – Certifikat pregleda plovnosti

▼ M5

Dodatek III – obrazec EASA 20a – Dovoljenje za letenje

Dodatek IV – obrazec EASA 20b – Dovoljenje za letenje (ki ga izdajo odobrene organizacije)

▼M5

- Dodatek V – obrazec EASA 24 – Spričevalo o plovnosti z omejitvami
- Dodatek VI – obrazec EASA 25 – Spričevalo o plovnosti
- Dodatek VII – obrazec EASA 45 – Spričevalo o hrupu
- Dodatek VIII – obrazec EASA 52 – Izjava o skladnosti zrakoplova
- Dodatek IX – obrazec EASA 53 – Dovoljenje za sprostitev v uporabo
- Dodatek X – obrazec EASA 55 – Potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije
- Dodatek XI – obrazec EASA 65 – Izjava o soglasju za proizvodnjo brez odobritve proizvodne organizacije
- Dodatek XII – Kategorije testnih letov in s tem povezane kvalifikacije posadke za testne lete 85

21.1 Splošno

Za namene Priloge I (dela 21) „pristojni organ“ pomeni:

- (a) za organizacije, ki imajo svoj sedež v državi članici, organ, ki ga določi navedena država članica, ali agencijo, če navedena država članica tako zahteva, ali
- (b) za organizacije, ki svojega sedeža nimajo v državi članici, agencijo.

ODDELEK A

TEHNIČNE ZAHTEVE

PODDEL A — SPLOŠNE DOLOČBE

21.A.1 Področje uporabe

V tem oddelku so določene splošne določbe, ki urejajo pravice in obveznosti prosilcev in nosilcev katerih koli spričeval, ki so bila ali bodo izdana v skladu s tem oddelkom.

21.A.2 Delovanje oseb, ki niso prosilci za certifikat ali njegovi nosilci

Dejanja ali obveznosti, ki jih mora izvršiti nosilec ali prosilec za certifikat za proizvod, del ali napravo po tem oddelku, lahko v njegovem imenu izvrši katera koli druga fizična ali pravna oseba, če nosilec ali prosilec za ta certifikat lahko dokaže, da je s to drugo osebo sklenil dogovor, ki zagotavlja, da se obveznosti nosilca pravilno izvršujejo ali se bodo pravilno izvrševale.

21.A.3A Napake, motnje v delovanju in okvare

- (a) Sistem za zbiranje, pregled in analizo podatkov.

Nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, dovoljenja ETSO, odobritve projekta velikega popravila ali kakršne koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana po tej uredbi, mora imeti vzpostavljen sistem za zbiranje, pregled in analizo poročil in informacij v zvezi z napakami, motnjami v delovanju in okvarami ali drugimi dogodki, ki povzročajo ali bi lahko povzročili negativne učinke na stalno plovnost proizvoda, dela ali naprave, za katero velja certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje ETSO, odobritev projekta velikega popravila ali kakršna koli druga ustrezna odobritev, za katero se šteje, da je bila izdana po tej uredbi. Informacije o tem sistemu se dajo na voljo vsem znanim upravljavcem proizvoda, dela ali naprave in na zahtevo kateri koli osebi, pooblaščen po drugih povezanih izvedbenih uredbah.

- (b) Poročanje agenciji

1. Nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, dovoljenja ETSO, odobritve projekta velikega popravila ali kakršne koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana po tej uredbi, poroča agenciji o vseh njemu znanih napakah, motnjah v delovanju, okvarah in drugih dogodkih v zvezi s proizvodom, delom ali napravo, za katero velja certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje ETSO, odobritev projekta velikega popravila ali kakršna koli druga ustrezna odobritev, za katero se šteje, da je bila izdana po tej uredbi, ki so povzročili ali bi lahko povzročili nevarne razmere.

▼B

2. Ta poročila se takoj, ko je mogoče, dajo v obliki in na način, ki ju določi agencija, v vsakem primeru pa jih je treba odposlati najpozneje 72 ur po ugotovitvi možnih nevarnih razmer, razen če tega ne preprečijo izredne razmere.

(c) Preiskava o sporočenih dogodkih

1. Kadar je dogodek, sporočen po točki (b) ali točkah 21.A.129(f)(2) ali 21.A.165(f)(2), rezultat pomanjkljivosti v projektih ali izdelavi, bodisi nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila, dovoljenja ETSO ali kakršne koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana po tej uredbi, bodisi po potrebi proizvajalec razišče vzrok za pomanjkljivost in agencijo obvesti o rezultatih preiskave in kakršnih koli ukrepih, ki jih izvede ali predlaga za odpravo navedene pomanjkljivosti.
2. Če agencija ugotovi, da je za odpravo pomanjkljivosti treba ukrepati, mora bodisi nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila, dovoljenja ETSO ali kakršne koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana po tej uredbi, bodisi po potrebi proizvajalec agenciji poslati ustrezne podatke.

21.A.3B Plovnostne zahteve

- (a) Plovnostna zahteva pomeni dokument, ki ga izda ali sprejme agencija in ki odreja ukrepe, ki jih je treba izvesti na zrakoplovu, da se ponovno doseže sprejemljiva raven varnosti, če dokazi kažejo, da bi bila v nasprotnem primeru raven varnosti tega zrakoplova ogrožena.

(b) Agencija izda plovnostno zahtevo, če:

1. ugotovi, da v zrakoplovu obstajajo nevarne razmere kot posledica pomanjkljivosti v zrakoplovu ali motorju, propelerju, delu ali napravi, vgrajeni v ta zrakoplov, in
2. je verjetno, da bo do takih razmer prišlo v drugih zrakoplovih.

- (c) Če mora agencija izdati plovnostno zahtevo, da se odpravijo nevarne razmere iz točke (b), ali zahteva inšpekcijski pregled, mora nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila, dovoljenja ETSO ali kakršne koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana po tej uredbi:

1. predlagati ustrezen korektivni ukrep ali zahtevane inšpekcijske preglede ali oboje ter podrobnosti o teh predlogih poslati agenciji v odobritev;
2. potem ko agencija odobri predloge iz točke 1, dati na voljo vsem znanim upravljavcem ali lastnikom proizvoda, dela ali naprave in na zahtevo kateri koli osebi, od katere se zahteva, da upošteva plovnostno zahtevo, ustrezne opisne podatke in izvedbena navodila.

▼B

(d) Plovnostna zahteva vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. opredelitev nevarnih razmer;
2. opredelitev prizadetega zrakoplova;
3. zahtevan(-e) ukrep(-e);
4. rok za izvedbo zahtevanega(-ih) ukrepa(-ov);
5. datum začetka veljavnosti.

▼M2**21.A.4 Usklajevanje med projektiranjem in proizvodnjo**

Vsak nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, dovoljenja ETSO, odobritve spremembe certifikata tipa ali odobritve projekta popravila po potrebi sodeluje s proizvodno organizacijo, da se zagotovi:

- (a) zadovoljivo usklajevanje projektiranja in proizvodnje, zahtevano v točkah 21A.122, 21A.130(b)(3) in (4), 21A.133 ter 21A.165(c)(2) in (3), kakor je ustrezno, ter
- (b) pravilna podpora stalni plovnosti proizvoda, dela ali naprave.

▼B**PODDEL B — CERTIFIKATI TIPA IN CERTIFIKATI TIPA Z OMEJITVAMI****21.A.11 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopki za izdajo certifikatov tipa za proizvode in certifikatov tipa z omejitvami za zrakoplove ter pravice in obveznosti prosilcev za te certifikate in njihovih nosilcev.

21.A.13 Upravičenost

Vsaka fizična in pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti v skladu s točko 21.A.14, je upravičena zaprositi za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami po pogojih iz tega poddela.

21.A.14 Dokazovanje sposobnosti**▼M5**

- (a) Prosilec za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami dokaže svojo sposobnost s tem, da ima odobritev projektivne organizacije, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J.

▼B

- (b) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec po alternativnem postopku za dokaz svoje sposobnosti zaprosi za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo posebne projektivne prakse, vire in zaporedje dejavnosti, potrebne za upoštevanje Pilege I (dela 21), če je proizvod:

1. zrakoplov ELA2;
2. motor ali propeler, vgrajen v zrakoplov ELA2;
3. batni motor ali
4. propeler s stalnim ali nastavljenim korakom.

▼ M5

- (c) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec dokaže svojo sposobnost tako, da mu agencija potrdi program certifikacije, vzpostavljen v skladu s točko 21.A.15(b), če je proizvod, ki ga je treba certificirati:

1. zrakoplov ELA1 ali
2. motor ali propeler, vgrajen v zrakoplov ELA1.

▼ B**21.A.15 Vloga**

- (a) Vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ M7

- (b) Vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami vsebuje vsaj predhodne opisne podatke o proizvodu, njegovo nameravano uporabo in vrste operacij, za katere se zahteva certifikacija. Poleg tega vsebuje program certifikacije ali pa se po prvotni vložitvi vloge z njim dopolni zaradi dokazovanja skladnosti v skladu s točko 21.A.20, vanj pa so vključeni:

▼ M5

1. podroben opis projekta tipa, vključno z vsemi konfiguracijami, ki jih je treba certificirati;
 2. predlagane obratovalne karakteristike in omejitve;
 3. nameravana uporaba proizvoda in vrste operacij, za katere se zahteva certifikacija;
 4. predlog za začetno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja, ki se pripravi v skladu z zahtevami in možnostmi iz točk 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85;
 5. predlog za razčlenitev programa certifikacije v smiselne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načinov dokazovanja skladnosti in glede s tem povezanih dokumentov o skladnosti;
 6. predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki obravnava verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti ali zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda ali varstvo okolja. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz podtočk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi te ocene vsebuje predlog za vključenost agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti ter
 7. časovni razpored projekta s pomembnejšimi mejniki.
- (c) Prosilec v primeru sprememb programa certifikacije, ki vplivajo na katero koli od točk 1 do 7 točke (b), posodobi projekt certifikacije po njegovi prvotni predložitvi agenciji.

▼ M7

- (d) Zaradi odobritve podatkov o operativni ustreznosti vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov vključuje njene dopolnitve ali se z njimi dopolni po prvotni vložitvi.

▼ M5

- (e) Vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za velika letala ali velike rotoplane velja pet let, vloga za kateri koli drug certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami pa velja tri leta, razen če prosilec ob vložitvi

▼ M5

vloge ne dokaže, da proizvod zahteva več časa, da se dokaže in razglasi skladnost, agencija pa se s podaljšanim rokom strinja.

(f) Če certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami v roku iz točke (e) ni bil izdan ali če je očitno, da ne bo izdan, lahko prosilec:

1. vloži novo vlogo ter zagotovi skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih določi in o njih uradno obvesti agencija v skladu s točkami 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85 za datum nove vloge ali
2. prosi za podaljšanje roka iz točke (e) in predlaga nov datum za izdajo certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami. V takem primeru prosilec zagotovi skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih določi in o njih uradno obvesti agencija v skladu s točkami 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85 za datum, ki ga izbere prosilec. Vendar navedeni datum ne sme biti več kot pet let zgodnejši od novega datuma, ki ga predlaga prosilec za izdajo certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za vlogo za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za velik zrakov ali velik rotoplan in ne več kot tri leta zgodnejši za vlogo za kateri koli drug certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami.

▼ B**21.A.19 Spremembe, zaradi katerih je potreben nov certifikat tipa**

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki predlaga spremembo proizvoda, mora zaprositi za nov certifikat tipa, če agencija meni, da je sprememba konstrukcije, moči, potiska ali mase tako velika, da je potrebna tehtna preiskava skladnosti z veljavno osnovo za izdajo certifikata tipa.

▼ M5**21.A.20 Dokazovanje skladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja**

- (a) Prosilec po tem, ko agencija sprejme program certifikacije, dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih agencija določi in o njih uradno obvesti prosilca v skladu s točkami 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85, ter agenciji predstavi načine, s katerimi je bila ta skladnost dokazana.
- (b) Prosilec agenciji poroča o vseh težavah ali dogodkih med postopkom dokazovanja skladnosti, ki bi lahko znatno vplivali na oceno tveganja iz točke 21.A.15(b)(6) ali na program certifikacije ali na podlagi katerih bi bila sicer potrebna sprememba stopnje vključenosti agencije, o kateri je bil prosilec predhodno uradno obveščen v skladu s točko 21.B.100(c).
- (c) Prosilec v dokumentih o skladnosti zabeleži utemeljitev skladnosti, kot je navedeno v programu certifikacije.

▼M5

(d) Po izvedbi vseh dokazovanj skladnosti v skladu s programom certifikacije, vključno z vsemi inšpekcijskimi pregledi in testiranjem v skladu s točko 21.A.33, ter po opravljenih vseh testnih letih v skladu s točko 21.A.35, prosilec izjavi:

1. da je dokazal skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih agencija določi in o njih uradno obvesti na podlagi programa certifikacije, ki ga je sprejela agencija, ter
2. da ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

(e) Prosilec agenciji predloži izjavo o skladnosti iz točke (d). Če ima prosilec ustrezno odobritev projektivne organizacije, se izjava o skladnosti izda v skladu s poddelom J in predloži agenciji.

21.A.21 Zahteve glede izdaje certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami

(a) Za izdajo certifikata tipa proizvoda ali, če zrakoplov ne izpolnjuje bistvenih zahtev iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139, certifikata tipa zrakoplova z omejitvami, prosilec:

1. dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.14;
2. upošteva točko 21.A.20;
3. za motor in propeler, če sta vgrajena v zrakoplov, dokaže, da:

(A) je bil certifikat tipa izdan ali določen v skladu s to uredbo ali

(B) je bilo dokazano, da sta skladna z določeno osnovo za certifikacijo tipa zrakoplova in z zahtevami glede varstva okolja, ki jih kot potrebne za zagotovitev varnega leta zrakoplova določi in o njih uradno obvesti agencija.

(b) Z odstopanjem od točke (a)(2) je prosilec na svojo zahtevo, ki jo vključi v izjavo iz točke 21.A.20(d), upravičen do izdaje certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za zrakoplov, še preden dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se navedeni podatki dejansko uporabijo.

▼B

21.A.31 Projekt tipa

(a) Projekt tipa sestavlja:

1. načrti in specifikacije ter sezname teh načrtov in specifikacij, potrebnih za določitev konfiguracije in konstrukcijskih značilnosti proizvoda, ki dokazujejo, da proizvod ustreza veljavni osnovi za certifikacijo tipa in zahtevam glede varstva okolja;

▼ B

2. informacije o materialih in procesih ter metodah za proizvodnjo in montažo proizvoda, potrebnih za zagotovitev skladnosti proizvoda;

▼ M2

3. potrjen oddelek v navodilih za stalno plovnost o omejitvah glede plovnosti, kakor jih opredeljujejo veljavne certifikacijske specifikacije, in

▼ M5

4. kateri koli drugi podatki, ki s primerjavo omogočajo določitev plovnosti in, če je primerno, okoljske značilnosti poznejših proizvodov istega tipa.

▼ B

- (b) Vsak projekt tipa mora biti ustrezno označen.

▼ M5**21.A.33 Inšpekcijski pregledi in testiranje**

- (a) (Rezervirano)

- (b) Prosilec pred izvedbo posameznega testiranja v okviru dokazovanja skladnosti, kot se zahteva v točki 21.A.20, preveri:

1. ali so za testni primerek:

- (i) materiali in postopki ustrezno skladni s specifikacijami za predlagani projekt tipa;
- (ii) deli proizvodov ustrezno skladni z načrti za predlagani projekt tipa in
- (iii) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz predlaganega projekta tipa ter

2. ali je preskusna in merilna oprema, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana.

- (c) Prosilec na podlagi preverjanj, izvedenih v skladu s točko (b), izda izjavo o skladnosti, v kateri navede vse morebitne neskladnosti in utemeljitev, da te ne bodo vplivale na rezultate testa, agenciji pa omogoči inšpekcijski pregled, ki se ji zdi potreben za preverjanje veljavnosti navedene izjave.

- (d) Prosilec agenciji omogoči, da:

1. pregleda vse podatke in informacije, ki se nanašajo na dokazovanje skladnosti, in
2. prisostvuje kateremu koli testiranju ali inšpekcijskemu pregledu ali izvede tako testiranje ali inšpekcijski pregled, opravljen za dokazovanje skladnosti.

- (e) Glede vseh testiranj in inšpekcijskih pregledov, ki jim prisostvuje ali jih izvede agencija v skladu s točko (d)(2):

1. prosilec agenciji predloži izjavo o skladnosti iz točke (c) in
2. na testnem primerku ali preskusni in merilni opremi se ne izvede nobena sprememba, ki vpliva na veljavnost izjave o skladnosti, in sicer v obdobju od izdaje izjave o skladnosti iz točke (c) do predložitve testnega primerka agenciji za testiranje.

▼B**21.A.35 Testni leti**

- (a) Testiranje letenja zaradi pridobitve certifikata tipa se opravi v skladu s pogoji za takšna testiranja letenja, ki jih določi agencija.
- (b) Prosilec opravi vse testne lete, ki jih agencija šteje za potrebne:
1. da ugotovi skladnost z veljavnimi zahtevami glede osnove za certifikacijo tipa in varstva okolja in
 2. da ugotovi, ali obstaja sprejemljivo zagotovilo, da so zrakoplov, njegovi deli in naprave zanesljivi in da pravilno delujejo, za zrakoplove, ki naj bi se certificirali po Prilogi I (delu 21), razen,
 - (i) jadralnih letal in jadralnih letal s pogonom;
 - (ii) balonov in zračnih ladij, opredeljenih v ELA1 ali ELA2;
 - (iii) letal z MTOM 2 722 kg ali manj.
- (c) (Rezervirano)
- (d) (Rezervirano)
- (e) (Rezervirano)
- (f) Testni leti, predpisani v točki (b)(2), vključujejo:
1. za zrakoplove z vgrajenimi turbinskimi motorji tipa, ki predhodno še ni bil uporabljen v certificiranem tipu zrakoplova, vsaj 300 ur obratovanja z vsemi motorji, ki so v skladu s certifikatom tipa, in
 2. za vse druge zrakoplove vsaj 150 ur obratovanja.

▼M5**21.A.41 Certifikat tipa**

Certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami vključujeta projekt tipa, obratovalne omejitve, listo podatkov certifikata tipa za plovnost in emisije, veljavno osnovo za certifikacijo tipa in zahteve glede varstva okolja, s katerimi agencija beleži skladnost, ter vse druge pogoje ali omejitve, predpisane za proizvod v veljavnih certificacijskih specifikacijah in zahtevah glede varstva okolja. Certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami za zrakoplove poleg tega vključujeta tudi veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, podatke o operativni ustreznosti in listo podatkov certifikata tipa za hrup. Lista podatkov certifikata tipa in certifikata tipa z omejitvami za zrakoplov vključuje zapis o skladnosti glede emisij CO₂ in lista podatkov certifikata tipa za motor vključuje zapis o skladnosti glede izpušnih emisij.

▼M7**21.A.44 Obveznosti nosilca**

Vsak nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami:

- (a) prevzame obveznosti iz točk 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.55, 21.A.57, 21.A.61, 21.A.62 in 21.A.65, in v ta namen še naprej izpolnjuje zahteve za upravičenost iz točke 21.A.14 ter
- (b) opredeli oznake v skladu s poddelom Q.

Od 18. maja 2022 se za obveznost izpolnjevanja obveznosti iz točke (a) razume, da se nanaša na točke 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.62 in 21.A.65 in v ta namen vsak nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami še naprej izpolnjuje zahteve za upravičenost iz točke 21.A.14.

▼B**21.A.47 Prenosljivost**

Certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami se lahko prenese samo na fizično ali pravno osebo, ki je sposobna prevzeti obveznosti po točki 21.A.44 in je v ta namen dokazala svojo sposobnost po merilih iz točke 21.A.14.

21.A.51 Trajanje in stalna veljavnost

(a) Certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami se izdaja za neomejen čas. Veljavna ostaneta pod pogojem, da:

1. nosilec izpolnjuje pogoje iz Priloge I (dela 21) in
2. certifikat ni odpovedan ali preklican po veljavnih upravnih postopkih, ki jih uvede agencija.

(b) Ob odpovedi ali preklicu je treba certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami vrniti agenciji.

▼M2**21.A.55 Vodenje evidenc**

Vse pomembne projektne informacije, načrte in poročila o testiranjih, vključno z dokumentacijo o inšpekcijskih pregledih za testiran proizvod, hrani nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami tako, da so na voljo agenciji in da je mogoče zagotoviti informacije, potrebne za zagotavljanje stalne plovnosti, stalno veljavnost podatkov o operativni ustreznosti in skladnosti z veljavnimi zahtevami glede varstva okolja za proizvod.

21.A.57 Priročniki

Nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami pripravi, vzdržuje in posodablja izvirnike vseh priročnikov, ki se zahtevajo v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja za proizvod, ter agenciji na zahtevo predloži njihove kopije.

▼B**21.A.61 Navodila za stalno plovnost**

(a) Nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami vsakemu znanemu lastniku enega zrakoplova ali več zrakoplovov, motorja ali propelerja ob dobavi ali ob izdaji prvega spričevala o plovnosti za zadevni zrakoplov, kar koli se zgodi pozneje, dostavi vsaj en komplet popolnih navodil za stalno plovnost, ki vsebujejo opisne podatke in navodila za realizacijo, pripravljena v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, ter nato na zahtevo da ta navodila na voljo kateri koli osebi, ki mora izpolnjevati kateri koli pogoj iz teh navodil. Nekateri priročniki ali del navodil za stalno plovnost, ki obravnavajo obnovo ali druge oblike velikih vzdrževalnih del, se lahko dajo na voljo šele pozneje, ko je proizvod že dan v obratovanje, vendar pa morajo biti na voljo, preden kateri koli proizvod doseže ustrezno starost ali ure/cikle letenja.

(b) Poleg tega se vsem znanim upravljavcem proizvoda in na zahtevo vsem osebam, ki morajo izpolnjevati katero koli navodilo, dajo na voljo spremembe navodil za stalno plovnost. Agenciji se pošlje program, ki prikazuje, kako se razdeljujejo spremembe navodil za stalno plovnost.

▼ M2**21.A.62 Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti**

Nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami da na voljo:

- (a) najmanj en sklop popolnih podatkov o operativni ustreznosti, pripravljen v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni skladnosti, vsem znanim operatorjem zrakoplovov iz EU, preden mora organizacija za usposabljanje ali operator EU uporabiti podatke o operativni ustreznosti;
- (b) vsako spremembo podatkov o operativni ustreznosti vsem znanim operatorjem zrakoplova iz EU in
- (c) na zahtevo ustrezne podatke iz zgoraj navedenih točk (a) in (b):
 - 1. pristojnemu organu za preverjanje skladnosti z enim ali več elementi navedenega sklopa podatkov o operativni ustreznosti, in
 - 2. vsem osebam, ki morajo upoštevati en ali več elementov navedenega sklopa podatkov o operativni ustreznosti.

▼ M7**21.A.65 Stalna integriteta strukture za konstrukcije letal**

Nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za veliko letalo zagotovi, da program za stalno integriteto strukture ostane veljaven v celotni obratovalni dobi letala ob upoštevanju obratovalnih izkušenj in trenutnih operacij

▼ B

(PODDEL C — SE NE UPORABLJA)

PODDEL D — SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA IN CERTIFIKATOV TIPA Z OMEJITVAMI

▼ M2**21.A.90A Področje uporabe**

Ta poddel določa postopke za odobritev sprememb certifikatov tipa ter pravice in obveznosti prosilcev za te odobritve in njihovih nosilcev. V tem poddelu so opredeljene tudi standardne spremembe, za katere se postopek odobritve po tem poddelu ne uporablja. V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami.

▼ B**21.A.90B Standardne spremembe****▼ M2**

(a) Standardne spremembe so spremembe certifikata tipa:

- 1. v zvezi z:
 - (i) letali z največjo vzletno maso (MTOM) 5 700 kg ali manj;
 - (ii) rotoplani z MTOM 3 175 kg ali manj;
 - (iii) jadralnimi letali, jadralnimi letali s pogonom, baloni in zračnimi ladjami, kakor so opredeljeni v ELA1 ali ELA2;
- 2. ki so v skladu s projektnimi podatki v certifikacijskih specifikacijah, ki jih je izdala agencija ter vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvajanje in opredelitev standardnih sprememb, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, in
- 3. niso v nasprotju s podatki nosilcev TC.

▼ B

(b) Točke od 21.A.91 do 21.A.109 ne veljajo za standardne spremembe.

▼ **M5****21.A.91 Razvrstitev sprememb certifikata tipa**

Spremembe certifikata tipa so razvrščene na male in velike. „Manjša sprememba“ nima znatnega učinka na maso, ravnotežje, trdnost strukture, zanesljivost, operativne značilnosti, podatke o operativni ustreznosti ali druge značilnosti, ki vplivajo na plovnost proizvoda ali njegove okoljske značilnosti. Brez poseganja v točko 21.A.19 so po tem poddelu vse druge spremembe „velike spremembe“. Velike in male spremembe so odobrene v skladu s točko 21.A.95 ali 21.A.97 in ustrezno označene.

▼ **M2****21.A.92 Upravičenost**

- (a) Samo nosilec certifikata tipa lahko zaprosi za odobritev velike spremembe certifikata tipa po tem poddelu, vsi drugi prosilci za veliko spremembo certifikata tipa pa morajo zanjo zaprositi po poddelu E.
- (b) Katera koli fizična ali pravna oseba lahko zaprosi za odobritev male spremembe certifikata tipa po tem poddelu.

▼ **M5****21.A.93 Vloga**

- (a) Vloga za odobritev spremembe certifikata tipa se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ **M7**

- (b) Vloga vsebuje program certifikacije ali pa se po prvotni vložitvi vloge z njim dopolni zaradi dokazovanja skladnosti v skladu s točko 21.A.20, vanj pa so vključeni:

▼ **M5**

1. opis spremembe, ki opredeljuje:

- (i) konfiguracije proizvoda v certifikatu tipa, ki bo spremenjena;
- (ii) vsa področja proizvoda v certifikatu tipa, vključno z odobrenimi priročniki, ki so spremenjeni ali na katere vpliva sprememba, in
- (iii) če sprememba vpliva na podatke o operativni ustreznosti, vse potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti;

2. opredelitev vseh potrebnih ponovnih preiskav za dokazovanje skladnosti spremembe in področij, na katera sprememba vpliva, z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja in

3. v primeru velike spremembe certifikata tipa:

- (i) predlog za začetno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja, ki se pripravi v skladu z zahtevami in možnostmi iz točke 21.A.101;
- (ii) predlog za razčlenitev programa certifikacije v smiselne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načinov dokazovanja skladnosti in glede s tem povezanih dokumentov o skladnosti;
- (iii) predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki obravnava verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti ali zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv

▼ **M5**

navedene neskladnosti na varnost proizvoda ali varstvo okolja. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz podtočk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi te ocene vsebuje predlog za vključitev agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti in

(iv) časovni razpored projekta s pomembnejšimi mejniki.

(c) Vloga za spremembo certifikata tipa za velike zrakoplove ali velike rotoplane velja pet let, vloga za spremembo katerega koli drugega certifikata tipa pa velja tri leta. Če sprememba ni odobrena ali je očitno, da ne bo odobrena v roku, določenem v tej točki, lahko prosilec:

1. vloži novo vlogo za spremembo certifikata tipa ter zagotovi skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih določi agencija v skladu s točko 21.A.101 in o njih uradno obvesti v skladu s točko 21.B.105 za datum nove vloge, ali

▼ **M7**

2. prosi za podaljšanje roka iz prvega stavka točke (c) glede prvotne vloge in predlaga nov datum za izdajo odobritve. V takem primeru prosilec zagotovi skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, kot jih agencija določi v skladu s točko 21.A.101 in prikladi v skladu s točko 21.B.105 za datum, ki ga izbere prosilec. Vendar datum ne sme biti več kot pet let zgodnejši od novega datuma, ki ga predlaga prosilec za izdajo odobritve za vlogo za spremembo certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za veliko letalo ali velik rotoplan, in ne več kot tri leta zgodnejši za vlogo za spremembo katerega koli drugega certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami.

▼ **M5****21.A.95 Zahteve glede odobritve malih sprememb**

(a) Male spremembe certifikata tipa razvrsti in odobri:

1. agencija ali
2. odobrena projektivna organizacija v okviru svojih privilegijev iz točk 1 in 2 točke 21.A.263(c), kot je navedeno v pogojih odobritve.

(b) Mala sprememba certifikata tipa se odobri le:

1. ko se dokaže, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja, ki so kot sklic navedene v certifikatu tipa;
2. pri spremembi, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, ko se dokaže, da so potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti v skladu z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa;
3. ko je razglašena skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, ki se uporablja v skladu s točko 1, in so utemeljitve skladnosti zabeležene v dokumentih o skladnosti in
4. ko ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabo, za katere se zahteva certifikacija.

(c) Z odstopanjem od točke 1 v točki (b) se lahko certifikacijske specifikacije, ki so se začele uporabljati po tistih specifikacijah, ki so kot sklic navedene v certifikatu tipa, uporabijo za odobritev male spremembe, če ne vplivajo na dokazovanje skladnosti.

▼M5

- (d) Z odstopanjem od točke (a) in na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), se mala sprememba certifikata tipa za zrakoplov lahko odobri, preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se navedeni podatki dejansko uporabijo.
- (e) Prosilec agenciji predloži bistvene podatke za spremembo in izjavo, da je bila skladnost dokazana v skladu s točko (b).
- (f) Odobritev male spremembe certifikata tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se sprememba nanaša.

21.A.97 Zahteve glede odobritve velikih sprememb

- (a) Velike spremembe certifikata tipa razvrsti in odobri:

1. agencija ali
2. odobrena projektivna organizacija v okviru svojih privilegijev iz točk 1 in 8 točke 21.A.263(c), kot je navedeno v pogojih odobritve.

- (b) Velika sprememba certifikata tipa se odobri le:

1. ko se dokaže, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja, kot jih je določila agencija v skladu s točko 21.A.101;
2. pri spremembi, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, ko se dokaže, da so potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti v skladu z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kot jo je določila agencija v skladu s točko 21.A.101, ter
3. ko je dokazana skladnost s točkama 1 in 2 v skladu s točko 21.A.20, kot se uporablja za spremembo.

- (c) Z odstopanjem od točk 2 in 3 točke (b) in na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), se velika sprememba certifikata tipa za zrakoplov lahko odobri, preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se navedeni podatki dejansko uporabijo.

- (d) Odobritev velike spremembe certifikata tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se sprememba nanaša.

21.A.101 Osnova za certifikacijo tipa, osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja pri veliki spremembi certifikata tipa

- (a) Velika sprememba certifikata tipa in področja, na katera sprememba vpliva, so skladni bodisi s certifikacijskimi specifikacijami, ki se za spremenjeni proizvod uporabljajo na dan vložitve vloge za spremembo, bodisi s certifikacijskimi specifikacijami, ki se začnejo uporabljati po navedenem datumu, v skladu s točko (f) v nadaljevanju. Veljavnost vloge se določi v skladu s točko 21.A.93(c). Poleg tega mora biti spremenjeni proizvod skladen z zahtevami glede varstva okolja, ki jih določi agencija v skladu s točko 21.B.85.

▼ **M7**

- (b) Razen kot je določeno v točki (h), se lahko z odstopanjem od točke (a) v katerem koli od naslednjih primerov uporabi zgodnejša sprememba certifikacijske specifikacije iz točke (a) in katere koli druge certifikacijske specifikacije, ki je neposredno povezana, razen če se ni zgodnejša sprememba začela uporabljati pred datumom začetka uporabe zadevne certifikacijske specifikacije, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa:

▼ **M5**

1. če agencija meni, da sprememba ni pomembna. Pri odločanju o tem, ali je neka sprememba pomembna, agencija upošteva spremembo v kontekstu vseh predhodnih pomembnih sprememb projekta in vseh povezanih revizij veljavnih certifikacijskih specifikacij, ki so kot sklic navedene v certifikatu tipa za proizvod. Spremembe, ki izpolnjujejo eno od naslednjih meril, se samodejno štejejo za pomembne:
 - (i) splošna konfiguracija ali načela konstruiranja niso ohranjena;
 - (ii) podmene, uporabljene za certifikacijo proizvoda, ki ga je treba spremeniti, niso več veljavne;
 2. vsako področje, sistem, del ali naprava, za katere agencija meni, da sprememba nanje ne vpliva;
 3. vsako področje, sistem, del ali naprava, na katere vpliva sprememba in za katere agencija meni, da njihova skladnost s certifikacijskimi specifikacijami iz točke (a) bistveno ne prispeva k ravni varnosti spremenjenega proizvoda ali je nepraktična.
- (c) Z odstopanjem od točke (a) so v primeru spremembe na zrakoplovu (razen na rotoplanu) z največjo maso 2 722 kg (6 000 lb) ali manj ali na neturbin-skem rotoplanu z največjo maso 1 361 kg (3 000 lb) ali manj spremembe in področja, na katera sprememba vpliva, v skladu z osnovo za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa. Če pa agencija meni, da je sprememba na nekem področju pomembna, lahko zahteva, da so sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni s spremembami certifikacijskih specifikacij osnove za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, ter z vsemi drugimi certifikacijskimi specifikacijami, ki so s tem neposredno povezane, razen če agencija ne meni tudi, da skladnost z navedeno spremembo bistveno ne prispeva k ravni varnosti spremenjenega proizvoda ali da ni praktična.
- (d) Če agencija meni, da certifikacijske specifikacije, ki se uporabljajo na dan vloge za spremembo, ne zagotavljajo ustreznih standardov v zvezi s predlagano spremembo, so tudi sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z vsemi posebnimi pogoji in spremembami navedenih pogojev, ki jih določi agencija v skladu s točko 21.B.75, da se zagotovi raven varnosti, enakovredna tisti iz certifikacijskih specifikacij, ki se uporabljajo na dan vloge za spremembo.
- (e) Z odstopanjem od točk (a), (b) in (c) so lahko sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z alternativo certifikacijskim specifikacijam, ki jo določi agencija, če jo predlaga prosilec in če agencija meni, da alternativa zagotavlja raven varnosti, ki je:
1. v primeru certifikata tipa:
 - (i) enakovredna tisti iz certifikacijskih specifikacij, ki jo določi agencija na podlagi zgornjih točk (a), (b) ali (c), ali
 - (ii) skladna z bistvenimi zahtevami iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139;

▼ M5

2. v primeru certifikata tipa z omejitvami ustrezna glede na nameravano uporabo.
- (f) Če se prosilec odloči zagotoviti skladnost s certifikacijsko specifikacijo iz spremembe, ki se začne uporabljati po vložitvi vloge za spremembo certifikata tipa, so tudi sprememba in področja, na katera sprememba vpliva, skladni s katero koli drugo certifikacijsko specifikacijo, ki je s tem neposredno povezana.
- (g) Če vloga za spremembo certifikata tipa za zrakoplov vključuje spremembe podatkov o operativni ustreznosti ali se z njimi dopolni po prvotni vložitvi, se osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti določi v skladu s točkami (a) do (f).

▼ M7

- (h) Za velika letala, za katera velja točka 26.300 Priloge I k Uredbi (EU) 2015/640 ⁽¹⁾, prosilec zagotovi skladnost s certifikacijskimi specifikacijami, ki zagotavljajo vsaj enako raven varnosti kot točke 26.300, 26.320 in 26.330 Priloge I k Uredbi (EU) 2015/640, kar pa ne velja za prosilce za dodatne certifikate tipa, ki jim ni treba upoštevati točke 26.303.

▼ M5

▼ M2**21.A.105 Vodenje evidenc**

Za vsako spremembo vse pomembne projektne informacije, načrte in poročila o testiranjih, vključno z dokumentacijo o inšpekcijskih pregledih za testiran spremenjeni proizvod, hrani prosilec tako, da so na voljo agenciji in da je mogoče zagotoviti informacije, potrebne za zagotavljanje stalne plovnosti, stalne veljavnosti podatkov o operativni ustreznosti in skladnosti z veljavnimi zahtevami glede varstva okolja za spremenjeni proizvod.

▼ B**21.A.107 Navodila za stalno plovnost****▼ M2**

- (a) Nosilec odobritve male spremembe certifikata tipa nudi vsaj en komplet povezanih variant, če obstajajo, v navodilih za stalno plovnost proizvoda, na katerem se izvede mala sprememba, pripravljenih v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, vsem znanim lastnikom enega ali več zrakoplovov, motorjev ali propelerjev z izvedeno malo spremembo ob njihovi dobavi ali ob izdaji prvega spričevala o plovnosti zadevnega zrakoplova, kar koli se zgodi pozneje, in nato na zahtevo da te variante navodil na voljo kateri koli drugi osebi, od katere se zahteva izpolnjevanje katere koli določbe v teh navodilih.

▼ B

- (b) Poleg tega se vsem znanim upravljavcem proizvoda z izvedeno malo spremembo in na zahtevo vsem osebam, ki morajo izpolnjevati katero koli od teh navodil, dajo na voljo spremembe teh variant navodil za stalno plovnost.

▼ M2**21.A.108 Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti**

Pri spremembi, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, nosilec potrdira o mali spremembi da na voljo:

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) 2015/640 z dne 23. aprila 2015 o dodatnih plovnostnih specifikacijah za posamezno vrsto operacij in o spremembi Uredbe (EU) št. 965/2012 (UL L 106, 24.4.2015, str. 18).

▼ M2

- (a) najmanj en sklop sprememb podatkov o operativni ustreznosti, pripravljen v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni skladnosti, vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU, preden mora organizacija za usposabljanje ali operator EU uporabiti podatke o operativni ustreznosti;
- (b) vsako nadaljnjo spremembo podatkov o operativni ustreznosti vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU in
- (c) na zahtevo ustrezne dele sprememb iz zgoraj navedenih točk (a) in (b):
 - 1. pristojnemu organu za preverjanje skladnosti z enim ali več elementi zadevnih podatkov o operativni ustreznosti, in
 - 2. vsem osebam, ki morajo upoštevati en ali več elementov navedenega sklopa podatkov o operativni ustreznosti.

21.A.109 Obveznosti in oznake EPA

Nosilec potrdila male spremembe certifikata tipa:

- (a) prevzame obveznosti iz točk 21.A.4, 21.A.105, 21.A.107 in 21.A.108 ter
- (b) opredeli oznake, vključno s črkami EPA (Evropska odobritev delov), v skladu s točko 21.A.804(a).

▼ B

PODDEL E — DODATNI CERTIFIKATI TIPA

▼ M5**21.A.111 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopki za odobritev velikih sprememb certifikatov tipa v skladu s postopki za dodatne certifikate tipa ter pravice in obveznosti prosilcev za navedene certifikate in njihove nosilce. V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikate tipa in certifikate tipa z omejitvami.

21.A.112A Upravičenost

Vsaka fizična in pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti v skladu s točko 21.A.112B, lahko vloži vlogo za dodatni certifikat tipa v skladu s pogoji iz tega poddela.

▼ B**21.A.112B Dokazovanje sposobnosti****▼ M5**

- (a) Prosilec za dodatni certifikat tipa dokaže svojo sposobnost tako, da pridobi odobritev projekтивne organizacije, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J.

▼ B

- (b) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec po alternativnem postopku za dokaz svoje sposobnosti zaprosi za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo posebne projekтивne prakse, vire in zaporedje dejavnosti, potrebne za upoštevanje tega poddela.

▼ M5

- (c) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec v primeru proizvodov iz točke 21.A.14(c) dokaže svojo sposobnost tako, da mu agencija potrdi program certifikacije, vzpostavljen v skladu s točko 21.A.93(b).

▼B**21.A.113 Vloga za dodatni certifikat tipa**

- (a) Vloga za dodatni certifikat tipa se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼M5

- (b) Pri vložitvi vloge za izdajo dodatnega certifikata tipa prosilec:
- (i) v vlogo vključi informacije, ki se zahtevajo v skladu s točko 21.A.93(b);
 - (ii) navede, ali je oziroma bo podatke o certifikaciji v celoti pripravil prosilec ali bodo pripravljeni na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa.
- (c) Točka 21.A.93(c) se uporablja za zahteve o rokih veljavnosti vloge ter zahteve, povezane s potrebo po posodabljanju osnove za certifikacijo tipa, osnove za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtev glede varstva okolja, če sprememba ni bila odobrena ali je očitno, da ne bo odobrena v določenem roku.

21.A.115 Zahteve glede odobritve velikih sprememb v obliki dodatnega certifikata tipa

- (a) Dodatne certifikate tipa izda:

1. agencija ali
2. odobrena projektivna organizacija v okviru svojih privilegijev iz točk 1 in 9 točke 21.A.263(c), kot je navedeno v pogojih odobritve.

- (b) Dodatni certifikat tipa se izda le:

1. ko prosilec dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.112B;
2. ko se dokaže, da so sprememba certifikata tipa in področja, na katera sprememba vpliva, skladni z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja, kot jih je določila agencija v skladu s točko 21.A.101;
3. če se v primeru dodatnega certifikata tipa, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, dokaže, da so potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti v skladu z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kot jo je določila agencija v skladu s točko 21.A.101;
4. ko je dokazana skladnost s točkama 2 in 3 v skladu s točko 21.A.20, kot se uporablja za spremembo, ter
5. če je prosilec navedel, da je podatke o certifikaciji predložil na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa v skladu s točko 21.A.113(b):
 - (i) je nosilec certifikata tipa navedel, da nima tehničnih pripomb na informacije, predložene na podlagi točke 21.A.93, ter
 - (ii) nosilec certifikata tipa soglaša, da bo sodeloval z nosilcem dodatnega certifikata tipa, da se izpolnijo vse obveznosti za stalno plovnost spremenjenega proizvoda z izpolnjevanjem točk 21.A.44 in 21.A.118A.

- (c) Z odstopanjem od točk 3 in 4 točke (b) je prosilec na svojo zahtevo, ki jo vključi v izjavo iz točke 21.A.20(d), upravičen do izdaje dodatnega certifikata tipa za zrakoplov, še preden dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se morajo navedeni podatki dejansko uporabiti.

- (d) Dodatni certifikat tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se velika sprememba nanaša.

▼B**21.A.116 Prenosljivost**

Dodatni certifikat tipa se prenese samo na fizično ali pravno osebo, ki je sposobna prevzeti obveznosti iz točke 21.A.118A in je v ta namen dokazala svojo sposobnost po merilih iz točke 21.A.112B, razen za zrakoplove ELA1, za katere je fizična ali pravna oseba zaprosila za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo njene dejavnosti za prevzem teh obveznosti.

21.A.117 Spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa

- (a) Male spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, se lahko razvrstijo in odobrijo v skladu s poddelom D.
- (b) Vsako veliko spremembo tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, je treba odobriti kot poseben dodatni certifikat tipa v skladu s tem poddelom.
- (c) Z odstopanjem od točke (b) se velika sprememba tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa, ki ga predloži sam nosilec dodatnega certifikata tipa, odobri kot sprememba obstoječega dodatnega certifikata tipa.

21.A.118A Obveznosti in oznake EPA

Vsak nosilec dodatnega certifikata tipa mora:

▼M2

- (a) prevzeti obveznosti, ki so:
 - 1. določene v točkah 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.105, 21.A.119, 21.A.120A in 21.A.120B;
 - 2. implicitno zajete v sodelovanju z nosilcem certifikata tipa pod točko 21.A.115(d)(2);
- in v ta namen še naprej izpolnjevati merila iz točke 21.A.112B;

▼B

- (b) opredeliti oznake, vključno s črkami EPA, v skladu s točko 21.A.804(a).

21.A.118B Trajanje in stalna veljavnost

- (a) Dodatni certifikat tipa se izda za neomejen čas. Veljavno ostane pod pogojem, da:
 - 1. nosilec izpolnjuje pogoje iz Priloge I (dela 21) in
 - 2. certifikat ni odpovedan ali preklican po veljavnih upravnih postopkih, ki jih uvede agencija.
- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba dodatni certifikat tipa vrniti agenciji.

▼M2**21.A.119 Priročniki**

Nosilec dodatnega certifikata tipa pripravi, vzdržuje in posodablja izvirnike variant v priročnikih, ki se zahtevajo v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo

▼M2

tipa, veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja za proizvod, potrebne za vključitev sprememb, uvedenih z dodatnim certifikatom tipa, ter agenciji na zahtevo predloži kopije teh priročnikov.

21.A.120A Navodila za stalno plovnost**▼B**

- (a) Nosilec dodatnega certifikata tipa za zrakoplov, motor ali propeler dostavi vsaj en komplet s tem povezanih variant navodil za stalno plovnost, pripravljenih v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, vsakemu znanemu lastniku enega ali več zrakoplovov, motorjev ali propelerjev, ki vključujejo elemente dodatnega certifikata tipa, ob dobavi ali izdaji prvega spričevala o plovnosti za zadevni zrakoplov, kar koli se zgodi pozneje, nato pa te variante navodil na zahtevo zagotovi kateri koli drugi osebi, od katere se zahteva izpolnjevanje katerega koli pogoja teh navodil. Nekateri priročniki ali del variant navodil za stalno plovnost, ki obravnavajo obnovo ali druge oblike velikih vzdrževalnih del, se lahko dajo na voljo šele potem, ko je proizvod že dan v obratovanje, vendar pa morajo biti na voljo, preden kateri koli proizvod doseže ustrezno starost ali ure/cikluse letenja.
- (b) Poleg tega se vsem znanim upravljavcem proizvoda, ki vključuje elemente dodatnega certifikata tipa, in na zahtevo vsem osebam, ki morajo izpolnjevati katero koli od teh navodil, dajo na voljo spremembe teh variant navodil za stalno plovnost. Agenciji se pošlje program, ki prikazuje, kako se razdeljuje spremembe variacij navodil za stalno plovnost.

▼M2**21.A.120B Razpoložljivost podatkov o operativni ustreznosti**

Pri spremembi, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, nosilec dodatnega certifikata tipa da na voljo:

- (a) najmanj en sklop sprememb podatkov o operativni ustreznosti, pripravljen v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU, preden mora organizacija za usposabljanje ali operator EU uporabiti podatke o operativni ustreznosti;
- (b) vsako nadaljnjo spremembo zadevnih podatkov o operativni ustreznosti vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU in
- (c) na zahtevo ustrezne dele sprememb iz zgoraj navedenih točk (a) in (b):
 1. pristojnemu organu za preverjanje skladnosti z enim ali več elementi zadevnih podatkov o operativni ustreznosti, in
 2. vsem osebam, ki morajo upoštevati en ali več elementov navedenega sklopa podatkov o operativni ustreznosti.

▼B**PODDEL F — PROIZVODNJA BREZ ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE****21.A.121 Področje uporabe**

- (a) V tem poddelu je določen postopek za dokazovanje skladnosti z veljavnimi projektnimi podatki za proizvod, del in napravo, ki naj bi se proizvajala brez odobritve proizvodne organizacije po poddelu G.

▼B

- (b) V tem poddelu so določena pravila, ki urejajo obveznosti proizvajalca proizvoda, dela ali naprave, ki se izdeluje po tem poddelu.

21.A.122 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba lahko zaprosi za prikaz skladnosti posameznih proizvodov, delov ali naprav po tem poddelu, če:

- (a) ima ali je zaprosila za odobritev, ki obsega projekt tega proizvoda, dela ali naprave, ali
- (b) je zagotovila zadovoljivo usklajenost med proizvodnjo in projektiranjem s pomočjo ustreznega dogovora s prosilcem za odobritev takega projekta ali njenim nosilcem.

21.A.124 Vloga

- (a) Vloge za soglasje za prikaz skladnosti posameznih proizvodov, delov in naprav po tem poddelu se vložijo v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ.

- (b) Vloga mora vsebovati:

1. po potrebi dokaze, ki kažejo, da:

- (i) bi bila izdaja odobritve proizvodne organizacije po poddelu G neustrezna ali
- (ii) da je certifikacija ali odobritev za proizvod, del ali napravo po tem poddelu potrebna za izdajo odobritve proizvodne organizacije po poddelu G;

2. povzetek informacij, zahtevanih v točki 21.A.125A(b).

21.A.125A Izdaja izjave o soglasju

Prosilec je upravičen, da mu pristojni organ izda izjavo o soglasju, s katero se strinja z dokazovanjem skladnosti posameznih proizvodov, delov in naprav po tem poddelu, potem ko:

- (a) je uvedel sistem kontrole proizvodnje, ki zagotavlja, da je vsak proizvod, del ali naprava v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;

- (b) je priskrbel priročnik, ki vsebuje:

1. opis sistema kontrole proizvodnje, zahtevanega v odstavku (a);
2. opis načinov kontrole za sistem kontrole proizvodnje;
3. opis testiranj, zahtevanih v točkah 21.A.127 in 21.A.128, ter imena oseb, pooblaščenih za namene točke 21.A.130(a);

- (c) dokaže, da je sposoben zagotoviti pomoč v skladu s točkama 21.A.3A in 21.A.129(d).

▼B**21.A.125B Ugotovitve**

(a) Če se najdejo objektivni dokazi, da nosilec izjave o soglasju ne izpolnjuje veljavnih zahtev iz Priloge I (dela 21), se ugotovitve razvrstijo na naslednji način:

1. ugotovitev prve stopnje je vsakršna neskladnost s Prilogo I (delom 21), ki bi lahko privedla do nekontrolirane neskladnosti z veljavnimi projektnimi podatki in bi lahko vplivala na varnost zrakoplova;
2. ugotovitev druge stopnje je vsakršna neskladnost s Prilogo I (delom 21), ki ni razvrščena kot ugotovitev prve stopnje.

(b) Ugotovitev tretje stopnje je vsakršna postavka, za katero se z objektivnimi dokazi ugotovi, da vsebuje možne probleme, ki bi lahko privedli do neskladnosti po točki (a).

(c) Po prejemu obvestila o ugotovitvah v skladu s točko 21.B.125:

1. pri ugotovitvah prve stopnje mora nosilec izjave o soglasju dokazati, da je korektivno ukrepal, tako da je zadovoljil pristojni organ, najpozneje v 21 delovnih dneh po prejemu pisne potrditve ugotovitve;
2. pri ugotovitvah druge stopnje ustreza obdobje za korektivne ukrepe, ki ga določi pristojni organ, vrsti ugotovitve, vendar pa v začetku v nobenem primeru ne sme biti daljše od treh mesecev. V nekaterih okoliščinah in odvisno od vrste ugotovitve lahko pristojni organ trimesečno obdobje podaljša, če se predloži zadovoljiv načrt korektivnih ukrepov, dogovorjen s pristojnim organom;
3. ugotovitev tretje stopnje od nosilca izjave o soglasju ne zahteva takojšnjega korektivnega ukrepanja.

(d) Pri ugotovitvah prve ali druge stopnje lahko za izjavo o soglasju velja delna ali popolna omejitev, začasna razveljavitev ali preklic v skladu s točko 21.B.145. Nosilec izjave o soglasju pravočasno potrdi prejem obvestila o omejitvi, začasni razveljavitvi ali preklicu izjave o soglasju.

21.A.125C Trajanje in stalna veljavnost

(a) Izjava o soglasju se izda za omejen čas, ki ne presega enega leta. Veljavna ostane, razen če:

1. njenemu nosilcu spodleti dokazati skladnost z veljavnimi zahtevami iz tega poddela ali
2. če obstajajo dokazi, da proizvajalec ne more ohranjati zadovoljive kontrole proizvodnje proizvodov, delov ali naprav po sporazumu, ali
3. proizvajalec ne izpolnjuje več zahtev iz točke 21.A.122 ali
4. je bila izjava o soglasju vrnjena, preklicana po točki 21.B.145 ali je potekla.

(b) Ob vrnitvi, preklicu ali poteku je treba izjavo o soglasju vrniti pristojnemu organu.

▼B**21.A.126 Sistem kontrole proizvodnje**

(a) Sistem kontrole proizvodnje, zahtevan v točki 21.A.125A(a), zagotavlja sredstva za ugotavljanje, ali:

1. so vhodni materiali ter nabavljeni deli ali izdelki podizvajalcev, ki se uporabljajo v končnih proizvodih, takšni, kakor je določeno v veljavnih projektnih podatkih;
2. so vhodni materiali ter nabavljeni deli ali izdelki podizvajalcev pravilno označeni;
3. so postopki, proizvodne tehnike in metode montaže, ki vplivajo na kakovost in varnost končnih proizvodov, izvedeni v skladu s specifikacijami, ki jih sprejme pristojni organ;
4. so bile spremembe projekta, vključno z nadomestnimi materiali, odobreni po poddelih D ali E in prekontrolirani pred vgradnjo v končni proizvod.

(b) Sistem kontrole proizvodnje, zahtevan v točki 21.A.125A(a), zagotavlja tudi, da:

1. se skladnost delov in postopkov z veljavnimi projektnimi podatki preverja na tistih mestih v proizvodnji, na katerih so možne točne ugotovitve;
2. so materiali, ki se lahko poškodujejo ali kvarijo, ustrezno skladiščeni in primerno zaščiteni;
3. so trenutni projektni načrti na voljo delavcem v proizvodnji in kontroli ter da se po potrebi uporabljajo;
4. se zavrženi materiali in deli izločijo in označijo, tako da jih ni mogoče vgraditi v končni proizvod;
5. gredo materiali in deli, ki so zadržani zaradi odstopanj od projektnih podatkov ali specifikacij, ki pa naj bi jih vseeno vgradili v končni proizvod, skozi odobren postopek preverjanja tehnične in proizvodne ustreznosti. Tisti materiali in deli, za katere se s tem postopkom ugotovi, da so uporabni, se pravilno označijo in, če je potrebna predelava ali popravilo, ponovno pregledajo. Materiali ali deli, ki se v tem postopku zavržejo, se označijo in odvržejo, da se zagotovi, da ne bodo vgrajeni v končni proizvod;
6. proizvajalec vzdržuje dokumente, izdelane v okviru sistema kontrole proizvodnje, jih pripiše končnemu proizvodu ali delu, če je možno, in jih obdrži, da zagotovi informacije, potrebne za zagotavljanje stalne plovnosti proizvoda.

21.A.127 Testi: zrakoplovi

(a) Vsak proizvajalec zrakoplova, izdelanega po tem poddelu, uvede odobren postopek testiranja na zemlji in v zraku in kontrolne obrazce ter v skladu s temi obrazci testira proizvedeni zrakoplov, tako da ugotovi ustrezno skladnost s točko 21.A.125A(a).

▼B

(b) Vsak postopek proizvodnega testiranja vključuje vsaj naslednje:

1. kontrolo kakovosti krmiljenja;
2. kontrolo obnašanja med poletom (ob uporabi normalnih instrumentov zrakoplova);
3. kontrolo pravilnega delovanja celotne opreme in sistemov zrakoplova;
4. ugotavljanje, ali so instrumenti pravilno označeni in ali so po testnih letih nameščeni vsi napisi in zahtevani priročniki za letenje;
5. kontrolo obratovalnih lastnosti zrakoplova na zemlji;
6. kontrolo vseh drugih elementov zrakoplova, ki se testira.

21.A.128 Testi: motorji in propelerji

Vsak proizvajalec motorjev ali propelerjev, proizvedenih po tem poddelu, mora vsak motor ali propeler s spremenljivim korakom funkcionalno testirati, kakor je določeno v dokumentaciji nosilca certifikata tipa, da ugotovi, ali pravilno deluje med vsemi operacijami, za katere ima certifikat tipa, da tako ugotovi ustrezno skladnost s točko 21.A.125A(a).

21.A.129 Obveznosti proizvajalca

Vsak proizvajalec proizvoda, dela ali naprave, proizvedene po tem poddelu, mora:

- (a) zagotoviti pristojnemu organu možnost inšpekcijskega pregleda za vsak proizvod, del ali napravo;
- (b) imeti na kraju proizvodnje tehnične podatke in načrte, potrebne za ugotavljanje, ali je proizvod v skladu z veljavnimi projektnimi podatki;
- (c) vzdrževati sistem kontrole proizvodnje, ki zagotavlja, da je vsak proizvod v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;
- (d) zagotoviti pomoč nosilcu certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali odobritve projekta pri vseh dejavnostih za stalno plovnost, povezanih z izdelanimi proizvodi, deli ali napravami;
- (e) zaradi varnosti uvesti in vzdrževati interni sistem poročanja o dogodkih, da se omogoči zbiranje in ocena poročil o dogodkih zaradi ugotavljanja negativnih trendov ali odprave pomanjkljivosti in izpisa dogodkov, ki jih je treba prijaviti. Ta sistem vključuje evalvacijo pomembnih informacij v zvezi z dogodki in poročanje o relevantnih informacijah;
- (f) 1. poročati nosilcu certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali odobritve projekta o vseh primerih, ko je proizvajalec dal v promet proizvode, dele ali naprave in je bilo pozneje ugotovljeno, da odstopajo od veljavnih projektnih podatkov, ter z nosilcem certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali odobritve projekta izvesti preiskavo, da se ugotovijo tista odstopanja, ki bi lahko povzročila nevarne pogoje;

▼B

2. poročati agenciji in pristojnemu organu države članice o odstopanjih, ki bi lahko povzročila nevarne pogoje in ki so bila ugotovljena v skladu s točko 1. Poročanje mora potekati v obliki in na način, ki ju določi agencija po točki 21.A.3A(b)(2) ali sprejme pristojni organ države članice;
3. če proizvajalec dela kot dobavitelj drugi proizvodni organizaciji, poroča tudi navedeni organizaciji o vseh primerih, ko je tej organizaciji dobavil proizvode, dele ali naprave, za katere je pozneje ugotovil, da bi lahko odstopali od veljavnih projektnih podatkov.

21.A.130 Izjava o skladnosti

- (a) Vsak proizvajalec proizvoda, dela ali naprave, izdelane po tem poddelu, izda izjavo o skladnosti, in sicer obrazec EASA 52 (glej Dodatek VIII) za celoten zrakoplov ali obrazec EASA 1 (glej Dodatek I) za druge proizvode, dele ali naprave. To izjavo mora podpisati pooblaščen oseba na odgovornem položaju v proizvodni organizaciji.

▼M5

- (b) Izjava o skladnosti vključuje vse naslednje:
 1. za vsak proizvod, del ali napravo izjavo, da je v skladu z odobrenimi projektnimi podatki in da zagotavlja varno delovanje;
 2. za vsak zrakoplov izjavo, da so bili opravljeni pregledi zrakoplova na zemlji in v zraku v skladu s točko 21.A.127(a);
 3. za vsak motor ali propeler s spremenljivim korakom izjavo, da je proizvajalec opravil končno testiranje delovanja motorja ali propelerja s spremenljivim korakom v skladu s točko 21.A.128;
 4. poleg tega v zvezi z okoljskimi zahtevami vključuje:
 - (i) izjavo, da je dokončan motor v skladu z veljavnimi zahtevami glede izpušnih emisij iz motorja na dan proizvodnje motorja, in;
 - (ii) izjavo, da je dokončano letalo na dan izdaje prvega spričevala o plovnosti v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂.

▼B

- (c) Vsak proizvajalec takega proizvoda, dela ali naprave mora:
 1. ob prvem prenosu lastništva proizvoda, dela ali naprave ali
 2. ob vlogi za prvo izdajo spričevala o plovnosti za zrakoplov ali
 3. ob vlogi za prvo izdajo dokumenta o plovnostni sprostitev motorja, propelerja, dela ali naprave
 pristojnemu organu predložiti običajno izjavo o skladnosti v validacijo.
- (d) Pristojni organ s sopodpisom validira izjavo o skladnosti, če po inšpekcijskem pregledu proizvoda, dela ali naprave meni, da so v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in da zagotavljajo varno obratovanje.

PODDEL G — ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE**21.A.131 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni:

- (a) postopek za izdajo odobritve proizvodne organizacije za proizvodno organizacijo, ki dokazuje skladnost proizvodov, delov in naprav z veljavnimi projektnimi podatki;

▼B

- (b) pravila, ki urejajo pravice in obveznosti prosilca za take odobritve in njihovih nosilcev.

21.A.133 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba („organizacija“) je upravičena zaprositi za odobritev po tem poddelu. Prosilec mora:

- (a) utemeljiti, da je za opredeljeni obseg dela odobritev po tem poddelu ustrezna za dokazovanje skladnosti s kakim projektom, in
- (b) imeti ali zaprositi za odobritev tistega projekta ali
- (c) zagotoviti zadovoljivo usklajenost med proizvodnjo in projektom s pomočjo ustreznega dogovora s prosilcem za odobritev takega projekta ali njenim nosilcem.

21.A.134 Vloga

Vloge za odobritev proizvodne organizacije se vložijo pri pristojnem organu v obliki in na način, ki ga določi navedeni organ, in vključujejo povzetek informacij, ki jih zahteva točka 21.A.143, ter pogoje odobritve, zahtevane v točki 21.A.151.

21.A.135 Izdaja odobritve proizvodne organizacije

Organizacija je upravičena, da ji pristojni organ izda odobritev proizvodne organizacije, ko dokaže skladnost z veljavnimi zahtevami iz tega poddela.

21.A.139 Sistem kakovosti

- (a) Proizvodna organizacija mora dokazati, da je uvedla in je sposobna vzdrževati sistem kakovosti. Sistem kakovosti je treba dokumentirati. Ta sistem kakovosti mora organizaciji omogočati, da zagotovi, da je vsak proizvod, del ali naprava, ki ga izdelata organizacija ali njeni partnerji ali ki ga nabavi pri zunanjih dobaviteljih ali podizvajalcih, v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in zagotavlja varno obratovanje, in tako uveljavlja privilegije, določene v točki 21.A.163.

- (b) Sistem kakovosti mora vsebovati:

1. kolikor je potrebno v obsegu odobritve, kontrolne postopke za:

- (i) izdajo, odobritev ali spremembo dokumentov;
- (ii) revizijo in kontrolo za oceno prodajalcev in podpogodbenikov;
- (iii) preverbo, da so vhodni proizvodi, deli, materiali in oprema, vključno z novimi ali rabljenimi elementi, ki jih dobavijo kupci proizvodov, takšni, kakor je opredeljeno v veljavnih projektnih podatkih;
- (iv) označevanje in sledljivost;
- (v) proizvodne procese;
- (vi) inšpekcijske preglede in testiranja, vključno s proizvodnimi testnimi leti;

▼B

- (vii) kalibracijo orodij, šablon in opreme za testiranje;
- (viii) kontrolo neskladnih postavk;
- (ix) usklajevanje plovnosti s prosilcem za odobritev projekta ali njenim nosilcem;
- (x) pripravo in arhiviranje dokumentov;
- (xi) usposobljenost in kvalifikacije zaposlenih;
- (xii) izdajo dokumentov za plovnostno sprostitev;
- (xiii) rokovanje, skladiščenje in pakiranje;
- (xiv) interne kontrole kakovosti in posledične korektivne ukrepe;
- (xv) delo v okviru pogojev odobritve na kateri koli lokaciji, ki ne spada med odobrene objekte;
- (xvi) delo, opravljeno po zaključku proizvodnje, vendar pred dobavo, da se zrakoplov ohrani v stanju, varnem za obratovanje;
- (xvii) izdajo dovoljenja za letenje in odobritev povezanih pogojev letenja.

Kontrolni postopki morajo vsebovati posebne določbe za vse kritične dele;

2. neodvisno funkcijo zagotavljanja kakovosti zaradi spremljanja skladnosti z dokumentiranimi postopki sistema kakovosti in njihove ustreznosti. To spremljanje vključuje sistem povratnih informacij osebam ali skupini oseb, navedenim v točki 21.A.145(c)(2), in končno poslovnemu organu, navedenemu v točki 21.A.145(c)(1), da se po potrebi zagotovi korektivno ukrepanje.

21.A.143 Predstavitev

- (a) Organizacija predloži pristojnemu organu predstavitev proizvodne organizacije, ki vsebuje naslednje informacije:
 1. izjavo, ki jo podpiše odgovorni poslovodni organ in ki potrjuje, da se bo vedno ravnalo v skladu s predstavitvijo proizvodne organizacije in vsemi pripadajočimi priročniki, ki opredeljujejo skladnost odobrene organizacije s tem poddelom;
 2. nazive in imena poslovnih organov, ki jih sprejme pristojni organ v skladu s točko 21.A.145(c)(2);
 3. dolžnosti in odgovornosti poslovnega(-ih) organa(-ov), kakor je zahtevano v točki 21.A.145(c)(2), vključno z zadevami, o katerih se lahko v imenu organizacije pogovarjajo neposredno s pristojnim organom;
 4. organizacijsko shemo, ki prikazuje povezane verige odgovornosti poslovnih organov, kakor je zahtevano v točki 21.A.145(c)(1) in (2);
 5. seznam certifikacijskega osebja, kakor je navedeno v točki 21.A.145(d);

▼B

6. splošen opis človeških virov;
7. splošen opis objektov, ki se nahajajo na vsakem naslovu, navedenem v potrdilu o odobritvi proizvodne organizacije;
8. splošen opis obsega dela proizvodne organizacije, pomembnega za pogoje odobritve;
9. postopek za obveščanje pristojnega organa o organizacijskih spremembah;
10. postopek spreminjanja dokumenta predstavitve proizvodne organizacije;
11. opis sistema kakovosti in postopkov v skladu s točko 21.A.139(b)(1);
12. seznam zunanjih organizacij, kakor je navedeno v točki 21.A.139(a);

▼M3

13. če se izvajajo testni leti, priročnik za delovanje med testnimi leti, v katerem so opredeljeni politike in postopki organizacije, ki se nanašajo na testne lete. Priročnik za delovanje med testnimi leti vključuje:
 - (i) opis postopkov organizacije za testni let, vključno z udeležbo organizacije, ki izvaja testni let, pri postopku izdaje dovoljenja za letenje;
 - (ii) politiko glede posadke, vključno s sestavo, usposobljenostjo, aktualnostjo in omejitvami časa letenja, v skladu z Dodatkom XII k Prilogi I (del 21), kadar je to primerno;
 - (iii) postopke za prevoz oseb, ki niso člani posadke, in za usposabljanje za testne lete, kadar je to primerno;
 - (iv) politiko glede obvladovanja tveganj in upravljanja varnosti ter z njima povezane metodologije;
 - (v) postopke za določitev instrumentov in opreme, ki mora biti prisotna na krovu;
 - (vi) seznam dokumentov, ki jih je treba predložiti v primeru testnega leta.

▼B

- (b) Predstavitev proizvodne organizacije se po potrebi spreminja, da ostaja ažuren opis organizacije, kopije vseh sprememb pa je treba poslati pristojnemu organu.

21.A.145 Zahteve za odobritev

Proizvodna organizacija mora na podlagi informacij, predloženih v skladu s točko 21.A.143, dokazati, da:

- (a) so glede na splošne zahteve za odobritev objekti, delovni pogoji, oprema in orodja, procesi in s tem povezani materiali, število in usposobljenost zaposlenih ter splošna organiziranost ustrezni za izpolnjevanje obveznosti po točki 21.A.165;

▼M5

- (b) v zvezi z vsemi potrebnimi podatki o plovnosti in okolju:

▼ M5

1. proizvodna organizacija prejme take podatke od agencije in nosilca certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali odobritve projekta ali prosilca zanje, vključno z vsemi odobrenimi izjemami od zahtev za omejitev nastajanja CO₂, da ugotovi skladnost z veljavnimi projektnimi podatki;
2. je proizvodna organizacija vzpostavila postopek za zagotavljanje, da so podatki o plovnosti in okolju pravilno vključeni v njene podatke o proizvodnji, in
3. so ti podatki ažurirani in na voljo zaposlenim, ki jih potrebujejo pri izpolnjevanju svojih obveznosti;

(c) v zvezi s poslovodstvom in zaposlenimi:

1. proizvodna organizacija imenuje poslovnega delavca, ki je odgovoren pristojnemu organu. Ta je v organizaciji odgovoren za to, da celotna proizvodnja poteka po zahtevanih standardih in da proizvodna organizacija ves čas izpolnjuje podatke in postopke, opredeljene v predstavitvi v skladu s točko 21.A.143;
2. proizvodna organizacija imenuje osebo ali skupino oseb, ki zagotavljajo, da organizacija izpolnjuje zahteve iz te priloge (del 21), in opredeli obseg njihovih pooblastil. Te osebe so neposredno podrejene odgovornemu poslovnemu delavcu iz točke 1. Imenovane osebe so sposobne dokazati ustrezno znanje, izobrazbo in izkušnje za izpolnjevanje svojih odgovornosti;
3. imajo zaposleni na vseh ravneh ustrezna pooblastila za opravljanje njim dodeljenih odgovornosti in da v proizvodni organizaciji obstaja celovito in učinkovito usklajevanje v zvezi z zadevami glede podatkov o plovnosti in okolju;

▼ B

(d) v zvezi s certifikacijskim osebjem, ki ga je proizvodna organizacija pooblastila za podpis dokumentov, izdanih po točki 21.A.163, v okviru področja in pogojev odobritve:

1. ima certifikacijsko osebje ustrezno znanje, izobrazbo (vključno z drugimi funkcijami v organizaciji) in izkušnje za izpolnjevanje njim dodeljenih odgovornosti;
2. proizvodna organizacija vodi evidenco vsega certifikacijskega osebja, ki vključuje podrobnosti o obsegu njihovih pooblastil;
3. mora certifikacijsko osebje dobiti dokument o obsegu njihovih pooblastil.

21.A.147 Spremembe v odobreni proizvodni organizaciji

▼ M5

- (a) Po izdaji odobritve proizvodne organizacije vse spremembe v odobreni proizvodni organizaciji, ki so pomembne za dokazovanje skladnosti ali za plovnostne in okoljske značilnosti proizvoda, dela ali naprave, zlasti spremembe sistema kakovosti, odobri pristojni organ. Vloga za odobritev se v pisni obliki vloži pri pristojnem organu, organizacija pa pred izvedbo spremembe pristojnemu organu dokaže, da je v skladu s tem poddelom.

▼B

- (b) Pristojni organ določi pogoje, pod katerimi lahko proizvodna organizacija, odobrena po tem poddelu, obratuje v času teh sprememb, razen če ne sklene, da bi bilo treba odobritev začasno razveljaviti.

21.A.148 Spremembe lokacije

Šteje se, da je sprememba lokacije proizvodnih objektov odobrene proizvodne organizacije pomembna in je zato treba ravnati v skladu s točko 21.A.147.

21.A.149 Prenosljivost

Razen kot posledica spremembe lastništva, ki šteje za pomembno v smislu točke 21.A.147, odobritev proizvodne organizacije ni prenosljiva.

21.A.151 Pogoji odobritve

Pogoji odobritve določajo obseg dela, proizvode ali kategorije delov in naprav ali oboje, v zvezi s katerimi ima nosilec pravico uveljavljati privilegije po točki 21.A.163.

Ti pogoji se izdajo kot del odobritve proizvodne organizacije.

21.A.153 Spremembe pogojev odobritve

Vsako spremembo pogojev odobritve mora odobriti pristojni organ. Vlogo za spremembo pogojev odobritve je treba vložiti v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ. Prosilec mora izpolnjevati ustrezne zahteve iz tega poddela.

21.A.157 Preiskave

Proizvodna organizacija vzpostavi ureditev, ki pristojnemu organu omogoča, da opravi preiskave, vključno s preiskavami partnerjev in podpogodbenikov, potrebne za ugotavljanje skladnosti in stalne skladnosti z ustreznimi zahtevami iz tega poddela.

21.A.158 Ugotovitve

- (a) Če obstajajo objektivni dokazi, da nosilec odobritve proizvodne organizacije ne izpolnjuje ustreznih zahtev iz Priloge I (dela 21), se ugotovitve razvrstijo na naslednji način:

1. ugotovitev prve stopnje je vsakršna neskladnost s Prilogo I (delom 21), ki bi lahko privedla do nekontrolirane neskladnosti z veljavnimi projektnimi podatki in bi lahko vplivala na varnost zrakoplova;
2. ugotovitev druge stopnje je vsakršna neskladnost s Prilogo I (delom 21), ki ni razvrščena kot ugotovitev prve stopnje.

- (b) Ugotovitev tretje stopnje je vsakršna postavka, za katero se z objektivnimi dokazi ugotovi, da vsebuje možne probleme, ki bi lahko privedli do neskladnosti po točki (a).

- (c) Po prejemu obvestila o ugotovitvah v skladu s točko 21.B.225:

1. pri ugotovitvah prve stopnje mora nosilec odobritve proizvodne organizacije dokazati, da je korektivno ukrepal, tako da je zadovoljil pristojni organ, najpozneje v 21 delovnih dneh po prejemu pisne potrditve ugotovitve;

▼B

2. pri ugotovitvah druge stopnje ustreza obdobje za korektivne ukrepe, ki ga določi pristojni organ, vrsti ugotovitve, vendar pa v začetku v nobenem primeru ne sme biti daljše od treh mesecev. V nekaterih okoliščinah in odvisno od vrste ugotovitve lahko pristojni organ trimesečno obdobje podaljša, če se predloži zadovoljiv načrt korektivnih ukrepov, dogovorjen s pristojnim organom;
 3. ugotovitev tretje stopnje od nosilca odobritve proizvodne organizacije ne zahteva takojšnjega korektivnega ukrepanja.
- (d) Pri ugotovitvah prve ali druge stopnje lahko za odobritev proizvodne organizacije velja delna ali popolna omejitev, začasna razveljavitev ali preklic v skladu s točko 21.B.245. Nosilec odobritve proizvodne organizacije pravočasno potrdi prejem obvestila o omejitvi, začasni razveljavitvi ali preklicu odobritve proizvodne organizacije.

21.A.159 Trajanje in stalna veljavnost

- (a) Odobritev proizvodne organizacije se izda za neomejen čas. Veljavno ostane, razen če:
1. proizvodni organizaciji spodleti dokazati skladnosti z ustreznimi zahtevami iz tega poddela ali
 2. nosilec ali kateri koli izmed njegovih partnerjev ali podpogodbenikov pristojnemu organu prepreči izvedbo preiskav v skladu s točko 21.A.157 ali
 3. če obstajajo dokazi, da proizvodna organizacija ne more ohranjati zadovoljive kontrole proizvodnje proizvodov, delov ali naprav po odobritvi, ali
 4. proizvodna organizacija ne izpolnjuje več zahtev iz točke 21.A.133 ali
 5. je bilo potrdilo odpovedano ali preklicano po točki 21.B.245.
- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba potrdilo vrniti pristojnemu organu.

21.A.163 Privilegiji

V skladu s pogoji odobritve, izdanimi po točki 21.A.135, lahko nosilec odobritve proizvodne organizacije:

- (a) opravlja proizvodne dejavnosti po Prilogi I (delu 21);
- (b) v primeru celotnega zrakoplova in ob predložitvi izjave o skladnosti (obrazec EASA 52) po točki 21.A.174 prejme spričevalo o plovnosti zrakoplova in spričevalo o hrupu brez dodatnega dokazovanja;
- (c) v primeru drugih proizvodov, delov ali naprav izda dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) brez dodatnega dokazovanja;
- (d) vzdržuje nov zrakoplov, ki ga je izdelal, in izdaja dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 53) v zvezi s tem vzdrževanjem;

▼B

- (e) v skladu s postopki, s katerimi se je strinjal njegov pristojni organ za zrakoplov, ki ga je proizvedel, in kadar proizvodna organizacija sama, v skladu s svojim POA (potrdilom proizvodne organizacije), izvaja nadzor nad konfiguracijo zrakoplova in potrjuje ustreznost s pogoji glede projekta, ki so bili odobreni za letenje, izda dovoljenja za letenje v skladu s točko 21.A.711(c), vključno z odobritvijo pogojev letenja v skladu s točko 21.A.710(b).

21.A.165 Obveznosti nosilca

Nosilec odobritve proizvodne organizacije mora:

- (a) zagotoviti, da je predstavitev proizvodne organizacije dostavljena v skladu s točko 21.A.143 in da se dokumenti, na katere se nanaša, uporabljajo kot osnovni delovni dokumenti v organizaciji;
- (b) ohranjati proizvodno organizacijo v skladu s podatki in postopki, potrjenimi za odobritev proizvodne organizacije;
- (c) 1. ugotoviti, da je vsak dokončan zrakoplov usklajen s projektom tipa in varen za obratovanje, preden pristojnemu organu predloži izjavo o skladnosti, ali

▼M1

2. ugotoviti, ali so drugi proizvodi, deli ali naprave popolni in v skladu z odobrenimi projektnimi podatki ter varni za uporabo, preden izda obrazec EASA 1, da potrdi skladnost z odobrenimi projektnimi podatki in varnost uporabe;

▼M6

3. v primeru okoljskih zahtev še ugotoviti:
- (i) ali je dokončan motor na dan izdelave motorja v skladu z veljavnimi zahtevami glede izpušnih emisij iz motorja in
- (ii) ali je dokončano letalo na dan izdaje prvega spričevala o plovnosti v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂;

▼M1

4. ugotoviti, ali so drugi proizvodi, deli ali naprave v skladu z veljavnimi podatki, preden izda obrazec EASA 1 kot potrdilo o skladnosti;

▼B

- (d) evidentirati vse podrobnosti o opravljenem delu;
- (e) zaradi varnosti uvesti in vzdrževati interni sistem poročanja o dogodkih, da se omogoči zbiranje in ocena poročil o dogodkih zaradi ugotavljanja negativnih trendov ali odprave pomanjkljivosti in izpisa dogodkov, ki jih je treba prijaviti. Ta sistem vključuje evalvacijo pomembnih informacij v zvezi z dogodki in poročanje o relevantnih informacijah;
- (f) 1. poročati nosilcu certifikata tipa ali odobritve projekta o vseh primerih, ko je proizvodna organizacija dala v promet proizvode, dele ali naprave in je bilo pozneje ugotovljeno, da morda odstopajo od veljavnih projektnih podatkov, ter z nosilcem certifikata tipa ali odobritve projekta izvesti preiskavo, da se najdejo tista odstopanja, ki bi lahko povzročila nevarne pogoje;
2. poročati agenciji in pristojnemu organu države članice o odstopanjih, ki bi lahko povzročila nevarne pogoje in ki so bila ugotovljena v skladu s točko 1. Poročanje mora potekati v obliki in na način, ki ju določi agencija po točki 21.A.3A(b)(2) ali sprejme pristojni organ države članice;

▼B

3. če je nosilec odobritve proizvodne organizacije dobavitelj druge proizvodne organizacije, poroča tudi tej drugi organizaciji o vseh primerih, ko je navedeni organizaciji dobavil proizvode, dele ali naprave, za katere je pozneje ugotovil, da bi lahko odstopali od veljavnih projektnih podatkov;
- (g) zagotoviti pomoč nosilcu certifikata tipa ali odobritve projekta pri vseh dejavnostih za stalno plovnost, povezanih z izdelanimi proizvodi, deli ali napravami;
- (h) uvesti sistem arhiviranja, ki vključuje zahteve, naložene njegovim partnerjem, dobaviteljem in podpogodbenikom, in ki zagotavlja shranjevanje podatkov, ki se uporabljajo za dokazovanje skladnosti proizvodov, delov ali naprav. Ti podatki morajo biti na voljo pristojnemu organu in jih je treba ohranjati, da se zagotovijo informacije, potrebne za zagotavljanje stalne plovnosti proizvodov, delov ali naprav;
- (i) kadar nosilec, v primeru da v skladu s svojimi pogoji odobritve izda dovoljenje za sprostitev v uporabo, pred izdajo potrdila ugotovi, da je bilo na vsakem dokončanem zrakoplovu opravljeno potrebno vzdrževanje in da je varno za uporabo;
- (j) kjer je to primerno, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.163(e) določati pogoje, pod katerimi je mogoče izdati dovoljenje za letenje;
- (k) kjer je to primerno, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.163(e) pred izdajo dovoljenja za letenje za zrakoplov ugotoviti skladnost s točkama 21.A.711(c) in (e).

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

21.A.171 Področje uporabe

V tem poddelu je določen postopek za izdajo spričeval o plovnosti.

21.A.172 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba, pod katere imenom je ali bo registriran zrakoplov v državi članici („država članica registracije“), ali njen zastopnik lahko po tem poddelu zaprosi za spričevalo o plovnosti za navedeni zrakoplov.

21.A.173 Razvrstitev

Spričevala o plovnosti so razvrščena na naslednji način:

- (a) spričevala o plovnosti se izdajo za zrakoplove, ki so v skladu s certifikatom tipa, izdanim v skladu s Prilogo I (delom 21);
- (b) spričevala o plovnosti z omejitvami se izdajo za zrakoplove:
1. ki so v skladu s certifikatom tipa z omejitvami, izdanim v skladu s Prilogo I (delom 21), ali
 2. za katere je bilo agenciji dokazano, da so v skladu s posebnimi plovnostnimi specifikacijami, ki zagotavljajo ustrezno varnost.

▼B**21.A.174 Vloga**

- (a) V skladu s točko 21.A.172 se vloga za spričevalo o plovnosti vloži v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ države članice registracije.

▼M5

- (b) Vloge za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami vključujejo:

1. vrsto spričevala o plovnosti, za katero se zaprosi;

2. pri novih zrakoplovih:

(i) izjavo o skladnosti:

— izdano po točki 21.A.163(b) ali

— izdano po točki 21.A.130, ki jo validira pristojni organ, ali

— za uvožen zrakoplov izjavo, ki jo podpiše izvozni organ, da je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je odobrila agencija;

(ii) poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja ter

(iii) priročnik za letenje, če ga za ta zrakoplov zahtevajo veljavne certifikacijske specifikacije;

▼M6

3. pri rabljenih zrakoplovih s poreklom iz:

(i) države članice certifikat pregleda plovnosti, izdan v skladu s Prilogo I (delom M) ali Prilogo Vb (delom ML) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014 ⁽¹⁾;

▼M7

(ii) države nečlanice:

— izjavo pristojnega organa države, v kateri je zrakoplov registriran ali je bil registriran, o statusu plovnosti zrakoplova v njegovem registru ob predaji,

— poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja,

— priročnik za letenje, če ga za ta zrakoplov zahteva veljavna plovnostna koda,

— preteklo evidenco, da se ugotovi standard proizvodnje, sprememb in vzdrževanja zrakoplova, vključno z vsemi omejitvami, povezanimi s spričevalom o plovnosti z omejitvami, izdanim v skladu s točko 21.B.327,

— priporočilo za izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami in certifikat pregleda plovnosti po pregledu plovnosti v skladu s Prilogo I (delom M) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014 ⁽²⁾ ali certifikat pregleda plovnosti v skladu s Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014,

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1321/2014 z dne 26. novembra 2014 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih izdelkov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami (UL L 362, 17.12.2014, str. 1).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1321/2014 z dne 26. novembra 2014 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih izdelkov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami (UL L 362, 17.12.2014, str. 1).

▼M7

- datum, ko je bilo izdano prvo spričevalo o plovnosti in, če veljajo standardi iz zvezka III Priloge 16 k Čikaški konvenciji, podatke o metrični vrednosti CO₂.

▼B

- (c) Če ni dogovorjeno drugače, je treba izjave iz točke (b)(2)(i) in točke (b)(3)(ii) izdati največ 60 dni pred predstavitvijo zrakoplova pristojnemu organu države članice registracije.

21.A.175 Jezik

Priročniki, napisi, sezname, oznake instrumentov in druge potrebne informacije, zahtevane v certifikacijskih specifikacijah, morajo biti v enem ali več uradnih jezikih Evropske unije, sprejemljivih za pristojni organ države članice registracije.

21.A.177 Sprememba ali dopolnitev

Spričevalo o plovnosti sme spremeniti ali dopolniti samo pristojni organ države članice registracije.

21.A.179 Prenosljivost in ponovna izdaja v državah članicah

- (a) Pri spremembi lastništva zrakoplova:

1. se, če zrakoplov ostane v istem registru, spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami v skladu samo s certifikatom tipa z omejitvami prenese skupaj z zrakoplovom;
2. se, če se zrakoplov registrira v drugi državi članici, izda spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami v skladu samo s certifikatom tipa z omejitvami:

▼M6

- (i) ob predložitvi prejšnjega spričevala o plovnosti in veljavnega certifikata pregleda plovnosti, izdanega v skladu s Prilogo I (delom M) ali Prilogo Vb (delom ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014;

▼B

- (ii) ob izpolnitvi točke 21.A.175.

- (b) Kadar se spremeni lastništvo zrakoplova, za zrakoplov pa je bilo izdano spričevalo o plovnosti z omejitvami, ki ni v skladu s certifikatom tipa z omejitvami, se spričevalo o plovnosti prenese skupaj z zrakoplovom, pod pogojem, da zrakoplov ostane v istem registru, ali se izda samo z uradnim soglasjem pristojnega organa države članice registracije, v katero je preneseno.

21.A.180 Inšpekcijski pregledi

Nosilec spričevala o plovnosti mora na zahtevo pristojnega organa države članice registracije zagotoviti dostop do zrakoplova, za katerega je bilo izdano navedeno spričevalo o plovnosti.

21.A.181 Trajanje in stalna veljavnost

- (a) Spričevalo o plovnosti se izda za neomejen čas. Veljavno ostane pod pogojem, da:

▼M7

1. je v skladu z veljavnim projektom tipa in zahtevami za stalno plovnost ter

▼B

2. zrakoplov ostaja v istem registru in
3. certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami, v skladu s katerim je bilo izdano, ni bil predhodno razveljavljen po točki 21.A.51;
4. spričevalo ni bilo odpovedano ali preklicano po točki 21.B.330.

▼B

- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba spričevalo vrniti pristojnemu organu države članice registracije.

21.A.182 Identifikacija zrakoplova

Vsak prosilec za spričevalo o plovnosti po tem poddelu mora dokazati, da je njegov zrakoplov identificiran v skladu s poddelom Q.

PODDEL I — SPRIČEVALA O HRUPU**21.A.201 Področje uporabe**

V tem poddelu je določen postopek za izdajo spričeval o hrupu.

21.A.203 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba, pod katere imenom je ali bo registriran zrakoplov v državi članici (država članica registracije), ali njen zastopnik lahko po tem poddelu zaprosi za spričevalo o hrupu za navedeni zrakoplov.

21.A.204 Vloga

- (a) V skladu s točko 21.A.203 se vloga za spričevalo o hrupu vloži v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ države članice registracije.

- (b) Vloge morajo vključevati:

1. pri novih zrakoplovih:

- (i) izjavo o skladnosti:

— izdano po točki 21.A.163(b) ali

— izdano po točki 21.A.130, ki jo validira pristojni organ, ali

— za uvožen zrakoplov izjavo, ki jo podpiše izvozni organ, da je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je odobrila agencija, in

- (ii) podatke o hrupu, ugotovljene v skladu z veljavnimi zahtevami glede hrupa;

2. pri rabljenih zrakoplovih:

- (i) podatke o hrupu, ugotovljene v skladu z veljavnimi zahtevami glede hrupa, in

- (ii) preteklo evidenco, da se ugotovi standard proizvodnje, sprememb in vzdrževanja zrakoplova.

- (c) Če ni dogovorjeno drugače, je treba izjave iz točke (b)(1) dati največ 60 dni pred predstavitvijo zrakoplova pristojnemu organu države članice registracije.

21.A.207 Sprememba ali dopolnitev

Spričevalo o hrupu sme spremeniti ali dopolniti samo pristojni organ države članice registracije.

▼B**21.A.209 Prenosljivost in ponovna izdaja v državah članicah**

Pri spremembi lastništva zrakoplova:

- (a) se, če zrakoplov ostane vpisan v istem registru, spričevalo o hrupu prenese skupaj z zrakoplovom ali
- (b) se, če se zrakoplov vpiše v register druge države članice, spričevalo o hrupu izda ob predložitvi prejšnjega spričevala o hrupu.

21.A.210 Inšpekcijski pregledi

Nosilec spričevala o hrupu mora zaradi inšpekcijskega pregleda na zahtevo pristojnega organa države članice registracije ali agencije zagotoviti dostop do zrakoplova, za katerega je bilo izdano navedeno spričevalo o hrupu.

21.A.211 Trajanje in stalna veljavnost

- (a) Spričevalo o hrupu se izda za neomejen čas. Veljavno ostane pod pogojem, da:

▼M7

- 1. je v skladu z veljavnim projektom tipa ter zahtevami glede varstva okolja in za stalno plovnost ter

▼B

- 2. zrakoplov ostaja v istem registru ter
- 3. certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami, v skladu s katerim je bilo izdano, ni bil predhodno razveljavljen po točki 21.A.51;
- 4. spričevalo ni bilo odpovedano ali preklicano po točki 21.B.430.
- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba spričevalo vrniti pristojnemu organu države članice registracije.

PODDEL J — ODOBRITEV PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE**▼M5****21.A.231 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopek za odobritev projektivnih organizacij in pravila, ki urejajo pravice in obveznosti prosilcev za take odobritve in njihovih nosilcev. V tem poddelu sklicovanja na certifikate tipa vključujejo certifikate tipa in certifikate tipa z omejitvami.

▼B**21.A.233 Upravičenost**

Vsaka fizična ali pravna oseba („organizacija“) je upravičena zaprositi za odobritev po tem poddelu:

- (a) v skladu s točkami 21.A.14, 21.A.112B, 21.A.432B ali 21.A.602B ali
- (b) za odobritev projektov za male spremembe ali mala popravila, če so potrebne, zaradi uveljavljanja privilegijev po točki 21.A.263.

21.A.234 Vloga

Vloge za odobritev projektivne organizacije se vložijo v obliki in na način, ki ju določi agencija, in vključujejo povzetek informacij, zahtevanih v točki 21.A.243, ter pogoje odobritve, zahtevane v točki 21.A.251.

▼ B**21.A.235 Izdaja odobritve projektivne organizacije**

Organizacija je upravičena, da ji agencija izda odobritev projektivne organizacije, ko dokaže skladnost z veljavnimi zahtevami iz tega poddela.

21.A.239 Sistem zagotavljanja projektov

- (a) Projektivna organizacija dokaže, da je uvedla in je sposobna vzdrževati sistem zagotavljanja projektov za kontrolo in nadzor projektov, sprememb projektov, proizvodov, delov in naprav, ki jih obsega vloga. Ta sistem zagotavljanja projektov mora organizaciji omogočati:

▼ M2

1. da zagotovi, da so projekti za proizvode, dele in naprave ali spremembe projektov zanje v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja, ter

▼ B

2. da zagotovi, da pravilno izvršuje svoje obveznosti v skladu z:

(i) ustreznimi določbami Priloge I (dela 21) in

(ii) pogoji odobritve, izdanimi po točki 21.A.251;

3. da neodvisno spremlja skladnost z dokumentiranimi postopki sistema in njihovo ustreznost. To spremljanje vključuje sistem povratnih informacij za osebe ali skupino oseb, odgovornih za zagotavljanje korektivnih ukrepov.

- (b) Sistem zagotavljanja projektov vključuje funkcijo neodvisnega preverjanja izkazovanja skladnosti, na podlagi česar organizacija predloži agenciji izjave o skladnosti in s tem povezano dokumentacijo.

- (c) Projektivna organizacija opredeli način, na katerega sistem zagotavljanja projektov utemeljuje sprejemljivost projektiranih delov ali naprav ali nalog, ki so jih izvršili partnerji ali podpogodbeniki po metodah, za katere veljajo zapisani postopki.

21.A.243 Podatki**▼ M3**

- (a) Projektivna organizacija predloži Agenciji priročnik, ki neposredno ali s sklicevanjem opisuje organizacijo, pomembne postopke in proizvode ali spremembe proizvodov, ki naj bi bili projektirani. Če se izvajajo testni leti, se predloži priročnik za delovanje med testnimi leti, v katerem so opredeljeni politike in postopki organizacije, ki se nanašajo na testne lete. Priročnik za delovanje med testnimi leti vključuje:

- (i) opis postopkov organizacije za testni let, vključno z udeležbo organizacije, ki izvaja testni let, pri postopku izdaje dovoljenja za letenje;

- (ii) politiko glede posadke, vključno s sestavo, usposobljenostjo, aktualnostjo in omejitvami časa letenja, v skladu z Dodatkom XII k Prilogi I (del 21), kadar je to primerno;

- (iii) postopke za prevoz oseb, ki niso člani posadke, in za usposabljanje za testne lete, kadar je to primerno;

▼ M3

- (iv) politiko glede obvladovanja tveganj in upravljanja varnosti ter z njima povezane metodologije;
- (v) postopke za določitev instrumentov in opreme, ki mora biti prisotna na krovu;
- (vi) seznam dokumentov, ki jih je treba predložiti za testni let.

▼ B

- (b) Če so katere koli dele ali naprave ali kakršne koli spremembe proizvodov projektirale partnerske organizacije ali podpogodbeniki, mora priložnik vključevati izjavo o tem, kako je projektivna organizacija sposobna za vse dele ali naprave zagotoviti skladnost, zahtevano v točki 21.A.239(b), in mora neposredno ali prek sklicevanja vsebovati opise in informacije o dejavnostih projektiranja in organizaciji teh partnerjev ali podpogodbenikov, tako da lahko da to zagotovilo.
- (c) Priložnik se po potrebi spreminja, da ostaja ažuren opis organizacije, kopije vseh sprememb pa je treba poslati agenciji.
- (d) Projektivna organizacija dostavi izjavo o kvalifikacijah in izkušnjah poslovnih delavcev in drugih oseb, odgovornih za odločitve, ki vplivajo na plovnost in varstvo okolja v organizaciji.

▼ M2**21.A.245 Zahteve za odobritev**

Projektivna organizacija mora na podlagi informacij, predloženih v skladu s točko 21.A.243, dokazati, da poleg izpolnjevanja zahtev iz točke 21.A.239:

- (a) v vseh tehničnih oddelkih zaposluje dovolj ljudi z zadostno usposobljenostjo in da so bili ustrezno pooblaščen za izpolnjevanje njim dodeljenih obveznosti ter to skupaj s prostori, objekti in opremo omogoča zaposlenim, da za proizvode dosegajo cilje v zvezi s plovnostjo, operativno ustreznostjo in varstvom okolja;
- (b) med oddelki in v oddelkih poteka polno in učinkovito usklajevanje v zvezi s plovnostjo, operativno ustreznostjo in varstvom okolja.

21.A.247 Spremembe v sistemu zagotavljanja projektov

Po izdaji odobritve projektivne organizacije mora vsako spremembo sistema zagotavljanja projektov, ki je pomembna za dokazovanje skladnosti ali za plovnost, operativno ustreznost in varstvo okolja v zvezi s proizvodom, odobriti agencija. Vloga za odobritev se v pisni obliki pošlje agenciji, projektivna organizacija pa mora agenciji s predložitvijo predlaganih sprememb priložnika pred izvedbo spremembe dokazati, da bo tudi po izvajanju spremembe izpolnjevala ta podel.

▼ B**21.A.249 Prenosljivost**

Razen kot posledica spremembe lastništva, ki šteje za pomembno v smislu točke 21.A.247, odobritev projektivne organizacije ni prenosljiva.

▼ M5**21.A.251 Pogoji odobritve**

Pogoji odobritve opredeljujejo vrste projektiranja, kategorije proizvodov, delov in naprav, za katere ima projektivna organizacija odobritev, ter funkcije in obveznosti, za katerih izvajanje ima organizacija odobritev v zvezi s plovnostjo, operativno ustreznostjo in okoljskimi značilnostmi proizvodov. Za odobritve projektivne organizacije, ki zajemajo dovoljenje za certifikacijo tipa ali dovoljenje po odredbi o evropskem tehničnem standardu (ETSO) za pomožne pogonske enote (PPE), pogoji odobritve dodatno vsebujejo seznam proizvodov ali PPE. Navedeni pogoji se izdajo kot del odobritve projektivne organizacije.

▼ B**21.A.253 Spremembe pogojev odobritve**

Vsako spremembo pogojev odobritve mora odobriti agencija. Vlogo za spremembo pogojev odobritve je treba vložiti v obliki in na način, ki ju določi agencija. Projektivna organizacija mora izpolnjevati veljavne zahteve iz tega poddela.

21.A.257 Preiskave

- (a) Projektivna organizacija vzpostavi ureditev, ki agenciji omogoča, da opravi preiskave, vključno s preiskavami partnerjev in podpogodbениkov, potrebne za ugotavljanje skladnosti in stalne skladnosti z veljavnimi zahtevami iz tega poddela.
- (b) Projektivna organizacija omogoči agenciji, da pregleda vsa poročila in opravi kakršen koli inšpekcijski pregled ter izvede ali je navzoča na katerem koli letu in testiranju na zemlji, potrebnem za preverjanje veljavnosti izjave o skladnosti, ki jo prosilec predloži po točki 21.A.239(b).

21.A.258 Ugotovitve**▼ M5**

- (a) Če se med preiskavami iz točk 21.A.257 in 21.B.100 najdejo objektivni dokazi, da nosilec odobritve projektivne organizacije ne izpolnjuje veljavnih zahtev iz te priloge, se ugotovitve razvrstijo na naslednji način:
 - 1. ugotovitev prve stopnje je vsakršna neskladnost z zahtevami te priloge, ki bi lahko povzročila nekontrolirane neskladnosti z veljavnimi zahtevami in vplivala na varnost zrakoplova;
 - 2. ugotovitev druge stopnje je vsakršna neskladnost z zahtevami te priloge, ki ni opredeljena kot ugotovitev prve stopnje.

▼ B

- (b) Ugotovitev tretje stopnje je vsakršna postavka, za katero se z objektivnimi dokazi ugotovi, da vsebuje možne probleme, ki bi lahko privedli do neskladnosti po točki (a).

▼ M5

- (c) Po prejemu obvestila o ugotovitvah na podlagi veljavnih upravnih postopkov, ki jih določi agencija:
 - 1. nosilec odobritve projektivne organizacije pri ugotovitvah prve stopnje v največ 21 delovnih dneh po pisni potrditvi ugotovitev agenciji zadovoljivo dokaže, da je sprejel ustrezne popravne ukrepe;

▼M5

2. nosilec odobritve projektivne organizacije pri ugotovitvah druge stopnje v roku, ki ga določi agencija in je ustrezen glede na naravo ugotovitev ter najprej ni daljši od treh mesecev, agenciji zadovoljivo dokaže, da je sprejel ustrezne popravne ukrepe. Agencija lahko navedeni začetni rok podaljša, če meni, da narava ugotovitev to omogoča, in če je prosilec predložil načrt popravnih ukrepov, s katerim je agencija zadovoljna, ter
 3. ugotovitev tretje stopnje od nosilca odobritve projektivne organizacije ne zahteva takojšnjega ukrepanja.
- (d) Pri ugotovitvah prve ali druge stopnje se lahko odobritev projektivne organizacije delno ali v celoti začasno razveljavi ali prekliče, v skladu z veljavnimi upravnimi postopki, ki jih določi agencija. V takem primeru nosilec odobritve projektivne organizacije pravočasno potrdi prejem obvestila o začasni razveljavitvi ali preklicu odobritve projektivne organizacije.

▼B**21.A.259 Trajanje in stalna veljavnost**

- (a) Odobritev projektivne organizacije se izda za neomejen čas. Veljavno ostane, razen če:
1. projektivni organizaciji spodleti dokazati skladnosti z veljavnimi zahtevami iz tega poddela ali
 2. nosilec ali kateri koli izmed njegovih partnerjev ali podpogodbnikov agenciji prepreči izvedbo preiskav v skladu s točko 21.A.257 ali
 3. obstajajo dokazi, da sistem zagotavljanja projektov ne more vzdrževati zadovoljive kontrole in nadzora projektov za proizvode ali njihovih sprememb v skladu z odobritvijo, ali
 4. je potrdilo odpovedano ali preklicano po veljavnih upravnih postopkih, ki jih uvede agencija.
- (b) Ob odpovedi ali preklicu je treba dovoljenje vrniti pristojnemu organu.

▼M5**21.A.263 Privilegiji**

- (a) (Rezervirano)
- (b) (Rezervirano)
- (c) Nosilec odobritve projektivne organizacije ima v okviru pogojev odobritve, kot jih določi agencija, in na podlagi ustreznih postopkov sistema za zagotavljanje projektov pravico:
1. razvrščati spremembe certifikatov tipa ali dodatnih certifikatov tipa in projektov popravil kot „velike“ ali „male“;
 2. odobriti male spremembe certifikatov tipa ali dodatnih certifikatov tipa in projektov malih popravil;
 3. (Rezervirano);
 4. (Rezervirano);
 5. odobriti nekatere projekte velikih popravil na podlagi poddela M za proizvode ali pomožne pogonske enote (PPE);

▼M5

6. za nekatere zrakoplove odobriti pogoje letenja, pod katerimi je mogoče izdati dovoljenje za letenje v skladu s točko 21.A.710(a)(2), razen glede dovoljenj za letenje, izdanih za namene iz točke 21.A.701(a)(15);
7. izdati dovoljenje za letenje v skladu s točko 21.A.711(b) za zrakoplov, ki ga je sam projektiral ali spremenil ali za katerega je v skladu s točko 21.A.263(c)(6) odobril pogoje letenja, pod katerimi se lahko izda dovoljenje za letenje, in če imetnik odobritve projektivne organizacije sam:
 - (i) nadzoruje konfiguracijo zrakoplova in
 - (ii) potrdi skladnost s pogoji projektiranja, odobrenimi za letenje;
8. odobriti nekatere velike spremembe certifikata tipa na podlagi poddela D ter
9. izdati nekatere dodatne certifikate tipa na podlagi poddela E in odobriti nekatere velike spremembe navedenih certifikatov.

21.A.265 Obveznosti nosilca

Nosilec odobritve projektivne organizacije v okviru pogojev odobritve, kot jih določi agencija:

- (a) vzdržuje priročnik, ki se zahteva na podlagi točke 21.A.243, v skladu s sistemom zagotavljanja projektov;
- (b) zagotovi, da se ta priročnik ali ustrezni postopki, vključeni z navzkrižnimi sklicevanji, uporabljajo kot temeljni delovni dokument v organizaciji;
- (c) navede, da so projekti za proizvode ali njihove spremembe oziroma popravila skladni z veljavnimi specifikacijami in zahtevami ter da nimajo lastnosti, ki ne bi bile varne;
- (d) agenciji predloži izjave in z njimi povezane dokumente, ki potrjujejo skladnost s točko (c), razen pri postopku odobritve, ki se izvede v skladu s točko 21.A.263(c);
- (e) agenciji predloži podatke in informacije, ki se nanašajo na ukrepe iz točke 21.A.3B;
- (f) v skladu s točko 21.A.263(c)(6) določi pogoje letenja, na podlagi katerih je mogoče izdati dovoljenje za letenje;
- (g) v skladu s točko 21.A.263(c)(7) ugotovi skladnost s točkama (b) in (e) točke 21.A.711, preden se izda dovoljenje za letenje zrakoplova;
- (h) opredeli podatke in informacije, ki se izdajo na podlagi pristojnosti odobrene projektivne organizacije ter v okviru pogojev odobritve, kot jih določi agencija, z naslednjo izjavo: „Tehnična vsebina tega dokumenta je odobrena na podlagi DOA št. EASA. 21J.[XXXX]“.

▼B**PODDEL K — DELI IN NAPRAVE****21.A.301 Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopki v zvezi z odobritvijo delov in naprav.

21.A.303 Izpolnjevanje veljavnih zahtev

Skladnost delov in naprav, ki se vgrajujejo v proizvod s certifikatom tipa, se dokazuje:

▼B

- (a) skupaj s postopki za izdajo certifikatov tipa iz poddelov B, D ali E za proizvod, v katerega se vgrajuje, ali
- (b) po potrebi po postopkih za dovoljenja ETSO iz poddela O ali
- (c) pri standardnih delih v skladu z uradno priznanimi standardi.

21.A.305 Odobritev delov in naprav

V vseh primerih, v katerih odobritev dela ali naprave izrecno zahteva pravo Unije ali merila agencije, mora biti del ali naprava v skladu z veljavnim ETSO ali specifikacijami, ki jih v posamičnem primeru agencija prizna kot enakovredne.

21.A.307 Sprostitev delov in naprav za vgradnjo

Del ali naprava se vgradi v proizvod s certifikatom tipa, če je varna za uporabo in:

- (a) ji je priloženo dovoljenje za sprostitve v uporabo (obrazec EASA 1), ki dokazuje, da je bil element proizveden v skladu z odobrenimi projektnimi podatki in je označen v skladu s poddelom Q, ali
- (b) je standardni del ali
- (c) v primeru zrakoplova ELA1 ali ELA2 del ali naprava, ki:
 1. nima omejene življenjske dobe, ni del osnovne konstrukcije in ni del sistemov za krmarjenje leta;
 2. je izdelana v skladu z ustreznim projektom;
 3. je označena v skladu s poddelom Q;
 4. je določena za vgradnjo v zrakoplov;
 5. se vgradi v zrakoplov, za katerega je lastnik preveril skladnost s pogoji od 1 do 4 in sprejel odgovornost za to skladnost.

(PODDEL L — SE NE UPORABLJA)

PODDEL M — POPRAVILA

21.A.431A Področje uporabe**▼M5**

- (a) V tem poddelu so določeni postopek za odobritev projekta popravila proizvoda, dela ali naprave ter pravice in obveznosti prosilcev za take odobritve in njihovih nosilcev.

▼B

- (b) V tem poddelu so opredeljena standardna popravila, za katere se postopek odobritve po tem poddelu ne uporablja.

▼M5

- (c) „Popravilo“ pomeni odpravo poškodbe in/ali vračilo v plovno stanje, potem ko proizvajalec proizvod, del ali napravo prvič sprosti v uporabo.

▼ M5

- (d) Odprava poškodbe z zamenjavo delov ali naprav, ki ne zahteva projektiranja, se šteje za vzdrževanje in zato zanjo ni potrebna odobritev po tej prilogi.

▼ B

- (e) Popravilo artikla ETSO, ki ni pomožna pogonska enota, se šteje za spremembo projekta ETSO in se obravnava v skladu s točko 21.A.611.

▼ M5

- (f) V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikate tipa in certifikate tipa z omejitvami.

▼ B**21.A.431B Standardna popravila**

- (a) Standardna popravila so popravila:

1. v zvezi z:

- (i) letali z MTOM 5 700 kg ali manj;
- (ii) rotoplani z MTOM 3 175 kg ali manj;
- (iii) jadralnimi letali, jadralnimi letali s pogonom, baloni in zračnimi ladjami, kakor so opredeljeni v ELA1 ali ELA2;

▼ M7

2. ki so v skladu s projektnimi podatki v certifikacijskih specifikacijah, ki jih je izdala agencija ter vsebujejo sprejemljive metode, tehnike in prakse za izvajanje in opredelitev standardnih popravil, vključno s povezanimi navodili za stalno plovnost, in

▼ B

3. niso v nasprotju s podatki nosilcev certifikata tipa.

- (b) Točke 21.A.432A do 21.A.451 ne veljajo za standardna popravila.

21.A.432A Upravičenost

- (a) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti v skladu s točko 21.A.432B, je upravičena zaprositi za odobritev projekta velikega popravila po pogojih iz tega poddela.
- (b) Vsaka fizična ali pravna oseba je upravičena zaprositi za odobritev projekta malega popravila.

21.A.432B Dokazovanje sposobnosti**▼ M5**

- (a) Prosilec za odobritev projekta velikega popravila dokaže svojo sposobnost s tem, da ima odobritev projektivne organizacije, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J.

▼ B

- (b) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec po alternativnem postopku za dokaz svoje sposobnosti zaprosi za soglasje agencije za uporabo postopkov, ki določajo posebne projektivne prakse, vire in zaporedje dejavnosti, potrebne za upoštevanje tega poddela.

▼ M5

- (c) Z odstopanjem od točke (a) lahko prosilec v primeru proizvodov iz točke 21.A.14(c) dokaže svojo sposobnost tako, da mu agencija potrdi program certifikacije, vzpostavljen v skladu s točko 21.A.432C(b).

21.A.432C Vloga za odobritev projekta popravila

- (a) Vloga za odobritev projekta popravila se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija.

▼ **M7**

- (b) Vloga za odobritev projekta velikega popravila vsebuje program certifikacije ali pa se po prvi vložitvi dopolni s programom certifikacije, ki vključuje:

▼ **M5**

1. opis poškodbe in projekt popravila, v katerem je opredeljena konfiguracija projekta tipa, na podlagi katere bo opravljeno popravilo;
2. opredelitev vseh področij projekta tipa in odobrenih priročnikov, ki se spremenijo ali na katere vpliva projekt popravila;
3. opredelitev vseh potrebnih ponovnih preiskav za dokazovanje skladnosti projekta popravila in področij, na katera sprememba vpliva, z osnovo za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, dodatnem certifikatu tipa ali dovoljenju ETSO za pomožno pogonsko enoto, kot je ustrezno;
4. vse predlagane spremembe osnove za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, dodatnem certifikatu tipa ali dovoljenju ETSO za pomožno pogonsko enoto, kot je ustrezno;
5. predlog za razčlenitev programa certifikacije v smiselne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načina in postopka za dokazovanje skladnosti s točko 21.A.433(a)(1) ter sklici na povezane dokumente o skladnosti;
6. predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki obravnava verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz podtočk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi te ocene vsebuje predlog za vključenost agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti ter
7. navedbo, ali je podatke o certifikaciji v celoti pripravil prosilec ali so bili pripravljeni na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa.

21.A.433 Zahteve glede odobritve projekta popravila

- (a) Projekt popravila se odobri le:

1. če se na podlagi programa certifikacije iz točke 21.A.432C(b) dokaže, da je projekt popravila skladen z osnovo za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, dodatnem certifikatu tipa ali dovoljenju ETSO za pomožno pogonsko enoto, kot je ustrezno, ter z vsemi spremembami, kot jih določi in o njih uradno obvesti agencija v skladu s točko 21.B.450;
2. ko je razglašena skladnost z osnovo za certifikacijo tipa, ki se uporablja v skladu s točko (a)(1), in so utemeljitve skladnosti zabeležene v dokumentih o skladnosti;

▼ **M7**

3. ko ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;

▼ **M5**

4. če je prosilec navedel, da je podatke o certifikaciji predložil na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa v skladu s točko 21.A.432C(b)(7):

- (i) če je nosilec navedel, da nima tehničnih pripomb na informacije, predložene na podlagi točke (a)(2), ter

▼ M5

- (ii) če nosilec soglaša, da bo sodeloval z nosilcem odobritve projekta popravila, da se zagotovi izpolnjevanje vseh obveznosti za stalno plovnost spremenjenega proizvoda z izpolnjevanjem točke 21.A.451;

▼ M7

- 5. če je bilo v zvezi s popravilom letala, za katerega velja točka 26.302 Priloge I k Uredbi (EU) 2015/640, dokazano, da je integriteta strukture popravila in zadevne konstrukcije vsaj enakovredna ravni integritete strukture, določene za osnovno konstrukcijo v skladu s točko 26.302 Priloge I k Uredbi (EU) 2015/640.

▼ M5

- (b) Prosilec agenciji predloži izjavo iz točke (a)(2) in na zahtevo agencije tudi vse potrebne bistvene podatke.

21.A.435 Klasifikacija in odobritev projekta popravila

- (a) Projekt popravila se razvrsti kot „velik“ ali „mali“ v skladu z merili iz točke 21.A.91 glede spremembe certifikata tipa.

- (b) Projekt popravila razvrsti in odobri:

1. agencija ali

2. odobrena projektivna organizacija v okviru svojih privilegijev iz točk 1, 2 in 5 točke 21.A.263(c), kot je navedeno v pogojih odobritve.

▼ B**21.A.439 Proizvodnja delov za popravila**

Deli in naprave, ki se bodo uporabljali za popravila, morajo biti proizvedeni v skladu s podatki za proizvodnjo, ki temeljijo na potrebnih projektnih podatkih, kakor določi nosilec odobritve projekta popravila:

- (a) v skladu s poddelom F ali

- (b) jih proizvede ustrezno odobrena organizacija v skladu s poddelom G ali

- (c) jih proizvede ustrezno odobrena organizacija za vzdrževanje.

21.A.441 Vključitev popravil**▼ M6**

- (a) Popravila se izvedejo v skladu s Prilogo I (delom M), Prilogo II (delom 145), Prilogo Vb (delom ML) ali Prilogo Vd (delom CAO) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali jih izvede proizvodna organizacija, odobrena v skladu s poddelom G te priloge, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.163(d).

▼ B

- (b) Projektivna organizacija organizaciji, ki izvaja popravila, preda vsa potrebna navodila za vgradnjo.

21.A.443 Omejitve

Projekt popravila se lahko odobri z upoštevanjem omejitev in v tem primeru odobritev projekta popravila vsebuje vsa potrebna navodila in omejitve. Nosilec odobritve projekta popravila ta navodila in omejitve preda izvajalcu po postopku, dogovorjenem z agencijo.

21.A.445 Nepopravljena škoda

- (a) Kadar poškodovan proizvod, del ali naprava ostane nepopravljena in ni zajeta v predhodno odobrene podatke, lahko posledice poškodbe za njeno plovnost ovrednoti samo:

▼B

1. agencija ali
2. ustrezno odobrena projektivna organizacija po postopku, dogovorjenem z agencijo.

Vse potrebne omejitve se obravnavajo po postopkih iz točke 21.A.443.

- (b) Če organizacija, ki vrednoti škodo po točki (a), ni niti agencija niti nosilec certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa ali dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto, mora ta organizacija dokazati, da so informacije, na katerih temelji vrednotenje, ustrezne, na podlagi svojih lastnih virov ali dogovora z nosilcem certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa ali dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto ali po potrebi proizvajalcem.

21.A.447 Vodenje evidenc

Za vsako popravilo vse pomembne projektne informacije, načrte, poročila o testiranju, navodila in omejitve, morebiti izdane v skladu s točko 21.A.443, utemeljitev razvrstitve in dokazila o odobritvi projekta:

- (a) nosilec odobritve projekta popravila hrani na voljo agenciji in
- (b) jih nosilec odobritve projekta popravila arhivira zaradi zagotavljanja informacij, potrebnih za zagotavljanje stalne plovnosti popravljenih proizvodov, delov in naprav.

21.A.449 Navodila za stalno plovnost

- (a) Nosilec odobritve projekta popravila dostavi vsaj en komplet teh sprememb navodil za stalno plovnost, ki so posledica projekta popravila, vključno z opisnimi podatki in navodili za realizacijo, pripravljenimi v skladu z veljavnimi zahtevami, vsakemu upravljavcu zrakoplova, na katerem so opravljena popravila. Popravljen proizvod, del ali naprava se lahko preda v obratovanje, preden so ta navodila spremenjena, vendar le za omejeno dobo obratovanja in v dogovoru z agencijo. Te spremembe navodil je treba na zahtevo dati na voljo kateri koli drugi osebi, ki mora izpolnjevati katerega koli od pogojev teh sprememb navodil. Nekateri priročniki ali del sprememb navodil za stalno plovnost, ki obravnavajo obnovo ali druge oblike velikih vzdrževalnih del, se lahko dajo na voljo šele pozneje, ko je proizvod že dan v obratovanje, vendar pa morajo biti na voljo, preden kateri koli proizvod doseže ustrezno starost ali ure/cikle letenja.
- (b) Če nosilec odobritve projekta popravila navodila za stalno plovnost ažurira, potem ko je bilo popravilo že odobreno, je treba te zadnje podatke dostaviti vsakemu upravljavcu in jih na zahtevo dati na voljo vsem drugim osebam, ki morajo izpolnjevati katerega koli od pogojev teh sprememb navodil. Agenciji se pošlje program, ki prikazuje, kako se razdeljujejo najnovejše spremembe navodil za stalno plovnost.

21.A.451 Obveznosti in oznake EPA

- (a) Vsak nosilec odobritve projekta velikega popravila mora:

1. prevzeti obveznosti:
 - (i) določene v točkah 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.439, 21.A.441, 21.A.443, 21.A.447 in 21.A.449;
 - (ii) zajete v sodelovanju z nosilcem certifikata tipa, dodatnega certifikata tipa ali dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto v točki 21.A.433(b);
2. opredeliti oznake, vključno s črkami EPA, v skladu s točko 21.A.804(a).

▼B

(b) Razen nosilcev certifikatov tipa ali dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto, za katere se uporablja točka 21.A.44, mora nosilec odobritve projekta malega popravila:

1. prevzeti obveznosti iz točk 21.A.4, 21.A.447 in 21.A.449 ter
2. opredeliti oznake, vključno s črkami EPA, v skladu s točko 21.A.804(a).

(PODDEL N — SE NE UPORABLJA)

PODDEL O — DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

21.A.601 Področje uporabe

V tem poddelu so določeni postopki za izdajo dovoljenj ETSO in pravila, ki urejajo pravice in obveznosti prosilcev za take odobritve in njihovih nosilcev.

21.A.602A Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki proizvaja ali se pripravlja na proizvodnjo kakega artikla ETSO in je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti v skladu s točko 21.A.602B, je upravičena zaprositi za dovoljenje ETSO.

21.A.602B Dokazovanje sposobnosti

Prosilci za dovoljenje ETSO svojo sposobnost dokazujejo:

- (a) za proizvodnjo s posedovanjem odobritve proizvodne organizacije, izdane skladno s poddelom G, ali izpolnjevanjem postopkov iz poddela F in
- (b) za projektiranje:
 1. za pomožno pogonsko enoto s posedovanjem odobritve projektivne organizacije, ki jo izda agencija v skladu s poddelom J;
 2. za vse druge artikle z uporabo postopkov, ki določajo posebne projektivne prakse, vire in zaporedja dejavnosti, potrebne za skladnost s Prilogo I (delom 21).

21.A.603 Vloga

- (a) Vloga za dovoljenje ETSO se vloži v obliki in na način, ki ju določi agencija, in vključuje povzetek informacij, zahtevanih v točki 21.A.605.
- (b) Če se predvideva zaporedje malih sprememb v skladu s točko 21.A.611, prosilec v svoji vlogi navede številko osnovnega modela artikla in ustrezne številke njegovih sestavnih delov z odprtim oklepajem za njim, da označi, da bodo občasno dodane črke ali številke (ali njihove kombinacije) spremembe.

▼M5**21.A.604 Dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto (PPE)**

V zvezi z dovoljenjem ETSO za pomožno pogonsko enoto:

- (a) z odstopanjem od točk 21.A.603, 21.A.610 in 21.A.615 se uporabljajo naslednje točke: 21.A.15, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44, 21.B.75 in 21.B.80. Vendar se namesto certifikata tipa v skladu s točko 21.A.606 izda dovoljenje ETSO;

▼M6

- (b) z odstopanjem od točke 21.A.611 se zahteve iz poddela D uporabljajo za odobritev sprememb projekta, ki jih izvede nosilec dovoljenja ETSO za pomožno pogonsko enoto, in za odobritev sprememb projekta, ki jih izvedejo drugi prosilci in so razvrščene kot male spremembe, za odobritev sprememb projekta, ki jih izvedejo drugi prosilci in so razvrščene kot velike spremembe, pa se uporabljajo zahteve iz poddela E. Če se uporabljajo zahteve iz poddela E, se namesto dodatnega certifikata tipa izda ločeno dovoljenje ETSO, in

▼M5

(c) za odobritev projekta popravila se uporabljajo zahteve iz poddela M.

21.A.605 Zahteve glede podatkov

(a) Prosilec agenciji predloži naslednje dokumente:

1. program certifikacije za dovoljenje ETSO, v katerem navede načine dokazovanja skladnosti s točko 21.A.606(b);
2. izjavo o skladnosti, iz katere izhaja, da prosilec izpolnjuje zahteve iz tega poddela;
3. deklaracijo o projektu in izvedbi (DPI), v kateri je navedeno, da je prosilec dokazal, da je artikel skladen z veljavnim ETSO v skladu s programom certifikacije;
4. kopijo tehničnih podatkov, ki se zahtevajo na podlagi veljavnega ETSO;
5. predstavitev (oziroma sklic na predstavitev) iz točke 21.A.143 za pridobitev ustrezne odobritve proizvodne organizacije na podlagi poddela G ali priročnik (oziroma sklic na priročnik) iz točke 21.A.125A(b) za proizvodnjo na podlagi poddela F brez odobritve proizvodne organizacije;
6. za PPE priročnik (oziroma sklic na priročnik) iz točke 21.A.243 za pridobitev ustrezne odobritve projektivne organizacije na podlagi poddela J;
7. za vse druge article postopke (oziroma sklic na postopke) iz točke 21.A.602B(b)(2).

(b) Prosilec agenciji poroča o kakršnih koli težavah ali dogodkih med postopkom odobritve, ki bi lahko znatno vplivali na dovoljenje ETSO.

21.A.606 Zahteve glede izdaje dovoljenja ETSO

Prosilec za izdajo dovoljenja ETSO:

- (a) dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.602B;
- (b) dokaže, da je artikel skladen s tehničnimi pogoji veljavnega ETSO ali z odstopanji od njih, odobrenimi v skladu s točko 21.A.610, če obstajajo;
- (c) izpolnjuje zahteve iz tega poddela ter
- (d) izjavi, da ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil artikel nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

▼B**21.A.607 Privilegiji dovoljenja ETSO**

Nosilec dovoljenja ETSO ima pravico artikel proizvajati in ga označevati z ustrezno oznako ETSO.

21.A.608 Deklaracija o projektu in izvedbi (DPI)

(a) DPI mora vsebovati vsaj naslednje informacije:

1. informacije v skladu s točko 21.A.31(a) in (b), ki opredeljujejo artikel ter njegovo zasnovo in standard testiranja;
2. nazivno zmogljivost artikla, če je primerno, in sicer neposredno ali s sklicevanjem na druge dodatne dokumente;
3. izjavo o skladnosti, ki dokazuje, da je artikel v skladu z ustreznim ETSO;
4. sklic na ustrezna poročila o testiranju;
5. sklic na ustrezne priročnike za vzdrževanje, obnovo in popravila;

▼B

6. ravni skladnosti, če ETSO dovoljuje različne ravni skladnosti;

7. seznam dovoljenih odstopanj v skladu s točko 21.A.610.

- (b) Nosilec dovoljenja ETSO ali njegov pooblaščen zastopnik z datumom in podpisom potrdi DPI.

21.A.609 Obveznosti nosilcev dovoljenj ETSO

Nosilec dovoljenja ETSO po tem poddelu mora:

- (a) izdelati vsak artikel v skladu s poddelom G ali poddelom F tako, da zagotavlja, da je vsak izdelan artikel v skladu z njegovimi projektnimi podatki in varen za vgradnjo;
- (b) za vsak model artikla, za katerega je bilo izdano dovoljenje ETSO, pripraviti in vzdrževati ažuriran dosje s popolnimi tehničnimi podatki in dokumentacijo v skladu s točko 21.A.613;
- (c) pripraviti, vzdrževati in ažurirati izvornike vseh priročnikov, ki jih zahtevajo veljavne plovnostne specifikacije za navedeni artikel;
- (d) uporabnikom artikla in agenciji na zahtevo dati na voljo priročnike za vzdrževanje, obnovo in popravila, ki so potrebni za uporabo in vzdrževanje artikla, ter spremembe teh priročnikov;
- (e) vsak artikel označiti v skladu s točko 21.A.807;
- (f) ravnati v skladu s točkami 21.A.3A, 21.A.3B in 21.A.4;
- (g) še naprej izpolnjevati zahteve za upravičenost iz točke 21.A.602B.

21.A.610 Odobritev odstopanj

- (a) Vsak proizvajalec, ki zaprosi za odobritev odstopanja od katerega koli standarda zmogljivosti za ETSO, mora dokazati, da se standardi, za odstopanje od katerih se zaprosi, kompenzirajo z dejavniki ali konstrukcijskimi značilnostmi, ki zagotavljajo enakovredno raven varnosti.
- (b) Zahtevo za odobritev odstopanja z vsemi pripadajočimi podatki je treba vložiti pri agenciji.

21.A.611 Spremembe projektov

- (a) Nosilec dovoljenja ETSO lahko izvede male spremembe projektov (vsako spremembo, ki ni velika sprememba) brez dodatnega dovoljenja agencije. V takem primeru spremenjeni artikel ohrani originalno številko modela (za opredelitev malih sprememb se uporabijo spremembe ali dopolnitve številke dela), nosilec pa agenciji pošlje popravljene podatke, potrebne za skladnost s točko 21.A.603(b).
- (b) Vsaka sprememba projekta, ki jo izvede nosilec dovoljenja ETSO in je dovolj velika, da zahteva zelo popolno preiskavo zaradi ugotavljanja skladnosti z ETSO, je velika sprememba. Preden izvrši tako spremembo, nosilec za artikel določi novo oznako tipa ali modela in zaprosi za novo dovoljenje po točki 21.A.603.
- (c) Do odobritve spremembe projekta po tem poddelu O ni upravičena nobena fizična ali pravna oseba razen nosilca dovoljenja ETSO, ki je predložil izjavo o skladnosti za artikel, razen če oseba, ki prosi za odobritev, ne zaprosi za ločeno dovoljenje ETSO po točki 21.A.603.

▼B**21.A.613 Vodenje evidenc**

Poleg zahtev za vodenje evidenc, primernih ali povezanih s sistemom kakovosti, se vse ustrezne projektne informacije, načrti in poročila o testiranjih, vključno z dokumentacijo o inšpekcijskih pregledih za testiran proizvod, dajo na voljo agenciji in se hranijo tako, da je mogoče zagotoviti informacije, potrebne za zagotavljanje stalne plovnosti artikla in proizvoda s certifikatom tipa, v katerega se vgradi.

21.A.615 Inšpekcijski pregled agencije

Na zahtevo agencije ji vsak prosilec za dovoljenje ETSO za artikel ali njegov nosilec omogoči, da:

- (a) je prisotna na vseh testiranjih;
- (b) pregleda dosjeje s tehničnimi podatki o navedenem artiklu.

21.A.619 Trajanje in stalna veljavnost

(a) Dovoljenje ETSO se izda za neomejen čas. Veljavno ostane, razen če:

- 1. niso več izpolnjeni pogoji, ki so bili zahtevani ob podelitvi dovoljenja ETSO, ali
- 2. nosilec ne izpolnjuje več svojih obveznosti iz točke 21.A.609 ali
- 3. je bilo dokazano, da artikel povzroča nesprejemljivo tveganje za obratovanje, ali
- 4. je bilo odpovedano ali preklicano po veljavnih upravnih postopkih, ki jih določi agencija.

(b) Ob odpovedi ali preklicu je treba dovoljenje vrniti agenciji.

21.A.621 Prenosljivost

Z izjemo spremembe nosilčevega lastništva, kar je treba šteti za pomembno spremembo, ki zahteva skladnost s točko 21.A.147 oziroma 21.A.247, dovoljenje ETSO, izdano po Prilogi I (delu 21), ni prenosljivo.

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE**21.A.701 Področje uporabe**

(a) Dovoljenja za letenje se izdajo v skladu s tem poddelom za zrakoplove, ki ne izpolnjujejo ali za katere ni bilo potrjeno, da izpolnjujejo veljavne zahteve glede plovnosti, vendar omogočajo varen let pod določenimi pogoji in za naslednje namene:

- 1. razvoj;
- 2. dokazovanje skladnosti s predpisi ali certifikacijskimi specifikacijami;
- 3. usposabljanje osebja projektivnih ali proizvodnih organizacij;
- 4. produkcijsko testiranje leta novih produkcijskih zrakoplovov;
- 5. letenje zrakoplova, ki je v izdelavi, med proizvodnimi objekti;
- 6. letenje zrakoplova za odobritev stranke;
- 7. dostavo ali izvoz zrakoplova;
- 8. letenje zrakoplova za odobritev pristojnega organa;
- 9. tržno raziskavo, vključno z usposabljanjem posadke stranke;
- 10. razstave in letalske mitinge;

▼B

11. letenje zrakoplova na lokacijo, kjer se bo izvedlo vzdrževanje ali pregled plovnosti, ali prevoz na mesto skladiščenja;
12. letenje zrakoplova pri masi, ki presega njegovo največjo dopustno maso pri vzletu za lete, ki so daljši od običajnih preletov prek vode ali prek ozemlja, kjer ni zagotovljena ustrezna infrastruktura za pristajanje ali kjer ni na voljo ustreznega goriva;
13. postavljanje rekordov, tekmovanja v zraku ali podobna tekmovanja;
14. letenje zrakoplova, ki je ustrezal zahtevam glede plovnosti pred vzpostavitvijo okoljskih zahtev, ki jih mora izpolnjevati zrakoplov;
15. rekreativno letenje s posameznimi enostavnimi zrakoplovi ali vrstami zrakoplovov, za katere spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami ni primerno;

▼M5

16. letenje z zrakoplovom zaradi odpravljanja napak ali preverjanja delovanja enega ali več sistemov, delov ali naprav po vzdrževanju.

▼B

- (b) V tem poddelu so določeni postopek za izdajo dovoljenj za letenje in odobritev povezanih pogojev letenja ter pravice in obveznosti prosilcev za ta dovoljenja in odobritve pogojev letenja ter nosilcev teh dovoljenj in odobritev.

21.A.703 Upravičenost

- (a) Zahtevo za pridobitev dovoljenja za letenje lahko predloži vsaka fizična ali pravna oseba, razen v primeru dovoljenja za letenje, ki se zahteva za namene točke 21.A.701(a)(15), kjer mora biti prosilec hkrati tudi lastnik.
- (b) Vlogo za odobritev pogojev letenja lahko predloži vsaka fizična ali pravna oseba.

21.A.705 Pristojni organ

Ne glede na točko 21.1 Priloge I (dela 21) je za namene tega poddela „pristojni organ“:

- (a) organ, ki ga imenuje država članica, v kateri je bila izvedena registracija, ali
- (b) v primeru neregistriranega zrakoplova, organ, ki ga imenuje država članica, ki je predpisala identifikacijske oznake.

21.A.707 Vloga za pridobitev dovoljenja za letenje

- (a) V skladu s točko 21.A.703 in kadar prosilcu ni bila odobrena pravica do izdaje dovoljenja za letenje, se vlogo za izdajo dovoljenja za letenje naslovi na pristojni organ v obliki in na način, ki ga določi ta organ.
- (b) Vloge za dovoljenje za letenje morajo vključevati:
 1. namen(-e) leta(-ov) v skladu s točko 21.A.701;
 2. področja, na katerih zrakoplov ne ustreza veljavnim zahtevam glede plovnosti;
 3. pogoje letenja, odobrene v skladu s točko 21.A.710.
- (c) Če pogoji letenja v času predložitve vloge za pridobitev dovoljenja za letenje niso odobreni, se vloga za odobritev pogojev letenja izvede v skladu s točko 21.A.709.

21.A.708 Pogoji letenja

Pogoji letenja vključujejo:

- (a) konfiguracijo(-e), za katero(-e) se zahteva dovoljenje za letenje;

▼B

(b) vse pogoje ali omejitve, ki so potrebne za varno delovanje zrakoplova, vključno s:

1. pogoji ali omejitvami glede poti, zračnega prostora ali obojega, ki se zahtevajo za let(-e);

▼M3

2. vsemi pogoji ali omejitvami, ki se nanašajo na posadko, ki upravlja zrakoplov, poleg tistih, ki so opredeljeni v Dodatku XII k Prilogi I (del 21);

▼B

3. omejitvami glede prevoza oseb, ki niso posadka;
4. omejitvami glede delovanja, posebnimi postopki ali tehničnimi pogoji, ki jih je treba izpolniti;
5. posamičnim programom testnih letov (kadar je ustrezno);
6. posebnimi nadaljnjimi ureditvami glede plovnosti, vključno z navodili za vzdrževanje in režim, v skladu s katerim se bodo izvajale;

(c) utemeljitev, iz katere je razvidno, da lahko zrakoplov leti varno v skladu s pogoji ali omejitvami iz točke (b);

(d) metodo, ki se uporablja za nadzor konfiguracije zrakoplova, da bi s tem zrakoplov ostal v okviru uveljavljenih pogojev.

21.A.709 Vloga za odobritev pogojev letenja

(a) V skladu s točko 21.A.707(c) in kadar prosilcu ni bila odobrena pravica do odobritve pogojev letenja, se vloga za odobritev pogojev letenja predloži:

1. kadar je odobritev pogojev letenja povezana z varnostjo projekta, agenciji v obliki in na način, ki ga je določila agencija, ali
2. kadar odobritev pogojev letenja ni povezana z varnostjo projekta, pristojnemu organu v obliki in na način, ki ga je določil ta organ.

(b) Vsaki vlogi za odobritev pogojev letenja so priloženi:

1. predlagani pogoji letenja;
2. dokumentacija, ki podpira te pogoje, in
3. izjava, iz katere je razvidno, da lahko zrakoplov leti varno v skladu s pogoji ali omejitvami iz točke 21.A.708(b).

21.A.710 Odobritev pogojev letenja

(a) Kadar je odobritev pogojev letenja povezana z varnostjo projekta, pogoje letenja odobri:

1. agencija ali
2. ustrezno odobrena projektivna organizacija, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.263(c)(6).

(b) Kadar odobritev pogojev letenja ni povezana z varnostjo projekta, pogoje letenja odobri pristojni organ ali ustrezno odobrena organizacija, ki bo izdala tudi dovoljenje za letenje.

▼B

- (c) Pred odobritvijo pogojev letenja se mora agencija, pristojni organ ali odobrena organizacija prepričati, da lahko zrakoplov leti varno v skladu s podanimi pogoji in omejitvami. Agencija ali pristojni organ lahko v ta namen od prosilca zahteva, da izvede vse potrebne inšpekcijske preglede ali preskuse.

21.A.711 Izdaja dovoljenja za letenje

- (a) Dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20a, glej Dodatek III) lahko pristojni organ izda v skladu s pogoji iz točke 21.B.525.
- (b) Ustrezno odobrena projektivna organizacija lahko izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20b, glej Dodatek IV) v skladu s privilegijem, ki izhaja iz točke 21.A.263(c)(7), kadar so bili pogoji iz točke 21.A.708 odobreni v skladu s točko 21.A.710.
- (c) Ustrezno odobrena proizvodna organizacija lahko izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20b, glej Dodatek IV) v skladu s privilegijem, ki izhaja iz točke 21.A.163(e), kadar so bili pogoji iz točke 21.A.708 odobreni v skladu s točko 21.A.710.

▼M7

- (d) Odobrena organizacija lahko izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20b, glej Dodatek IV) v skladu s privilegijem, ki izhaja iz točke M.A.711 Priloge I (dela M) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali točke CAMO.A.125 Priloge Vc (dela CAMO) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali točke CAO.A.095 Priloge Vd (dela CAO) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, kadar so bili pogoji letenja iz točke 21.A.708 te priloge odobreni v skladu s točko 21.A.710 te priloge.

▼B

- (e) V dovoljenju za letenje se navedejo namen(-i) ter vsi pogoji in omejitve, odobreni v skladu s točko 21.A.710.
- (f) Za dovoljenja, izdana v skladu s točko (b), (c) ali (d), se pristojnemu organu čim prej, najpozneje pa v 3 dneh predloži kopija dovoljenja za letenje in povezanih pogojev letenja.
- (g) Če se pokaže, da kateri koli od pogojev iz točke 21.A.723(a) za dovoljenje za letenje, ki ga je izdala organizacija v skladu s točko (b), (c) ali (d), ni izpolnjen, ta organizacija dovoljenje za letenje takoj prekliče in nemudoma obvesti pristojni organ.

21.A.713 Spremembe

- (a) Vsaka sprememba, ki razveljavlja pogoje letenja ali pripadajočo utemeljitev, določeno za dovoljenje za letenje, se odobri v skladu s točko 21.A.710. Kadar je to primerno, se vloga predloži v skladu s točko 21.A.709.
- (b) V primeru spremembe, ki vpliva na vsebino dovoljenja za letenje, je treba v skladu s točko 21.A.711 izdati novo dovoljenje za letenje.

21.A.715 Jezik

Navodila, plakati, sezname in oznake instrumentov ter druge potrebne informacije, ki se zahtevajo v skladu z veljavnimi certifikacijskimi specifikacijami, so podani v enem ali več uradnih jezikih Unije, ki so sprejemljivi za pristojni organ.

21.A.719 Prenosljivost

- (a) Dovoljenje za letenje ni prenosljivo.

▼B

- (b) Vendar pa se ne glede na točko (a) glede dovoljenja za letenje za namene točke 21.A.701(a)(15), kadar se spremeni lastništvo zrakoplova, dovoljenje za letenje prenese skupaj z zrakoplovom, pod pogojem, da zrakoplov ostane v istem registru, ali pa se izda edino z uradnim soglasjem pristojnega organa države članice, ki vodi register, v katerega se prenese.

21.A.721 Inšpekcijski pregledi

Nosilec dovoljenja za letenje ali prosilec zanj na zahtevo pristojnega organa zagotovi dostop do zadevnega zrakoplova.

21.A.723 Trajanje in stalna veljavnost

- (a) Dovoljenje za letenje se izda za največ 12 mesecev in ostane veljavno pod naslednjimi pogoji:

1. skladnost s pogoji in omejitvami iz točke 21.A.711(e), ki se nanašajo na dovoljenje za letenje;
2. dovoljenje za letenje ni bilo odpovedano ali preklicano;
3. zrakoplov ostane v istem registru.

- (b) Ne glede na točko (a) se lahko dovoljenje za letenje za namene točke 21.A.701(a)(15) izda za nedoločen čas.

- (c) V primeru odpovedi ali preklica je treba dovoljenje za letenje vrniti pristojnemu organu.

21.A.725 Podaljšanje dovoljenja za letenje

Podaljšanje dovoljenja za letenje se izvede kot sprememba v skladu s točko 21.A.713.

21.A.727 Obveznosti nosilca dovoljenja za letenje

Nosilec dovoljenja za letenje zagotovi, da so izpolnjeni in izvedeni vsi pogoji in omejitve, ki se nanašajo na dovoljenje za letenje.

21.A.729 Vodenje evidenc

- (a) Nosilec odobritve pogojev letenja zagotovi agenciji in pristojnemu organu vpogled v vse dokumente, ki so bili pripravljeni za namene zagotavljanja in utemeljitve pogojev letenja, prav tako pa jih hrani za namene posredovanja informacij, ki so potrebne za zagotavljanje nadaljnje plovnosti zrakoplova.
- (b) Odobrena organizacija zagotovi agenciji ali pristojnemu organu vpogled v vse dokumente, ki se nanašajo na izdajo dovoljenja za letenje v skladu s privilegijem odobrene organizacije, vključno z evidencami o inšpekcijskih pregledih, dokumente, ki se nanašajo na odobritev pogojev letenja, in dovoljenje za letenje samo, prav tako pa jih hrani za namene posredovanja informacij, ki so potrebne za zagotavljanje nadaljnje plovnosti zrakoplova.

PODDEL Q — IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV IN NAPRAV**21.A.801 Identifikacija proizvodov**

- (a) Opredelitev proizvodov vključuje naslednje informacije:

1. proizvajalčevo ime;

▼B

2. oznako proizvoda;
 3. serijsko številko proizvajalca;
 4. kakršne koli druge informacije, ki jih agencija šteje za primerne.
- (b) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki izdelava zrakoplov ali motor po poddelu G ali poddelu F, mora navedeni zrakoplov ali motor označiti z ognjevarno ploščico, na kateri so informacije, našteje v točki (a), izjedkane, vtisnjene, gravirane ali zapisane s kako drugo odobreno ognjevarno metodo. Identifikacijska ploščica mora biti pritrjena na tak način, da je dostopna in čitljiva ter da bo le stežka izbrisana ali odstranjena med normalnim obratovanjem ali izgubljena ali uničena med nesrečo.
- (c) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki izdelava propeler, propellersko lopatico ali glavo propelerja po poddelu G ali poddelu F, ga mora označiti s ploščico, z vtisnjeno, gravirano, jedkano ali kako drugo odobreno ognjevarno oznako, ki je na nekritičnem mestu, vsebuje v točki (a) našteje informacije in bo stežka izbrisana ali odstranjena med normalnim obratovanjem ali izgubljena ali uničena med nesrečo.
- (d) Pri balonih s posadko mora biti identifikacijska ploščica, predpisana v točki (b), pritrjena na ovoj balona in, če je izvedljivo, na mestu, na katerem jo upravljavec lahko prebere, ko je balon napihnjen. Poleg tega morajo biti koš, celoten obtežilni okvir in celoten grelec trajno in čitljivo označeni s proizvajalčevim imenom, številko dela ali enakovrednim podatkom ter serijsko številko ali enakovrednim podatkom.

21.A.803 Ravnanje z identifikacijskimi podatki

- (a) Nihče ne sme brez odobritve agencije odstraniti, spremeniti ali namestiti identifikacijskih podatkov, navedenih v točki 21.A.801(a), na noben zrakoplov, motor, propeler, propellersko lopatico ali glavo propelerja ali podatkov, navedenih v točki 21.A.807(a), na PPE.
- (b) Nihče ne sme brez odobritve agencije odstraniti ali namestiti nobene identifikacijske ploščice, navedene v točki 21.A.801 ali točki 21.A.807 za PPE.
- (c) Z odstopanjem od točk (a) in (b) lahko vsaka fizična ali pravna oseba, ki opravlja vzdrževalna dela po veljavnih izvršilnih predpisih, v skladu z metodami, tehnikami in praksami, ki jih določi agencija:
1. odstrani, spremeni ali namesti identifikacijske podatke, navedene v točki 21.A.801(a), na vsak zrakoplov, motor, propeler, propellersko lopatico ali glavo propelerja ali podatke, navedene v točki 21.A.807(a), na PPE ali
 2. odstrani identifikacijsko ploščico, navedeno v točki 21.A.801 ali točki 21.A.807, za PPE, če je to potrebno med vzdrževanjem.
- (d) Nihče ne sme namestiti identifikacijske ploščice, odstranjene v skladu s točko (c)(2), na noben zrakoplov, motor, propeler, propellersko lopatico ali glavo propelerja, razen na tistega, s katerega je bila odstranjena.

▼B**21.A.804 Identifikacija delov in naprav**

(a) Vsak del ali naprava je trajna in čitljivo označena z:

1. imenom, blagovno znamko ali simbolom, ki opredeljuje proizvajalca, kakor je opredeljen v veljavnih projektnih podatkih, in
2. številko dela, kakor je opredeljena v veljavnih projektnih podatkih, ter
3. črkami EPA za dele in naprave, proizvedene v skladu z odobrenimi projektnimi podatki, ki ne pripadajo nosilcu certifikata tipa za zadevni proizvod, razen artiklov ETSO.

(b) Z odstopanjem od točke (a), če se agencija strinja, da je del ali naprava premajhna ali da je sicer ne bi bilo smiselno označiti s podatki, zahtevanimi v točki (a), odobreni dokument o sprostitvi, priložen delu ali napravi ali njegovemu vsebniku, vsebuje podatke, ki jih ni bilo mogoče označiti na delu samem.

21.A.805 Identifikacija kritičnih delov

Poleg zahteve iz točke 21.A.804 mora vsak proizvajalec dela za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, ki je bil identificiran kot kritični del, ta del trajno in čitljivo označiti s številko dela in serijsko številko.

21.A.807 Identifikacija artiklov ETSO

(a) Vsak nosilec dovoljenja ETSO po poddelu O mora trajno in čitljivo označiti vsak artikel z naslednjimi podatki:

1. imenom in naslovom proizvajalca;
2. imenom, tipom, številko dela ali oznako modela artikla;
3. serijsko številko ali datumom proizvodnje artikla ali obojim in
4. veljavno številko ETSO.

(b) Z odstopanjem od točke (a), če se agencija strinja, da je del premajhen ali da ga sicer ne bi bilo smiselno označiti s podatki, zahtevanimi v točki (a), odobreni dokument o sprostitvi, priložen delu ali njegovemu vsebniku, vsebuje podatke, ki jih ni bilo mogoče označiti na delu samem.

(c) Vsaka oseba, ki proizvede PPE po poddelu G ali poddelu F, mora ta PPE označiti z ognjevarno ploščico, na kateri so podatki, naštet v točki (a), izjedkani, vtisnjeni, gravirani ali zapisani s kako drugo odobreno ognjevarno metodo. Identifikacijska ploščica mora biti pritrjena na tak način, da je dostopna in čitljiva in da bo le težka izbrisana ali odstranjena med normalnim obratovanjem ali izgubljena ali uničena med nesrečo.

▼B**ODDELEK B****POSTOPKI ZA PRISTOJNE ORGANE****PODDEL A — SPLOŠNE DOLOČBE****21.B.5 Področje uporabe****▼M5**

- (a) Ta oddelek določa postopek za pristojni organ pri izvrševanju nalog in obveznosti v zvezi z izdajo, vzdrževanjem, spremembami, začasno razveljavitvijo in preklicem certifikatov, spričeval, odobritev, potrdil in dovoljenj, navedenih v tej Prilogi I.

▼B

- (b) Agencija v skladu s členom 19 Uredbe (ES) št. 216/2008 oblikuje certifikacijske specifikacije in napotke v pomoč državam članicam pri izvajanju tega oddelka.

21.B.20 Obveznosti pristojnega organa

Vsak pristojni organ države članice je pristojen za izvajanje poddelov F, G, H, I in P oddelka A samo za tiste prošilce ali nosilce, katerih glavni sedež je na ozemlju zadevne države članice.

21.B.25 Zahteve glede organizacije pristojnega organa

- (a) Splošno:

Država članica določi pristojni organ, ki ima dodeljena pooblastila za izvajanje poddelov F, G, H, I in P oddelka A, dokumentirane postopke, organizacijsko strukturo in zaposlene.

- (b) Viri:

1. število zaposlenih mora biti dovolj veliko za opravljanje dodeljenih nalog;
2. pristojni organ države članice imenuje poslovodni organ ali poslovodne organe, ki so odgovorni za izvrševanje zadevne(-ih) nalog(-e) v organu, vključno s komuniciranjem z agencijo ali drugimi nacionalnimi organi, če je potrebno.

- (c) Kvalifikacije in izobrazba:

Vsi zaposleni morajo imeti ustrezne kvalifikacije in dovolj znanja, izkušenj ter izobrazbe za izvrševanje svojih nalog.

21.B.30 Dokumentirani postopki

- (a) Pristojni organ države članice določi dokumentirane postopke za opis svoje organizacije, sredstev in metod za izpolnjevanje zahtev iz Priloge I (dela 21). Postopke je treba ažurirati, uporabljajo pa se kot temeljni delovni dokumenti v okviru tega organa za vse zadevne dejavnosti.

- (b) Kopija postopkov in sprememb mora biti na voljo agenciji.

21.B.35 Spremembe v organizaciji in postopkih

- (a) Pristojni organ države članice o vsaki pomembni spremembi v svoji organizaciji in dokumentiranih postopkih obvesti agencijo.

▼B

- (b) Pristojni organ države članice zaradi zagotavljanja učinkovitega izvajanja pravočasno ažurira svoje dokumentirane postopke glede vseh sprememb predpisov.

21.B.40 Reševanje sporov

- (a) Pristojni organ države članice v svojih dokumentiranih postopkih določi postopek za reševanje sporov v svoji organizaciji.
- (b) Če med pristojnimi organi držav članic obstaja nerešljiv spor, so poslovodni organi, opredeljeni v točki 21.B.25(b)(2), odgovorni, da zadevo predložijo agenciji v mediacijo.

21.B.45 Poročanje/koordinacija

- (a) Pristojni organ države članice zagotovi potrebno koordinacijo z drugimi povezanimi skupinami navedenega organa za izdajo certifikatov, spričeval, za preiskave, za izdajo odobritev ali dovoljenj, z drugimi državami članicami in agencijo zaradi zagotavljanja učinkovite izmenjave informacij, pomembnih za varnost proizvodov, delov in naprav.
- (b) Pristojni organ države članice agencijo obvesti o vseh težavah pri izvajanju Priloge I (dela 21).

21.B.55 Vodenje evidenc

Pristojni organ države članice vodi ustrezne evidence v zvezi s certifikati, spričevali, odobritvami in dovoljenji, ki jih je podelil v skladu z ustreznimi nacionalnimi predpisi in za katere je pristojnost prenesena na agencijo, in vzdržuje dostop do njih, če niso bile prenesene na agencijo.

21.B.60 Plovnostne zahteve

Ko pristojni organ države članice od pristojnega organa države nečlanice prejme plovnostno zahtevo, jo pošlje agenciji, da jo razpošlje v skladu s členom 20 Uredbe (ES) št. 216/2008.

▼M5**PODDEL B – CERTIFIKATI TIPA IN CERTIFIKATI TIPA Z OMEJITVAMI****21.B.70 Certifikacijske specifikacije**

Agencija v skladu s členom 76(3) Uredbe (EU) 2018/1139 izda certifikacijske specifikacije in druge podrobne specifikacije, vključno s certifikacijskimi specifikacijami za plovnost, podatki o operativni ustreznosti in varstvu okolja, ki jih lahko pristojni organi, organizacije in osebje uporabljajo za prikaz skladnosti proizvodov, delov in naprav z ustreznimi bistvenimi zahtevami iz prilog II, IV in V k navedeni uredbi ter s tistimi glede varstva okolja iz člena 9(2) in Priloge III k navedeni uredbi. Te specifikacije so dovolj podrobne in specifične, da lahko prosilci iz njih razberejo pogoje izdaje, spremembe ali dopolnitve certifikatov.

21.B.75 Posebni pogoji

- (a) Agencija za proizvod predpiše posebne podrobne tehnične specifikacije, imenovane posebni pogoji, če zadevne certifikacijske specifikacije ne vsebujejo primernih ali ustreznih varnostnih standardov za proizvod, ker:
 1. ima proizvod nove ali neobičajne konstrukcijske značilnosti v zvezi s konstrukcijsko prakso, na kateri temeljijo veljavne certifikacijske specifikacije;
 2. je nameravana raba proizvoda nekonvencionalna ali

▼ **M5**

3. iz izkušenj z drugimi podobnimi proizvodi v uporabi ali proizvodi, ki imajo podobne konstrukcijske značilnosti ali na novo opredeljene nevarnosti, izhaja, da bi lahko nastopile nevarne okoliščine.

- (b) Posebni pogoji vključujejo varnostne standarde, za katere agencija meni, da so potrebni za uvedbo ravni varnosti, enakovredne tisti iz veljavnih certifikacijskih specifikacij.

21.B.80 Osnova za certifikacijo tipa za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami

Agencija določi osnovo za certifikacijo tipa in o njej uradno obvesti prosilca za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami. Osnovo za certifikacijo tipa sestavljajo:

- (a) certifikacijske specifikacije za plovnost, ki jih agencija določi med tistimi, ki se uporabljajo za proizvod na datum vložitve vloge za navedeni certifikat, razen če:

1. se prosilec odloči, da bo upošteval certifikacijske specifikacije, ki so se začele uporabljati po datumu vložitve vloge, ali jih v skladu s točko 21.A.15(f) mora upoštevati; če se prosilec odloči upoštevati certifikacijsko specifikacijo, ki se je začela uporabljati po datumu vložitve vloge, agencija v osnovo za certifikacijo tipa vključi vse druge certifikacijske specifikacije, ki so neposredno povezane, ali

2. agencija sprejme kakršno koli alternativo opredeljenim certifikacijskim specifikacijam, ki jih ni mogoče upoštevati, če so bili za take alternative ugotovljeni kompenzacijski dejavniki, ki zagotavljajo enakovredno raven varnosti, ali

3. agencija sprejme ali določi druge načine, s katerimi se:

- (i) v primeru certifikata tipa dokazuje skladnost z bistvenimi zahtevami iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139 ali

- (ii) v primeru certifikata tipa z omejitvami zagotavlja ustrezna raven varnosti glede na nameravano uporabo ter

- (b) kakršen koli posebni pogoj, ki ga določi agencija v skladu s točko 21.B.75(a).

21.B.82 Osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov

Agencija določi osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in o njej uradno obvesti prosilca za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov. Osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti sestavljajo:

- (a) certifikacijske specifikacije glede podatkov o operativni ustreznosti, ki jih agencija določi izmed tistih, ki se glede zrakoplova uporabljajo na datum vložitve vloge ali na datum dopolnitve vloge za podatke o operativni ustreznosti, kar koli nastopi pozneje, razen če:

1. se prosilec odloči, da bo upošteval certifikacijske specifikacije, ki so se začele uporabljati po datumu vložitve vloge, ali jih v skladu s točko 21.A.15(f) mora upoštevati; če se prosilec odloči upoštevati certifikacijsko specifikacijo, ki se je začela uporabljati po datumu vložitve vloge, agencija v osnovo za certifikacijo tipa vključi vse druge certifikacijske specifikacije, ki so neposredno povezane, ali

2. agencija sprejme ali določi alternativne načine za dokazovanje skladnosti z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz priloge II, IV in V k Uredbi (EU) 2018/1139;

- (b) kakršen koli posebni pogoj, ki ga določi agencija v skladu s točko 21.B.75(a).

▼ **M5****21.B.85 Določitev veljavnih zahtev glede varstva okolja in certifikacijskih specifikacij za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami**

- (a) Agencija v skladu z določbami iz poglavja 1 dela II zvezka I Priloge 16 k Čikaški konvenciji določi veljavne zahteve glede hrupa in o njih uradno obvesti prosilca za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov, dodatni certifikat tipa ali veliko spremembo certifikata tipa ali dodatnega certifikata tipa ter:

1. glede podzvočnih reaktivnih letal iz poglavij 2, 3, 4 in 14;
2. glede propellerskih letal iz poglavij 3, 4, 5, 6, 10 in 14;
3. glede helikopterjev iz poglavij 8 in 11;
4. glede nadzvočnih letal iz poglavja 12 in
5. glede letal z nagibnim rotorjem iz poglavja 13.

- (b) Agencija v skladu z določbami iz poglavja 1 in 2 dela II zvezka II Priloge 16 k Čikaški konvenciji določi veljavne zahteve glede emisij za preprečevanje namernega izpuščanja goriva za zrakoplove in o njih uradno obvesti prosilca iz točke (a).

- (c) Agencija v skladu z določbami iz poglavja 1 dela III zvezka II Priloge 16 k Čikaški konvenciji določi veljavne zahteve glede emisij dima, plinastih emisij in emisij delcev motorja in o njih uradno obvesti prosilca iz točke (a) ter

1. glede emisij dima in plinastih emisij turboreaktivnih in turboventilatorskih motorjev, namenjenih samo za pogon pri podzvočnih hitrostih, iz poglavja 2;
2. glede emisij dima in plinastih emisij turboreaktivnih in turboventilatorskih motorjev, namenjenih za pogon pri nadzvočnih hitrostih, iz poglavja 3 ter
3. glede emisij delcev turboreaktivnih in turboventilatorskih motorjev, namenjenih samo za pogon pri podzvočnih hitrostih, iz poglavja 4.

- (d) Agencija v skladu z določbami iz poglavja 1 dela II zvezka III Priloge 16 k Čikaški konvenciji določi veljavne zahteve glede emisij CO₂ zrakoplova in o njih uradno obvesti prosilca iz točke (a) ter

1. glede podzvočnih reaktivnih letal iz poglavja 2 in
2. glede podzvočnih propellerskih letal iz poglavja 2.

21.B.100 Stopnja vključenosti

- (a) Agencija opredeli svojo vključenost v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki se nanašajo na vlogo za certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, odobritev velike spremembe, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta velikega popravila ali dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto. To stori na podlagi ocene smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti programa certifikacije. V navedeni oceni se obravnavata:

- verjetnost neodkrane neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja in
- morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda ali varstvo okolja

▼ M5

ter proučijo vsaj naslednji elementi:

1. nove ali nenavadne lastnosti projekta certifikacije, vključno z operativnimi in organizacijskimi vidiki ter vidiki upravljanja znanja;
 2. zahtevnost projekta in/ali dokazovanja skladnosti;
 3. kritičnost projekta ali tehnologije ter s tem povezana varnostna in okoljska tveganja, vključno s tistimi, ki so bila opredeljena pri podobnih projektih, in
 4. uspešnost in izkušnje projektivne organizacije prosilca na zadevnem področju.
- (b) Agencija glede odobritve projekta malega popravila, male spremembe ali dovoljenja ETSO, ki ni dovoljenje ETSO za pomožno pogonsko enoto, določi raven svoje vključenosti na ravni celotnega projekta certifikacije, pri čemer upošteva vse nove ali nenavadne lastnosti, zapletenost projekta in/ali dokazovanja skladnosti, kritičnost projekta ali tehnologije ter uspešnost in izkušnje projektivne organizacije prosilca.
- (c) Agencija uradno obvesti prosilca o stopnji svoje vključenosti in jo posodobi, če je to potrebno na podlagi prejetih informacij, ki močno vplivajo na predhodno ocenjeno tveganje v skladu s točko (a) ali (b). Agencija prosilca uradno obvesti o spremembi stopnje vključenosti.

21.B.103 Izdaja certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami

- (a) Agencija izda certifikat tipa za zrakoplov, motor ali propeler oziroma certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov, če:
1. prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.21;
 2. agencija na podlagi preverjanj dokazovanja skladnosti glede na svojo vključenost, določeno v skladu s točko 21.B.100, ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno v skladu s točko 21.B.82, ter zahtevami glede varstva okolja in
 3. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabo, za katere se zahteva certifikacija.
- (b) Z odstopanjem od točke (a) in na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), lahko agencija izda certifikat tipa za zrakoplov, še preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se morajo navedeni podatki dejansko uporabiti.

▼ B

(PODDEL C — SE NE UPORABLJA)

PODDEL D — SPREMEMBE CERTIFIKATOV TIPA IN CERTIFIKATOV TIPA Z OMEJITVAMI

▼ M2**▼ M5****21.B.105 Osnova za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti pri veliki spremembi certifikata tipa**

Agencija določi veljavno osnovo za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in v primeru spremembe, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, določeno v skladu s točko 21.A.101, ter o njih uradno obvesti prosilca za veliko spremembo certifikata tipa.

▼ M5**21.B.107 Izdaja odobritve spremembe certifikata tipa**

(a) Agencija izda odobritev spremembe certifikata tipa, če:

1. je prosilec za odobritev izpolnil:
 - (i) točko 21.A.95 za malo spremembo ali
 - (ii) točko 21.A.97 za veliko spremembo;
 2. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na raven svoje vključenosti, določene v skladu s točko (a) ali (b) točke 21.B.100, ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno v skladu s točko 21.B.82, in zahtevami glede varstva okolja in
 3. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.
- (b) V primeru spremembe, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, lahko agencija z odstopanjem od točk 1 in 2 točke (a) na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), odobri spremembo certifikata tipa za zrakoplov še preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se morajo navedeni podatki dejansko uporabiti.
- (c) Odobritev sprememb podatkov o operativni ustreznosti se vključi v odobritev spremembe certifikata tipa.
- (d) Odobritev spremembe certifikata tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se sprememba nanaša.

▼ B**PODDEL E — DODATNI CERTIFIKATI TIPA****▼ M5**

V tem poddelu sklicevanja na certifikate tipa vključujejo certifikate tipa in certifikate tipa z omejitvami.

21.B.109 Osnova za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in osnova za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti pri dodatnem certifikatu tipa

Agencija določi veljavno osnovo za certifikacijo tipa, zahteve glede varstva okolja in v primeru spremembe, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, določeno v skladu s točko 21.A.101, ter o njih uradno obvesti prosilca za dodatni certifikat tipa.

21.B.111 Izdaja dodatnega certifikata tipa

(a) Agencija izda dodatni certifikat tipa, če:

1. prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.115(b);
2. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na stopnjo vključenosti, določeno v skladu s točko 21.B.100(a), ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno v skladu s točko 21.B.82, in zahtevami glede varstva okolja in
3. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

▼M5

- (b) V primeru dodatnega certifikata tipa, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, lahko agencija z odstopanjem od točk 1 in 2 točke (a) na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), izda dodatni certifikat tipa, še preden se dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, ko se navedeni podatki dejansko uporabijo.
- (c) Odobritev sprememb podatkov o operativni ustreznosti se vključi v dodatni certifikat tipa.
- (d) Dodatni certifikat tipa se omeji na posamezne konfiguracije certifikata tipa, na katere se velika sprememba nanaša.

▼B

PODDEL F — PROIZVODNJA BREZ ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE

21.B.120 Preiskave

- (a) Pristojni organ zaradi izvrševanja vseh ustreznih nalog v zvezi z izjavo o soglasju za vsakega prosilca ali nosilca izjave o soglasju imenuje skupino za preiskave, ki jo sestavlja vodja skupine, ki upravlja in vodi skupino za preiskave, in po potrebi en član skupine ali več. Vodja skupine poroča poslovoalnemu organu, odgovornemu za dejavnost, kakor je opredeljeno v točki 21.B.25(b)(2).
- (b) Pristojni organ za prosilca ali nosilca izjave o soglasju izvede preiskavo v zadostnem obsegu, da upraviči priporočila za izdajo, vzdrževanje, spremembo, začasno razveljavitev ali preklic izjave o soglasju.
- (c) Pristojni organ pripravi postopke za preiskavo prosilcev ali nosilcev izjave o soglasju kot dela dokumentiranih postopkov, ki zajema vsaj enega od naslednjih elementov:
 1. ovrednotenje prejetih vlog;
 2. opredelitev skupine za preiskave;
 3. pripravo in načrtovanje preiskave;
 4. ovrednotenje dokumentacije (priročnikov, postopkov itd.);
 5. revizijo in inšpekcijski pregled;
 6. spremljanje korektivnih ukrepov in
 7. priporočilo za izdajo, spremembo, začasno razveljavitev ali preklic izjave o soglasju.

21.B.125 Ugotovitve

- (a) Če pristojni organ med revizijami ali kako drugače najde objektivne dokaze, da nosilec izjave o soglasju ne izpolnjuje veljavnih zahtev iz oddelka A te priloge, se ugotovitev razvrsti v skladu s točko 21.A.125B(a).
- (b) Pristojni organ sprejme naslednje ukrepe:
 1. pri ugotovitvah prve stopnje pristojni organ takoj ukrepa, tako da izjavo o soglasju v celoti ali deloma omeji, začasno razveljavi ali prekliče, odvisno od obsega ugotovitve, dokler organizacija ne izvede učinkovitega korektivnega ukrepa;
 2. pri ugotovitvah druge stopnje pristojni organ določi obdobje za korektivne ukrepe, ki ustreza vrsti ugotovitve in ni daljše od treh mesecev. Pristojni organ lahko ob koncu tega obdobja in glede na vrsto ugotovitve v nekaterih okoliščinah in ob predložitvi zadovoljivega načrta korektivnih ukrepov trimesečno obdobje podaljša.

▼B

- (c) Če časovni okvir, ki ga je odobril pristojni organ, ni upoštevan, ta ukrepa za začasno popolno ali delno razveljavitev izjave o soglasju.

21.B.130 Izdaja izjave o soglasju

- (a) Ko se pristojni organ prepriča, da proizvajalec izpolnjuje veljavne zahteve iz poddela F oddelka A, brez nepotrebnega odlašanja izda izjavo o soglasju, ki dokazuje skladnost posameznih proizvodov, delov ali naprav (obrazec EASA 65, glej Dodatek XI).
- (b) Izjava o soglasju zajema obseg soglasja, datum prenehanja in po potrebi ustrezne omejitve v zvezi z dovoljenjem.
- (c) Trajanje izjave o soglasju je omejeno na največ eno leto.

21.B.135 Ohranitev izjave o soglasju

Pristojni organ ohrani izjavo o soglasju, dokler:

- (a) proizvajalec ustrezno uporablja obrazec EASA 52 (glej Dodatek VIII) kot izjavo o skladnosti za celoten zrakoplov in obrazec EASA 1 (glej Dodatek I) za proizvode razen celotnega zrakoplova, delov in naprav ter
- (b) je pristojni organ države članice opravil inšpekcijske preglede pred validacijo obrazca EASA 52 (glej Dodatek VIII) ali obrazca EASA 1 (glej Dodatek I) v skladu s točko 21.A.130(c) in ni ugotovil nobene neskladnosti z zahtevami ali postopki iz priročnika, ki ga priskrbi proizvajalec, ali s skladnostjo zadevnih proizvodov, delov ali naprav. S temi pregledi se preveri vsaj to, da:
1. se izjava nanaša na proizvod, del ali napravo, ki se validira, in ostaja veljavna;
 2. proizvajalec uporablja priročnik, opisan v 21.A.125A(b), in status njegovih sprememb, naveden v izjavi o soglasju, kot temeljni delovni dokument. Sicer se inšpekcijski pregled ne nadaljuje in se zato potrdilo o sprostitvi ne validira;
 3. proizvodnja poteka v razmerah, predpisanih v izjavi o soglasju, in na zadovoljiv način;
 4. so inšpekcijski pregledi in testiranje (vključno s testnimi leti, če je primerno) v skladu s točko 21.A.130(b)(2) in/ali (b)(3) izvršeni v razmerah, predpisanih v izjavi o soglasju, in na zadovoljiv način;
 5. je pristojni organ, opisan ali predviden v izjavi o soglasju, opravil inšpekcijski pregled in so ugotovitve sprejemljive;
 6. je izjava o skladnosti v skladu s točko 21.A.130, informacije v njej pa ne preprečujejo njene validacije, in

- (c) ni nastopil datum poteka izjave o soglasju.

21.B.140 Sprememba izjave o soglasju

- (a) V skladu s točko 21.B.120 pristojni organ v potrebnem obsegu preveri vse spremembe izjave o soglasju.
- (b) Ko pristojni organ ugotovi, da so še naprej izpolnjene zahteve poddela F oddelka A, ustrezno spremeni izjavo o soglasju.

▼B**21.B.145 Omejitev, začasna razveljavitev in preklic izjave o soglasju**

- (a) Omejitev, začasna razveljavitev ali preklic izjave o soglasju se pisno sporoči njenemu nosilcu. Pristojni organ navede razloge za omejitev, začasno razveljavitev ali preklic in nosilca izjave o soglasju obvesti o njegovi pravici do pritožbe.
- (b) Če je izjava o soglasju začasno razveljavljena, se njena veljavnost ponovno vzpostavi šele, ko se ponovno doseže skladnost s poddelom F oddelka A.

21.B.150 Vodenje evidenc

- (a) Pristojni organ določi sistem vodenja evidenc, ki omogoča ustrezno sledljivost postopka za izdajo, vzdrževanje, spreminjanje, začasno razveljavitev in preklic posamezne izjave o soglasju.
- (b) Evidence vsebujejo vsaj:
 1. dokumente, ki jih dostavi prosilec ali nosilec izjave o soglasju;
 2. dokumente, ki so nastali med preiskavo in inšpekcijskim pregledom, v katerih so navedene dejavnosti in končni rezultati elementov, opredeljenih v 21.B.120;
 3. izjavo o soglasju, vključno s spremembami, in
 4. zapisnike sestankov s proizvajalcem.
- (c) Dokumenti se arhivirajo najmanj za šest let po prenehanju veljavnosti izjave o soglasju.
- (d) Pristojni organ vzdržuje tudi evidence o vseh izjavah o skladnosti (obrazec EASA 52, glej Dodatek VIII) in dovoljenjih za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1, glej Dodatek I), ki jih je validiral.

PODDEL G — ODOBRITEV PROIZVODNE ORGANIZACIJE**21.B.220 Preiskave**

- (a) Pristojni organ zaradi izvrševanja vseh ustreznih nalog v zvezi z odobritvijo proizvodne organizacije za vsakega prosilca ali nosilca odobritve proizvodne organizacije imenuje skupino za odobritev proizvodne organizacije, ki jo sestavlja vodja skupine, ki upravlja in vodi skupino za odobritev, in po potrebi en član skupine ali več. Vodja skupine poroča poslovodnemu organu, odgovornemu za dejavnost, kakor je opredeljeno v točki 21.B.25(b)(2).
- (b) Pristojni organ za prosilca ali nosilca odobritve proizvodne organizacije izvede preiskavo v zadostnem obsegu, da upraviči priporočila za izdajo, vzdrževanje, spremembo, začasno razveljavitev ali preklic odobritve.
- (c) Pristojni organ pripravi postopke za preiskavo odobritve proizvodne organizacije kot dela dokumentiranih postopkov, ki zajemajo vsaj enega od naslednjih elementov:
 1. ovrednotenje prejetih vlog;
 2. določitev skupine za odobritev proizvodne organizacije;
 3. pripravo in načrtovanje preiskave;
 4. ovrednotenje dokumentacije (predstavitev proizvodne organizacije, postopkov itd.);
 5. revizijo;
 6. spremljanje korektivnih ukrepov;
 7. priporočilo za izdajo, spremembo, začasno razveljavitev ali preklic odobritve proizvodne organizacije;
 8. stalen nadzor.

▼B**21.B.225 Ugotovitve**

- (a) Če pristojni organ med revizijami ali kako drugače najde objektivne dokaze, da nosilec odobritve proizvodne organizacije ne izpolnjuje veljavnih zahtev iz oddelka A, se ugotovitev razvrsti v skladu s točko 21.A.158(a).
- (b) Pristojni organ sprejme naslednje ukrepe:
1. pri ugotovitvah prve stopnje pristojni organ takoj ukrepa, tako da odobritev proizvodne organizacije v celoti ali deloma omeji, začasno razveljavi ali prekliče, odvisno od obsega ugotovitve, dokler organizacija ne izvede učinkovitega korektivnega ukrepa;
 2. pri ugotovitvah druge stopnje pristojni organ določi obdobje za korektivne ukrepe, ki ustreza vrsti ugotovitve in ni daljše od treh mesecev. Pristojni organ lahko ob koncu tega obdobja in glede na vrsto ugotovitve v nekaterih okoliščinah in ob predložitvi zadovoljivega načrta korektivnih ukrepov trimesečno obdobje podaljša.
- (c) Če časovni okvir, ki ga je odobril pristojni organ, ni upoštevan, ta ukrepa za začasno popolno ali delno razveljavitev odobritve.

21.B.230 Izdaja potrdila

- (a) Ko se pristojni organ prepriča, da proizvajalec izpolnjuje veljavne zahteve iz poddela G oddelka A, brez nepotrebnega odlašanja izda potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije (obrazec EASA 55, glej Dodatek X).
- (b) Referenčna številka se vpiše v obrazec EASA 55 na način, ki ga določi agencija.

21.B.235 Stalen nadzor

- (a) Da pristojni organ upraviči ohranitev odobritve proizvodne organizacije, nenehno opravlja nadzor:
1. da preveri, ali je sistem kakovosti nosilca odobritve proizvodne organizacije v skladu s poddelom G oddelka A;
 2. da preveri, ali organizacija nosilca odobritve proizvodne organizacije deluje v skladu s predstavitvijo proizvodne organizacije;
 3. da preveri učinkovitost postopkov iz predstavitve proizvodne organizacije in
 4. da z vzorčenjem spremlja standarde proizvoda, dela ali naprave.
- (b) Stalen nadzor se opravlja v skladu s točko 21.B.220.
- (c) Pristojni organ z načrtovanim stalnim nadzorom zagotovi, da se odobritev proizvodne organizacije popolnoma preveri glede skladnosti s Prilogo I (delom 21) v obdobju 24 mesecev. V tem obdobju lahko stalni nadzor sestavlja več preiskovalnih dejavnosti. Število revizij se lahko razlikuje glede na kompleksnost organizacije, število lokacij in kritičnost proizvodnje. Pristojni organ opravi pri nosilcu odobritve proizvodne organizacije dejavnost stalnega nadzora najmanj enkrat letno.

▼B**21.B.240 Sprememba odobritve proizvodne organizacije**

- (a) Pristojni organ z dejavnostmi stalnega nadzora spremlja kakršne koli manjše spremembe.
- (b) Pristojni organ v skladu s točko 21.B.220 ustrezno preišče vsako pomembno spremembo odobritve proizvodne organizacije ali vlogo nosilca odobritve proizvodne organizacije za spremembo obsega in pogojev odobritve.
- (c) Ko pristojni organ ugotovi, da so še naprej izpolnjene zahteve poddela G oddelka A, ustrezno spremeni odobritev proizvodne organizacije.

21.B.245 Začasna razveljavitev in preklic odobritve proizvodne organizacije

- (a) V primeru ugotovitve prve in druge stopnje pristojni organ delno ali v celoti omeji, začasno razveljavi ali prekliče odobritev proizvodne organizacije, kakor sledi:
 - 1. v primeru ugotovitve prve stopnje se odobritev proizvodne organizacije takoj omeji ali začasno razveljavi. Če nosilec odobritve proizvodne organizacije ne izpolnjuje točke 21.A.158(c)(1), se odobritev proizvodne organizacije prekliče;
 - 2. v primeru ugotovitve druge stopnje pristojni organ odloči o kakršni koli omejitvi obsega odobritve, tako da začasno prekliče odobritev proizvodne organizacije ali njene dele. Če nosilec odobritve proizvodne organizacije ne izpolnjuje točke 21.A.158(c)(2), se odobritev proizvodne organizacije prekliče.
- (b) Omejitev, začasna razveljavitev ali preklic odobritve proizvodne organizacije se pisno sporoči njenemu nosilcu. Pristojni organ navede razloge za začasno razveljavitev ali preklic in nosilca odobritve proizvodne organizacije obvesti o njegovi pravici do pritožbe.
- (c) Če je odobritev proizvodne organizacije začasno razveljavljena, se njena veljavnost ponovno vzpostavi šele, ko se ponovno doseže skladnost s poddelom G oddelka A.

21.B.260 Vodenje evidenc

- (a) Pristojni organ določi sistem vodenja evidenc, ki omogoča ustrezno sledljivost postopka za izdajo, vzdrževanje, spreminjanje, začasno razveljavitev ali preklic posamezne odobritve proizvodne organizacije.
- (b) Evidence vsebujejo vsaj:
 - 1. dokumente, ki jih preskrbi prosilec za potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije ali njegov nosilec;
 - 2. dokumente, izdane med preiskavo, v katerih so navedeni dejavnosti in končni rezultati v točki 21.B.220 opredeljenih elementov, vključno z ugotovitvami, doseženimi v skladu s točko 21.B.225;
 - 3. program neprekinjenega nadzora, vključno z evidenco izvršenih preiskav;
 - 4. potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije, vključno s spremembami;
 - 5. zapisnike sestankov z nosilcem odobritve proizvodne organizacije.

▼B

- (c) Evidence je treba arhivirati vsaj šest let.

PODDEL H – SPRIČEVALA O PLOVNOSTI IN SPRIČEVALA O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

21.B.320 Preiskave

- (a) Pristojni organ države članice registracije izvede za prosilca ali nosilca spričevala o plovnosti preiskavo v zadostnem obsegu, da upraviči izdajo, vzdrževanje, spremembo, začasno razveljavitev ali preklic spričevala ali dovoljenja.
- (b) Pristojni organ države članice registracije pripravi evalvacijske postopke, ki vključujejo vsaj naslednje elemente:
1. ovrednotenje upravičenosti prosilca;
 2. ovrednotenje upravičenosti vloge;
 3. klasifikacijo spričevala o plovnosti;
 4. ovrednotenje dokumentacije, ki je priložena vlogi;
 5. inšpekcijski pregled zrakoplova;
 6. določitev potrebnih pogojev, pridržkov ali omejitev spričeval o plovnosti.

21.B.325 Izdaja spričeval o plovnosti

- (a) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebne zamude izda ali spremeni spričevalo o plovnosti (obrazec EASA 25, glej Dodatek VI), ko se prepriča, da so izpolnjene zahteve iz točke 21.B.326 in veljavne zahteve iz poddela H oddelka A Priloge I (dela 21).
- (b) Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebne zamude izda ali spremeni spričevalo o plovnosti z omejitvami (obrazec EASA 24, glej Dodatek V), ko se prepriča, da so izpolnjene zahteve iz točke 21.B.327 in veljavne zahteve iz poddela H oddelka A Priloge I (dela 21).

▼M7

- (c) Pristojni organ države članice registracije za zrakoplov s poreklom iz države nečlanice poleg ustreznega spričevala o plovnosti iz točke (a) ali (b) izda tudi:
1. za nov ali rabljen zrakoplov, za katerega velja Priloga I (del M) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15a, Dodatek II);
 2. za nov zrakoplov, za katerega velja Priloga Vb (del ML) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, Dodatek II);
 3. za rabljen zrakoplov, za katerega velja Priloga Vb (del ML) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, Dodatek II), če je pristojni organ opravil pregled plovnosti.

▼M5

21.B.326 Spričevalo o plovnosti

Pristojni organ države članice registracije izda spričevalo o plovnosti za:

- (a) nove zrakoplove:
1. ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v točki 21.A.174(b)(2);
 2. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in zagotavlja varno delovanje; to lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije; in

▼ M5

3. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂ na dan prve izdaje spričevala o plovnosti;

(b) rabljene zrakoplove:

1. ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v točki 21.A.174(b)(3), ki dokazuje, da:
 - (i) je zrakoplov v skladu s projektom tipa, odobrenim po certifikatu tipa ali dodatnem certifikatu tipa, odobreni spremembi ali popravilu v skladu s to Prilogo I (del 21), in
 - (ii) so bile upoštevane veljavne plovnostne zahteve in

▼ M6

- (iii) je bil zrakoplov pregledan v skladu z določbami Priloge I (dela M) ali Priloge Vb (dela ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, kakor je ustrezno;

▼ M5

- (iv) je bil zrakoplov v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂ na dan prve izdaje spričevala o plovnosti;
2. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in zagotavlja varno delovanje; to lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije; in
3. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO₂ na dan prve izdaje spričevala o plovnosti.

▼ B**21.B.327 Spričevalo o plovnosti z omejitvami**

- (a) Pristojni organ države članice registracije izda spričevalo o plovnosti z omejitvami za:

1. nov zrakoplov:

- (i) ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v točki 21.A.174(b)(2);
- (ii) ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je agencija odobrila po certifikatu tipa z omejitvami ali v skladu s posebnimi plovnostnimi specifikacijami, in je varen za uporabo. To lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije;

2. rabljen zrakoplov:

- (i) ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v točki 21.A.174(b)(3), ki dokazuje, da:
 - (A) je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je agencija odobrila po certifikatu tipa z omejitvami ali v skladu s posebnimi plovnostnimi specifikacijami ali dodatnim certifikatom tipa, spremembo ali popravilom, odobrenim v skladu s Prilogo I (delom 21), in
 - (B) so bile upoštevane ustrezne plovnostne zahteve in

▼ M6

- (C) je bil zrakoplov pregledan v skladu z določbami Priloge I (dela M) ali Priloge Vb (dela ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, kakor je ustrezno,

▼B

- (ii) ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in je varen za uporabo. To lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije.
- (b) Za zrakoplov, ki ne more izpolnjevati bistvenih zahtev iz Uredbe (ES) št. 216/2008 in ni upravičen do certifikata tipa z omejitvami, agencija ob potrebnem upoštevanju odstopanj od teh bistvenih zahtev:
 1. izda posebne plovnostne specifikacije, ki zagotavljajo ustrezno varnost glede na nameravano uporabo, in preveri njihovo izpolnjevanje ter
 2. določi omejitve za uporabo tega zrakoplova.
- (c) Omejitve za uporabo so povezane s spričevali o plovnosti z omejitvami, vključno z omejitvami v zračnem prostoru, kakor so potrebne za upoštevanje odstopanj od bistvenih zahtev za plovnost, določenih v Uredbi (ES) št. 216/2008.

21.B.330 Začasna razveljavitev in preklic spričeval o plovnosti in spričeval o plovnosti z omejitvami

- (a) Če se pokaže, da kateri koli od pogojev iz točke 21.A.181(a) ni izpolnjen, pristojni organ države članice registracije začasno razveljavi ali preklic spričevalo o plovnosti.
- (b) Ob izdaji obvestila o začasni razveljavitvi in preklicu spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami pristojni organ države članice registracije navede razloge za začasno razveljavitev ali preklic in nosilca spričevala obvesti o njegovi pravici do pritožbe.

21.B.345 Vodenje evidenc

- (a) Pristojni organ države članice registracije določi sistem vodenja evidenc, ki omogoča ustrezno sledljivost postopka za izdajo, vzdrževanje, spreminjanje, začasno razveljavitev in preklic posameznega spričevala o plovnosti.
- (b) Evidence vsebujejo vsaj:
 1. dokumente, ki jih je predložil prosilec;
 2. dokumente, izdane med preiskavo, v katerih so navedeni dejavnosti in končni rezultati elementov, opredeljenih v točki 21.B.320(b), in
 3. kopijo spričevala ali dovoljenja, vključno s spremembami.
- (c) Evidence je treba arhivirati vsaj šest let po izbrisu iz nacionalnega registra.

PODDEL I — SPRIČEVALA O HRUPU**21.B.420 Preiskave**

- (a) Pristojni organ države članice registracije izvede za prosilca ali nosilca spričevala o hrupu preiskavo v zadostnem obsegu, da upraviči izdajo, vzdrževanje, spremembo, začasno razveljavitev ali preklic spričevala.
- (b) Pristojni organ države članice registracije pripravi evalvacijske postopke kot del dokumentiranih postopkov, ki vključujejo vsaj naslednje elemente:
 1. ovrednotenje upravičenosti;
 2. ovrednotenje dokumentacije, ki je priložena vlogi;
 3. inšpekcijski pregled zrakoplova.

▼B**21.B.425 Izdaja spričeval o hrupu**

Pristojni organ države članice registracije brez nepotrebne zamude izda ali spremeni spričevalo o hrupu (obrazec EASA 45, glej Dodatek VII), ko se prepriča, da so izpolnjene veljavne zahteve iz poddela I oddelka A.

21.B.430 Začasna razveljavitev in preklic spričevala o hrupu

- (a) Če se pokaže, da nekateri pogoji iz točke 21.A.211(a) niso izpolnjeni, pristojni organ države članice registracije začasno razveljavi ali preklic spričevalo o hrupu.
- (b) Ob izdaji obvestila o začasni razveljavitvi ali preklicu spričevala o hrupu pristojni organ države članice registracije navede razloge za začasno razveljavitev ali preklic in nosilca spričevala obvesti o njegovi pravici do pritožbe.

21.B.445 Vodenje evidenc

- (a) Pristojni organ države članice registracije določi sistem vodenja evidenc z minimalnimi kriteriji za arhiviranje, ki omogoča ustrezno sledljivost postopka za izdajo, vzdrževanje, spreminjanje, začasno razveljavitev ali preklic posameznega spričevala o hrupu.
- (b) Evidenice vsebujejo vsaj:
 - 1. dokumente, ki jih je predložil prosilec;
 - 2. dokumente, izdane med preiskavo, v katerih so navedeni dejavnosti in končni rezultati elementov, opredeljenih v točki 21.B.420(b);
 - 3. kopijo spričevala, vključno s spremembami.
- (c) Evidenice je treba arhivirati vsaj šest let po izbrisu iz nacionalnega registra.

PODDEL J — ODOBRITEV PROJEKTIVNE ORGANIZACIJE

Uporabljajo se upravni postopki, ki jih določi agencija.

PODDEL K — DELI IN NAPRAVE

Uporabljajo se upravni postopki, ki jih določi agencija.

(PODDEL L — SE NE UPORABLJA)

PODDEL M — POPRAVILA**▼M5****21.B.450 Osnova za certifikacijo tipa in zahteve glede varstva okolja pri odobritvi projekta popravila**

Agencija določi vse spremembe osnove za certifikacijo tipa, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa, dodatnem certifikatu tipa ali dovoljenju ETSO za pomožno pogonsko enoto, kot je ustrezno, za katere meni, da so potrebne za vzdrževanje ravni varnosti, enakovredne predhodno vzpostavljeni, ter o njih uradno obvesti prosilca za projekt popravila.

21.B.453 Izdaja odobritve projekta popravila

- (a) Agencija izda odobritev projekta velikega popravila, če:

- 1. prosilec dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.432B;

▼M5

2. prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.433;
 3. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na stopnjo vključenosti, določeno v skladu s točko 21.B.100(a), ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja in
 4. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.
- (b) Agencija izda odobritev projekta malega popravila, če prosilec zagotovi skladnost s točkama 2 in 4 točke (a) ter če agencija na podlagi svojih preverjanj dokazovanja skladnosti glede na svojo stopnjo vključenosti v skladu s točko 21.B.100(b) ne ugotovi nobene neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in zahtevami glede varstva okolja.

▼B

(PODDEL N — SE NE UPORABLJA)

PODDEL O — DOVOLJENJA PO ODREDBI O EVROPSKEM TEHNIČNEM STANDARDU

▼M5**21.B.480 Izdaja dovoljenja ETSO**

Agencija izda dovoljenje ETSO, če:

- (a) prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.606;
- (b) agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na stopnjo vključenosti, določeno v skladu s točko 21.B.100(b), ne ugotovi nobene neskladnosti s tehničnimi pogoji veljavnega ETSO ali z odstopanji od njega, odobrenimi v skladu s točko 21.A.610, če obstajajo, in
- (c) ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil artikel nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.

▼B

PODDEL P – DOVOLJENJE ZA LETENJE

21.B.520 Preiskave

- (a) Pristojni organ izvede preiskavo dejavnosti v obsegu, ki zadostuje za utemeljitev izdaje ali preklica dovoljenja za letenje.
- (b) Pristojni organ pripravi postopke ovrednotenja, ki se nanašajo vsaj na naslednje elemente:
 1. ovrednotenje upravičenosti prosilca;
 2. ovrednotenje upravičenosti vloge;
 3. ovrednotenje dokumentacije, ki je priložena vlogi;
 4. inšpekcijski pregled zrakoplova;
 5. odobritev pogojev letenja v skladu s točko 21.A.710(b).

21.B.525 Izdaja dovoljenj za letenje

Pristojni organ brez nepotrebne zamude izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20a, glej Dodatek III):

- (a) ob predložitvi podatkov, zahtevanih v točki 21.A.707, in

▼B

- (b) ko so bili pogoji letenja iz točke 21.A.708 odobreni v skladu s točko 21.A.710 in
- (c) ko se pristojni organ s pomočjo preiskav, ki jih izvede sam in lahko vključujejo inšpekcijske preglede, ali s pomočjo postopkov, s katerimi se strinja prosilec, prepriča, da je zrakoplov že pred letom v skladu s projektom, opredeljenim v točki 21.A.708.

21.B.530 Preklic dovoljenj za letenje

- (a) Če se pokaže, da kateri koli od pogojev iz točke 21.A.723(a) za izdano dovoljenje za letenje ni izpolnjen, pristojni organ prekliče dovoljenje za letenje.
- (b) Ob izdaji obvestila o preklicu dovoljenja za letenje pristojni organ navede razloge za preklic in nosilca dovoljenja za letenje obvesti o njegovi pravici do pritožbe.

21.B.545 Vodenje evidenc

- (a) Pristojni organ upravlja sistem vodenja evidenc, ki zagotavlja ustrezno sledljivost postopka izdaje in preklica posameznega dovoljenja za letenje.
- (b) Evidence vsebujejo vsaj:
 1. dokumente, ki jih je predložil prosilec;
 2. dokumente, ki so nastali med preiskavami, v katerih so navedene dejavnosti in končni rezultati elementov, opredeljenih v točki 21.B.520(b), in
 3. kopijo dovoljenja za letenje.
- (c) Evidence se hranijo vsaj za obdobje šestih let po prenehanju veljavnosti dovoljenja.

PODDEL Q — IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV IN NAPRAV

Uporabljajo se upravni postopki, ki jih določi agencija.

▼B*Dodatki*

OBRAZCI EASA

Če se obrazci iz tega dodatka izdajo v drugem jeziku kakor angleščini, morajo vključevati tudi angleški prevod.

Obrazci EASA („Evropska agencija za letalsko varnost“) iz teh dodatkov imajo naslednje obvezne elementa. Države članice zagotovijo, da so obrazci EASA, ki jih izdajo, prepoznavni, in so pristojne za njihov natis.

Dodatek I – Obrazec EASA 1 Dovoljenje za sprostitev v uporabo

▼M6

Dodatek II – Obrazec EASA 15a in 15c – Certifikat pregleda plovnosti

▼B

Dodatek III – Obrazec EASA 20a Dovoljenje za letenje

Dodatek IV – Obrazec EASA 20b Dovoljenje za letenje (izdano s strani odobrenih organizacij)

Dodatek V – Obrazec EASA 24 Spričevalo o plovnosti z omejitvami

Dodatek VI – Obrazec EASA 25 Spričevalo o plovnosti

Dodatek VII – Obrazec EASA 45 Spričevalo o hrupu

Dodatek VIII – Obrazec EASA 52 Izjava o skladnosti zrakoplova

Dodatek IX – Obrazec EASA 53 Dovoljenje za sprostitev v uporabo

Dodatek X – Obrazec EASA 55 Potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije

Dodatek XI – Obrazec EASA 65 Izjava o soglasju [proizvodnja brez POA]

Dodatek XII – Kategorije testnih letov in s tem povezane kvalifikacije posadke za testne lete 85

▼B

Dodatek I

Dovoljenje za sprostitev v uporabo – obrazec EASA 1 iz Priloge I (del 21)

1. Pristojni organ za izdajo dovoljenja/Država		2. URADNO DOVOLJENJE ZA SPROSTITVE V UPORABO OBRAZEC EASA 1			3. Referenčna številka obrazca	
4. Naziv in naslov organizacije						
6. Postavka	7. Opis	8. Št. dela	9. Količina	10. Serijska številka	11. Status/Delo	5. Delovni nalog/Pogodba/Račun
12. Opombe						
13a. Potrjuje, da so zgoraj opredeljeni predmeti izdani v skladu z:		☐ 14a. ☐ Sprostitev v uporabo po 145A.50 ☐ Drug podpis, naveden v rubriki 12 Potrjuje se, da – razen če ni v rubriki 12 določeno drugače – je bilo delo, navedeno v rubriki 11 in opisano v rubriki 12, opravljeno v skladu z delom 145 in da se v zvezi s tem delom elementi štejejo za ustrezne za sprostitev v uporabo, ▼				
13b. Podpis pooblaščen osebe	13c. Številka odobritve/dovoljenja	☐ 14b. Podpis pooblaščen osebe ▼		☐ 14c. Referenčna številka dovoljenja/odobritve ▼		
13d. Ime	13e. Datum (dd/mm/lll)	☐ 14d. Ime ▼		☐ 14e. Datum (dd/mm/lll) ▼		
ODGOVORNOSTI UPORABNIKA/OSEBE, KI IZVAJA VGRADNJO Tto dovoljenje še ne pomeni samodejnega pooblastila za vgradnjo delov. Če uporabnik/oseba, ki izvaja vgradnjo, dela v skladu s predpisi organa za plovnost, ki ni isti kakor organ za plovnost, opredeljen v rubriki 1, je bistveno, da uporabnik/oseba, ki izvaja vgradnjo, zagotovi, da njegov/njen organ za plovnost odobri elemente, ki jih je potrdil organ za plovnost, opredeljen v rubriki 1. Izjavi v rubrikah 13a in 14a nista dovoljenji za vgradnjo. V vseh primerih mora dokumentacija o vzdrževanju zrakoplova vsebovati dovoljenje za vgradnjo, ki ga uporabnik/oseba, ki vgrajuje, izda v skladu z nacionalnimi predpisi, preden lahko zrakoplov uporablja za letenje.						

Obrazec EASA 1 – 21 2 izdaja.

▼B**Navodila za uporabo obrazca EASA 1****▼M2**

Ta navodila se nanašajo samo na uporabo obrazcev EASA 1 za namene proizvodnje. Opozoriti je treba na Dodatek II k Prilogi I (del M) Uredbe (ES) št. 2042/2003, ki zajema uporabo obrazca EASA 1 za namene vzdrževanja.

▼B**1. NAMEN IN UPORABA**

- 1.1 Osnovni namen dovoljenja je razglasiti plovnost novih letalskih proizvodov, delov in naprav (v nadaljnjem besedilu: element(-i)).
- 1.2 Med dovoljenjem in elementom(-i) je treba vzpostaviti povezavo. Izdajatelj mora ohraniti dovoljenje v obliki, ki omogoča preverjanje izvornih podatkov.
- 1.3 Dovoljenje sprejemajo številni organi za plovnost, vendar je to lahko odvisno od obstoja dvostranskih sporazumov in/ali politike organov za plovnost.
- 1.4 Dovoljenje ni dobavnica ali spremnica.
- 1.5 Zrakoplovi se ne sproščajo z uporabo dovoljenja.
- 1.6 Dovoljenje ni odobritev za vgradnjo elementa v določen zrakoplov, motor ali propeler, temveč končnemu uporabniku samo pomaga opredeliti njegov status odobritve plovnosti.
- 1.7 Na istem dovoljenju ni dovoljeno združevati elementov, sproščenih za namene proizvodnje, in elementov, sproščenih za namene vzdrževanja.
- 1.8 Na istem dovoljenju ni dovoljeno združevati elementov, potrjenih v skladu z „odobrenimi podatki“ in „neodobrenimi podatki“.

2. SPLOŠNA OBLIKA

- 2.1 Dovoljenje mora biti v skladu s priloženim obrazcem, vključno s številčenjem in položajem posameznih rubrik. Lahko pa se razlikujejo velikosti posameznih rubrik, da ustrezajo posameznim vlogam, vendar pa ne v taki meri, da bi dovoljenje postalo neprepoznavno.
- 2.2 Dovoljenje mora biti v „ležečem“ formatu, celotna velikost pa se lahko bistveno poveča ali zmanjša, če ostaja dovoljenje prepoznavno in čitljivo. Če ste v dvomu, se obrnite na pristojni organ.
- 2.3 Izjava o odgovornosti uporabnika/osebe, ki izvaja vgradnjo, je lahko navedena na kateri koli strani obrazca.
- 2.4 Vsi vpisi morajo biti jasni in razločni, da so lahko čitljivi.
- 2.5 Dovoljenje je lahko vnaprej natisnjeno ali oblikovano z računalnikom, vendar pa mora biti v obeh primerih izpis vrstic in znakov jasen, razločen in v skladu z opredeljeno obliko.
- 2.6 Dovoljenje mora biti v angleškem jeziku, če je to primerno, pa tudi v enem ali več drugih jezikih.
- 2.7 Podrobnosti, ki jih je treba vnesti v dovoljenje, se lahko napišejo s strojem/računalnikom ali ročno z velikimi tiskanimi črkami in morajo biti lahko čitljive.

▼B

- 2.8 Zaradi jasnosti je treba uporabljati čim manj kratic.
- 2.9 Prostor, ki ostane na zadnji strani dovoljenja, lahko izdajatelj uporabi za dodatne informacije, vendar pa ne sme vključiti nobene izjave o potrditvi. Na morebitno uporabo zadnje strani dovoljenja je treba opozoriti v ustrezni rubriki na sprednji strani dovoljenja.
3. KOPIJE
- 3.1 Glede števila kopij dovoljenja, ki se pošljejo stranki ali jih obdrži izdajatelj, ni nobenih omejitev.
4. NAPAKE V DOVOLJENJU
- 4.1 Če končni uporabnik ugotovi, da so v dovoljenju napake, mora o njih pisno obvestiti izdajatelja. Če lahko izdajatelj napake preveri in popravi, lahko izda novo dovoljenje.
- 4.2 Novo dovoljenje mora imeti novo referenčno številko, podpis in datum.
- 4.3 Prošnji za novo dovoljenje se lahko ugoti, ne da bi bilo treba vnovič preveriti stanje elementov. Novo dovoljenje ni izjava o trenutnem stanju, v rubriki 12 pa se mora sklicevati na prejšnje dovoljenje z naslednjo izjavo: „To dovoljenje popravlja napako(-e) v rubriki(-ah) [vnesite popravljeno(-e) rubriko(-e)] dovoljenja [vnesite prvotno referenčno številko] z dne [vnesite datum prvotne izdaje] in ne zajema skladnosti/stanja/sprostitve v uporabo.“ Obe dovoljenji je treba hraniti tako dolgo, kot se zahteva za prvo dovoljenje.

5. IZDAJATELJEVO IZPOLNJEVANJE DOVOLJENJA

<i>Rubrika 1</i>	Pristojni organ za odobritev/Država Navedite naziv in državo organa, pristojnega za izdajo tega dovoljenja. Če je pristojni organ agencija, je treba navesti samo „EASA“.
<i>Rubrika 2</i>	Glava obrazca EASA 1 „DOVOLJENJE ZA SPROSTITEV V UPORABO OBRAZEC EASA 1“
<i>Rubrika 3</i>	Referenčna številka obrazca Vnesite enotno številko, določeno s sistemom/postopkom številčenja, ki ga uporablja organizacija iz rubrike 4; to lahko vključuje črkovne/numerične znake.
<i>Rubrika 4</i>	Naziv in naslov organizacije Vnesite celotni naziv in naslov proizvodne organizacije (glej obrazec EASA 55, list A), ki sprošča element(-e), zajet(-e) v tem dovoljenju. Logotipi itd. organizacije so dovoljeni, če je zanje v rubriki dovolj prostora.
<i>Rubrika 5</i>	Delovni nalog/Pogodba/Račun Za lažjo sledljivost elementa(-ov) z vidika kupca vnesite številko delovnega naloga, številko pogodbe, številko računa ali podobno referenčno številko.

▼B

<i>Rubrika 6</i>	Postavka Vpišite številke vrstičnih postavk, če je vrstičnih postavk več. Ta rubrika omogoča lažje navzkrižno sklicevanje na Opombe v rubriki 12.
<i>Rubrika 7</i>	Opis Vpišite ime ali opis elementa. Prednostno je treba uporabiti izraz iz navodil za stalno plovnost ali podatkov za vzdrževanje (npr. ilustriranega kataloga delov, priročnika za vzdrževanje zrakoplovov, servisnega biltena, priročnika za vzdrževanje komponent).
<i>Rubrika 8</i>	Številka dela Vpišite številko dela, kot je navedena na elementu ali listku/embalaži. Pri motorju ali propelerju se lahko uporabi oznaka tipa.
<i>Rubrika 9</i>	Količina Navedite količino elementov.
<i>Rubrika 10</i>	Serijska številka Če predpisi določajo, da mora imeti element serijsko številko, jo vnesite v to rubriko. Vnese se lahko tudi katera koli druga serijska številka, ki ni določena s predpisi. Če na elementu serijska številka ni navedena, vnesite „Ni podatka“.
<i>Rubrika 11</i>	Status/Delo Vnesite „PROTOTIP“ ali „NOV“. Vnesite „PROTOTIP“ za: (i) proizvodnjo novega elementa v skladu z neodobrenimi projektnimi podatki; (ii) ponovno izdajo potrdila s strani organizacije iz rubrike 4 prejšnjega potrdila po spremembi elementa ali njegovem popravilu pred začetkom uporabe (npr. po vključitvi spremembe projekta, odpravi napake, inšpekcijskem pregledu, testiranju ali podaljšanju življenjske dobe). V rubriko 12 je treba vnesti podrobnosti o originalni sprostitvi in spremembi ali popravilu. Vnesite „NOV“ za: (i) proizvodnjo novega elementa v skladu z odobrenimi projektnimi podatki; (ii) ponovno izdajo potrdila s strani organizacije iz rubrike 4 prejšnjega potrdila po spremembi elementa ali njegovem popravilu pred začetkom uporabe (npr. po vključitvi spremembe projekta, odpravi napake, inšpekcijskem pregledu, testiranju ali podaljšanju življenjske dobe). V rubriko 12 je treba vnesti podrobnosti o prvotni sprostitvi in spremembi ali popravilu;

▼B

- (iii) ponovno izdajo potrdila s strani proizvajalca ali organizacije iz rubrike 4 prejšnjega potrdila pri spremembi elementov iz „prototipov“ (skladnost samo z neodobrenimi podatki) v „nove“ (skladnost z odobrenimi podatki in v stanju za varno uporabo), po odobritvi ustreznih projektnih podatkov, če se projektni podatki niso spremenili. V rubriko 12 je treba vnesti naslednjo izjavo:

„PONOVA IZDAJA POTRDILA ZA SPREMEMBO ELEMENTOV IZ „PROTOTIPOV“ V „NOVE“: TA DOKUMENT POTRJUJE ODOBRITEV PROJEKTHNIH PODATKOV [VNESI ŠTEVILKO CERTIFIKATA TIPA/DO-DATNEGA CERTIFIKATA TIPA, RAVEN POPRAVKA] Z DNE [VNESI DATUM, ČE JE TO NUJNO ZA OPREDELITEV STATUSA POPRAVKA], NA PODLAGI KATERIH JE (SO) BIL(-I) TA(-I) ELEMENTI(-I) PROIZVEDEN(-I).“

V rubriki 13a je treba označiti okence „odobrenimi projektnimi podatki in so varni za uporabo“;

- (iv) pregled predhodno sproščenega novega elementa pred začetkom uporabe v skladu s standardom, posebej opredeljenim za kupca, ali specifikacijo (v rubriko 12 je treba vnesti podrobnosti o tem in podrobnosti o prvotni sprostitev) ali za določitev plovnosti (v rubriko 12 je treba vnesti razlago osnove za sprostitev in podrobnosti o prvotni sprostitev).

*Rubrika 12**Opombe*

Opišite delo, opredeljeno v rubriki 11, bodisi neposredno bodisi s sklicevanjem na dokazilno dokumentacijo, ki jo uporabnik ali oseba, ki izvaja vgradnjo, potrebuje za opredelitev plovnosti elementa(-ov), povezanega(-ih) z delom, za katero se izdaja potrdilo. Po potrebi se lahko uporabi poseben list, sklic nanj pa se navede na obrazcu EASA 1. V vsaki izjavi je treba jasno navesti, na kateri(-e) element(-e) iz rubrike 6 se nanaša. Če ni nobene izjave, se vpiše „Nič“.

V rubriki 12 obrazložite sprostitev na podlagi neodobrenih projektnih podatkov (npr. v fazi pridobivanja certifikata tipa, samo za testiranje, v fazi odobritve podatkov).

Če podatke tiskate z elektronskega obrazca EASA 1, vse neustrezne podatke iz drugih rubrik vnesite v to rubriko.

*Rubrika 13a**Označite samo eno od obeh okenc:*

1. označite okence „odobrenimi projektnimi podatki in so varni za uporabo“, če je (so) bil(-i) element(-i) proizveden(-i) z uporabo odobrenih projektnih podatkov in če je bilo ugotovljeno, da je (so) varen(-ni) za uporabo;

2. označite okence „neodobrenimi projektnimi podatki iz rubrike 12“, če je (so) bil(-i) element(-i) proizveden(-i) z uporabo neodobrenih projektnih podatkov. Opredelite podatke iz rubrike 12 (npr. v fazi pridobivanja certifikata tipa, samo za testiranje, v fazi odobritve podatkov).

Na istem dovoljenju ni dovoljeno združevati elementov, sproščenih na podlagi odobrenih in neodobrenih projektnih podatkov.

- Rubrika 13b* Podpis pooblaščenih oseb
- V ta razdelek se vnese podpis pooblaščenih oseb. To rubriko lahko podpišejo samo osebe, ki so posebej pooblaščen v skladu s pravili in politikami pristojnega organa. Za lažjo prepoznavnost se lahko doda enotna identifikacijska številka pooblaščenih oseb.
- Rubrika 13c* Številka odobritve/dovoljenja
- Vnesite številko/referenco odobritve/dovoljenja. To številko ali referenco izda pristojni organ.
- Rubrika 13d* Ime
- Razločno napišite ime osebe, ki je podpisala rubriko 13b.
- Rubrika 13e* Datum
- Vpišite datum podpisa v rubriki 13b, pri čemer mora biti datum v obliki dd/mm/llll (dan z dvema števkama / prve tri črke meseca / letnica s štirimi števki).
- Rubrika 14a–14e* Splošne zahteve za rubrike 14a–14e:
- Se ne uporablja za sprostitev za namene proizvodnje. Osenčite, potemnite ali kako drugače označite, da preprečite nepravilno ali nedovoljeno uporabo.

Odgovornosti uporabnika/osebe, ki izvaja vgradnjo

Na dovoljenje dodajte naslednjo izjavo, s katero končnim uporabnikom sporočate, da niso razrešeni odgovornosti, ki jih imajo v zvezi z vgradnjo in uporabo elementov, ki jih spremlja obrazec:

„TO DOVOLJENJE NI POOBLASTILO ZA VGRADNJO.

ČE UPORABNIK/OSEBA, KI IZVAJA VGRADNJO, DELA V SKLADU S PREDPISI ORGANA ZA PLOVNOST, KI NI ISTI KAKOR ORGAN ZA PLOVNOST IZ RUBRIKE 1, MORA UPORABNIK/OSEBA, KI IZVAJA VGRADNJO, NUJNO ZAGOTOVITI, DA NJEGOV/NJEN ORGAN ZA PLOVNOST ODOBRI ELEMENTE, KI JIH JE POTRDIL ORGAN ZA PLOVNOST IZ RUBRIKE 1.

IZJAVI V RUBRIKAH 13A IN 14A NISTA DOVOLJENJI ZA VGRADNJO. V VSEH PRIMERIH MORA DOKUMENTACIJA O VZDRŽEVANJU ZRAKOPLOVA VSEBOVATI DOVOLJENJE ZA VGRADNJO, KI GA UPORABNIK/OSEBA, KI IZVAJA VGRADNJO, IZDA V SKLADU Z NACIONALNIMI PREDPISI, PREDEN SE LAHKO ZRAKOPLOV UPORABLJA ZA LETENJE.“

▼ **M6***Dodatek II***Certifikat pregleda plovnosti – obrazec EASA 15a**

[DRŽAVA ČLANICA]	
Država članica Evropske unije (*)	
CERTIFIKAT PREGLEDA PLOVNOSTI (CPP)	
Sklic na CPP:	
V skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE] potrjuje, da naslednji zrakoplov:	
Proizvajalec zrakoplova:	
Oznaka proizvajalca:	
Registracija zrakoplova:	
Serijska številka zrakoplova:	
v času pregleda velja za plovnega.	
Datum izdaje:	Datum poteka veljavnosti:
Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum izdaje (**):	
Podpis:	Št. pooblastila:
Prvo podaljšanje: zrakoplov je bil v zadnjem letu v nadzorovanem okolju v skladu s točko M.A.901 Priloge I (delom M) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014. Zrakoplov v času izdaje tega certifikata velja za plovnega.	
Datum izdaje:	Datum poteka veljavnosti:
Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum izdaje (**):	
Podpis:	Št. dovoljenja:
Ime podjetja:	Sklic na odobritev:
Drugo podaljšanje: zrakoplov je bil v zadnjem letu v nadzorovanem okolju v skladu s točko M.A.901 Priloge I (delom M) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014. Zrakoplov v času izdaje tega certifikata velja za plovnega.	
Datum izdaje:	Datum poteka veljavnosti:
Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum izdaje (**):	
Podpis:	Št. dovoljenja:
Ime podjetja:	Sklic na odobritev:

Obrazec EASA 15a, 5. izdaja.

(*) Črtati za države, ki niso članice EU.

(**) Razen za zračne ladje.

▼ **M7****Certifikat pregleda plovnosti – obrazec EASA 15c**

OPOMBA: osebe in organizacije, ki opravljajo pregled plovnosti hkrati z letnim inšpekcijskim pregledom ali pregledom vsakih 100 ur, lahko uporabijo hrbtno stran tega obrazca za izdajo potrdila o sprostitvi v uporabo iz točke ML.A.801, ki ustreza letnemu pregledu ali pregledu vsakih 100 ur.

CERTIFIKAT PREGLEDA PLOVNOSTI (CPP) (za zrakoplove, ki so skladni z delom ML)

Sklic na PPP:

V skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta:

[IME PRISTOJNEGA ORGANA] (**)

potrjuje:

☐..... da je opravil(-a) pregled plovnosti v skladu z Uredbo (EU) št. 1321/2014 na naslednjem zrakoplovu:

[ali]

☐..... naslednjem novem zrakoplovu:

Proizvajalec zrakoplova: Oznaka proizvajalca:

Registracija zrakoplova: Serijska številka zrakoplova:

(in da ta zrakoplov) v času pregleda velja za plovnega.

Datum izdaje: Datum poteka veljavnosti:

Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum pregleda (*):

Podpis: Št. dovoljenja (če je ustrezno):

[ALI]

[IME ODOBRENE ORGANIZACIJE, NASLOV IN SKLIC NA ODOBRITEV] (**)

[ali]

[POLNO IME POTRREDITVENEGA OSEBJA IN ŠTEVILKA LICENCE IZ DELA 66 (ALI ENAKOVREDNO NACIONALNO SPRIČEVALO)] (**)

potrjuje, da je opravil(-a) pregled plovnosti v skladu z Uredbo (EU) št. 1321/2014 na naslednjem zrakoplovu:

Proizvajalec zrakoplova: Oznaka proizvajalca:

Registracija zrakoplova: Serijska številka zrakoplova:

(in da ta zrakoplov) v času pregleda velja za plovnega.

Datum izdaje: Datum poteka veljavnosti:

Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum pregleda (*):

Podpis: Št. dovoljenja (če je ustrezno):

Prvo podaljšanje: zrakoplov izpolnjuje pogoje iz točke ML.A.901(c) Priloge Vb (dela ML).

Datum izdaje: Datum poteka veljavnosti:

Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum pregleda (*):

Podpis: Št. dovoljenja:

Ime podjetja: Sklic na odobritev:

Drugo podaljšanje: zrakoplov izpolnjuje pogoje iz točke ML.A.901(c) Priloge Vb (dela ML).

Datum izdaje: Datum poteka veljavnosti:

Število ur letenja osnovne konstrukcije zrakoplova na datum pregleda (*):

Podpis: Št. dovoljenja:

Ime podjetja: Sklic na odobritev:

▼ M7

(*) Razen za balone in zračne ladje.

(**) Izdajatelj obrazec lahko prilagodi svojim potrebam tako, da črta ime, potrditveno izjavo, sklic na zadevni zrakoplov in podatke o izdaji, ki niso pomembni za njegovo uporabo.

Obrazec EASA 15c, 4. izdaja.

Dodatek III

LOGOTIP pristojnega organa

DOVOLJENJE ZA LETENJE

(*)	
To dovoljenje za letenje je bilo izdano v skladu s členom 5(4)(a) Uredbe (ES) št. 216/2008 in potrjuje, da zrakoplov zagotavlja varno letenje za predvidene namene v spodaj navedenih pogojih ter je veljavno v vseh državah članicah. To dovoljenje je prav tako veljavno za lete v in znotraj držav, ki niso članice, pod pogojem, da je pridobljeno ločeno soglasje s strani pristojnih organov teh držav.	1. Državljanstvo in registracijske oznake:
2. Proizvajalec/tip zrakoplova:	3. Serijska številka:
4. Dovoljenje pokriva: <i>[namen v skladu z 21A.701(a)]</i>	
5. Nosilec: <i>[v primeru dovoljenja za letenje, izdanega za namene 21A.701(a)(15), se to besedilo glasi: „registriran lastnik“]</i>	
6. Pogoji/Opombe:	
7. Obdobje veljavnosti:	
8. Kraj in datum izdaje:	9. Podpis predstavnika pristojnega organa:

Obrazec EASA 20a

(*) Za uporabo v državi registracije.

Dodatek IV

Država članica pristojnega organa, ki je izdal odobritev organizacije, v skladu s katero je bilo izdano dovoljenje za letenje; ali

„EASA“ kadar odobritev izda EASA.

DOVOLJENJE ZA LETENJE

Naziv in naslov organizacije ki je izdala dovoljenje za letenje	(*)
To dovoljenje za letenje je bilo izdano v skladu s členom 5(4)(a) Uredbe (ES) št. 216/2008 in potrjuje, da zrakoplov zagotavlja varno letenje za predvidene namene in v spodaj navedenih pogojih ter je veljavno v vseh državah članicah. To dovoljenje je prav tako veljavno za lete v in znotraj držav, ki niso članice, pod pogojem, da je pridobljeno ločeno soglasje s stani pristojnih organov teh držav.	1. Državljanstvo in registracijske oznake:
2. Proizvajalec/tip letala:	3. Serijska številka:
4. Dovoljenje pokriva: <i>[namen v skladu z 21A.701(a)]</i>	
5. Nosilec: <i>[Organizacije, ki je izdala dovoljenje za letenje]</i>	
6. Pogoji/Opombe:	
7. Obdobje veljavnosti:	
8. Kraj in datum izdaje:	9. Podpis pooblaščenih oseb: Ime: Referenčna št. potrdila:

Obrazec EASA 20b

(*) Za uporabo nosilca potrdila organizacije.

Dodatek V

Spričevalo o plovnosti z omejitvami – obrazec EASA 24

Logotip pristojnega organa

SPRIČEVALO O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

(¹)	[Država članica registracije] [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE]	(²)
1. Državljanstvo in registrske oznake	2. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova	3. Serijska številka zrakoplova
4. Kategorije		
5. To spričevalo o plovnosti je izdano v skladu s (³) [Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944] in členom 5(4)(b) Uredbe (ES) št. 216/2008 za zgoraj navedeni zrakoplov, ki se šteje za plovnega, če se vzdržuje in upravlja v skladu s prej navedenimi in ustreznimi omejitvami glede obratovanja. Poleg zgoraj navedenih se uporabljajo še naslednje omejitve: (⁴) (⁵) [V mednarodnem zračnem prometu se zrakoplov lahko uporablja ne glede na zgornje omejitve.]		
Datum izdaje:		Podpis:
6. To spričevalo o plovnosti z omejitvami je veljavno, dokler ga pristojni organ države članice registracije ne prekliče. Temu spričevalu se priloži veljavno potrdilo o pregledu plovnosti.		

Obrazec EASA 24 – 2. izdaja.

To spričevalo je na krovu med vsemi poleti.(¹) Izpolni država registracije.(²) Izpolni država registracije.(³) Neustrezno črtati.(⁴) Izpolni država registracije.(⁵) Neustrezno črtati.

Dodatek VI

Spričevalo o plovnosti – obrazec EASA 25

Logotip pristojnega organa

SPRIČEVALO O PLOVNOSTI

(¹)	[Država članica registracije] [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE]	(²)
1. Državljanstvo in registrske oznake	2. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova	3. Serijska številka zrakoplova
4. Kategorije		
5. To spričevalo o plovnosti je izdano v skladu s Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944 in členom 5(2)(c) Uredbe (ES) št. 216/2008 za navedeni zrakoplov, ki se šteje za plovnega, če se vzdržuje in upravlja v skladu s prej navedenimi in ustreznimi omejitvami glede obratovanja. Omejitve/opomba: (³) Datum izdaje: Podpis:		
6. To spričevalo o plovnosti je veljavno, dokler ga pristojni organ države članice registracije ne prekliče. Temu spričevalu se priloži veljavno potrdilo o pregledu plovnosti.		

Obrazec EASA 25 – 2. izdaja.

To spričevalo je na krovu med vsemi poleti.(¹) Izpolni država registracije.(²) Izpolni država registracije.(³) Izpolni država registracije.

Dodatek VII

Izpolni država registracije	1. Država registracije		3. Številka dokumenta	
2. SPRIČEVALO O HRUPU				
4. Registracijske oznake:	5. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova:		6. Serijska številka zrakoplova:	
7. Motor		8. Propeler (*)		
9. Skupna vzletna masa(kg):	10. Skupna pristajalna masa (kg): (*)		11. Standard za certifikacijo hrupa:	
12. Dodatne spremembe, izvršene zaradi skladnosti z veljavnimi standardi za izdajo spričevala o hrupu:				
13. Bočna raven hrupa/raven hrupa pri polni moči: (*)	14. Raven hrupa med priletom: (*)	15. Raven hrupa med preletom (točke) pri vzletu: (*)	16. Raven hrupa med preletom (točke) na ruti: (*)	17. Raven hrupa pri vzletu: (*)
Opombe:				
18. To spričevalo o hrupu je izdano v skladu s Prilogo 16, Zvezek 1 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. dec. 1944 in Uredbo (ES) št. 216/2008, člen 6, za zgoraj naveden zrakoplov, za katerega se šteje, da je v skladu z zgornjim standardom za hrup, če se vzdržuje in z njim upravlja v skladu z ustreznimi zahtevami in omejitvami glede obratovanja.				
19. Datum izdaje: 20. Podpis:				

Obrazec EASA 45

(*) Odvisno od standarda za certifikacijo hrupa lahko te rubrike ostanejo prazne.

Dodatek VIII

Izjava o skladnosti zrakoplova – obrazec EASA 52

IZJAVA O SKLADNOSTI ZRAKOPLOVA		
1. Država proizvodnje	2. [DRŽAVA ČLANICA] ⁽¹⁾ Članica Evropske unije ⁽²⁾	3. Ref. št. izjave:
4. Organizacija		
5. Tip zrakoplova	6. Oznake certifikata tipa:	
7. Registrska ali druga oznaka zrakoplova	8. Identifikacijska številka proizvajalca	
9. Podrobnosti o motorju/propelerju ⁽³⁾		
10. Spremembe in/ali servisni bilteni ⁽⁴⁾		
11. Plovnostne zahteve		
12. Koncesije		
13. Izjeme, oprostitve ali odstopanja ⁽⁵⁾		
14. Opombe		
15. Spričevalo o plovnosti		
16. Dodatne zahteve		
17. Izjava o skladnosti Potrjuje se, da je ta zrakoplov v celoti skladen s projektom certifikata tipa in postavkami v zgornjih rubrikah 9, 10, 11, 12 in 13. Zrakoplov je v stanju, ki zagotavlja varno delovanje. Zrakoplov je zadovoljivo prestal testiranje med poletom.		
18. Podpis	19. Ime	20. Datum (d/m/l)
21. Ref. odobritve proizvodne organizacije		

Obrazec EASA 52 – 2. izdaja.

⁽¹⁾ ali EASA, če je pristojni organ EASA.

⁽²⁾ Črtati za države, ki niso članice EU.

⁽³⁾ Neustrezno črtati.

⁽⁴⁾ Neustrezno črtati.

⁽⁵⁾ Neustrezno črtati.

▼B**Navodila za uporabo obrazca EASA 52 – izjave o skladnosti zrakoplova**

1. NAMEN IN PODROČJE UPORABE
 - 1.1 Uporaba izjave o skladnosti zrakoplova, ki jo izda proizvajalec v skladu s poddelom F oddelka A dela 21, je opisana v točki 21.A.130, prav tako tudi ustrezen sprejemljiv postopek za dokazovanje skladnosti.
 - 1.2 Namen izjave o skladnosti zrakoplova (obrazec EASA 52), izdane v skladu s poddelom G oddelka A dela 21, je omogočiti nosilcu ustrezne odobritve proizvodne organizacije, da uveljavi pravico do pridobitve individualnega spričevala o plovnosti od pristojnega organa države članice registracije.
2. SPLOŠNO
 - 2.1 Izjava o skladnosti mora ustrezati priloženemu vzorcu, vključno s številčenjem in položajem posameznih rubrik. Posamezne rubrike pa so lahko različno velike, da ustrezajo posameznim vlogam, vendar ne toliko, da bi zaradi tega postala izjava o skladnosti neprepoznavna. Če ste v dvomu, se obrnite na pristojni organ.
 - 2.2 Izjava o skladnosti je lahko vnaprej natisnjena ali oblikovana z računalnikom, vendar pa mora biti v obeh primerih izpis vrstic in znakov jassen in čitljiv. Dovoljeno je vnaprej natisnjeno besedilo v skladu s priloženim vzorcem, niso pa dovoljene nobene druge izjave o potrditvi.
 - 2.3 Obrazec se lahko izpolni s strojem, računalnikom ali ročno z velikimi tiskanimi črkami zaradi čitljivosti. Kot jezik je sprejemljiva angleščina in po potrebi en ali več uradnih jezikov države članice, ki izdaja izjavo.
 - 2.4 Kopijo izjave in vse priloge, na katere se sklicuje, mora zadržati odobrena proizvodna organizacija.
3. IZDAJATELJEVO IZPOLNJEVANJE IZJAVE O SKLADNOSTI
 - 3.1 Izpolnjene morajo biti vse rubrike, da je dokument veljaven.
 - 3.2 Proizvajalec pristojnemu organu države registracije ne sme izdati izjave o skladnosti, če projekt zrakoplova in vgrajeni proizvodi niso odobreni.
 - 3.3 Če s pristojnim organom ni drugače dogovorjeno, se je za informacije, ki jih je treba vpisati v rubrike 9, 10, 11, 12, 13 in 14, možno sklicevati na posebej našete dokumente, ki jih arhivira proizvodna organizacija.
 - 3.4 Namen izjave o skladnosti ni vključiti tiste opreme, ki bi morali biti vgrajeni, da bi bili izpolnjeni veljavni predpisi glede obratovanja. Vendar pa so lahko nekateri posamezni elementi vključeni v rubriko 10 ali v odobreni projekt tipa. Upravljavci so torej opozorjeni, da so sami odgovorni zagotoviti skladnost z veljavnimi operativnimi predpisi za svoje obratovanje.

▼B

- Rubrika 1* Vpisati ime države proizvodnje.
- Rubrika 2* Pristojni organ, v katerega pristojnosti se izda izjava o skladnosti.
- Rubrika 3* V to rubriko se vnaprej natisne enkratna serijska številka zaradi nadzora in sledljivosti izjave. Vendar pa pri računalniško izdelanih dokumentih številke ni treba vnaprej natisniti, če je računalnik programiran tako, da generira in natisne enkratno številko.
- Rubrika 4* Celotno ime in naslov organizacije, ki izda izjavo. Ta rubrika je lahko vnaprej natisnjena. Logotipi ipd. so dovoljeni, če je zanje v rubriki dovolj prostora.
- Rubrika 5* Tip zrakoplova v celoti, kakor je opredeljen v certifikatu tipa in na pripadajočem listu podatkov.
- Rubrika 6* Podatki o referenčni številki in izdaji certifikata tipa za zadevni zrakoplov.
- Rubrika 7* Če je zrakoplov registriran, potem je ta oznaka registrska oznaka. Če zrakoplov ni registriran, potem se tu vpiše oznaka, ki jo prizna pristojni organ države članice in po potrebi pristojni organ tretje države.
- Rubrika 8* Identifikacijska oznaka, ki jo določi proizvajalec zaradi nadzora in sledljivosti ter podpore v zvezi s proizvodom. Včasih se imenuje tudi proizvajalčeva serijska številka ali projektantska številka.
- Rubrika 9* Tip(-i) motorja in propelerja v celoti, kakor je opredeljeno v ustreznem certifikatu tipa in na pripadajočem listu podatkov. Prikazati je treba tudi proizvajalčevo identifikacijsko številko in lokacijo.
- Rubrika 10* Odobrene spremembe projekta za zrakoplov.
- Rubrika 11* Seznam vseh veljavnih plovnostnih zahtev (ali enakovrednih dokumentov) in izjava o skladnosti z opisom metode za izpolnjevanje zahtev za posamezni zrakoplov, vključno s proizvodi in vgrajenimi deli, napravami in opremo. Prikazati je treba vse prihodnje roke za izpolnitev zahtev.
- Rubrika 12* Odobreno nenamerno odstopanje od odobrenega projekta tipa, ki se včasih imenuje koncesija, odstopanje ali neskladnost.
- Rubrika 13* Vključene so lahko samo dogovorjene izjeme, oprostitve ali odstopanja.
- Rubrika 14* Opombe. Vse izjave, informacije, posebni podatki ali omejitve, ki lahko vplivajo na plovnost zrakoplova. Če takih informacij ali podatkov ni, vpišite „NIČ“.
- Rubrika 15* Za zahtevano spričevalo o plovnosti vpišite „Spričevalo o plovnosti“ ali „Spričevalo o plovnosti z omejitvami“.
- Rubrika 16* V tej rubriki je treba zabeležiti dodatne zahteve, na primer tiste, ki jih sporoči država uvoznica.

▼B

Rubrika 17 Veljavnost izjave o skladnosti je odvisna od tega, ali so izpolnjene vse rubrike v obrazcu. Nosilec potrdila proizvodne organizacije mora hraniti v arhivu kopijo poročila o testnem letu, skupaj z vsemi zabeleženimi podrobnostmi o napakah in popravilih. Ustrezno certifikacijsko osebje in član posadke, na primer testni pilot ali inženir za testne lete, morajo podpisati poročilo kot zadovoljivo. Opravljeni testni leti so opredeljeni v skladu z nadzorom sistema kakovosti iz točke 21.A.139, zlasti iz točke 21.A.139(b)(1)(vi), da se zagotovi skladnost zrakoplova z veljavnimi projektnimi podatki in njegova varnost za obratovanje.

Nosilec potrdila proizvodne organizacije mora imeti v arhivu seznam elementov, priskrbljenih (ali danih na voljo) zaradi izpolnjevanja zahtev za varno obratovanje po tej izjavi.

Rubrika 18 Izjavo o skladnosti lahko podpiše oseba, ki jo za to pooblasti nosilec odobritve proizvodne organizacije v skladu s točko 21.A.145(d). Žig se ne sme uporabiti za podpis.

Rubrika 19 Ime podpisnika je treba čitljivo natipkati ali napisati z velikimi tiskanimi črkami.

Rubrika 20 Treba je navesti datum podpisa izjave o skladnosti.

Rubrika 21 Treba je navesti referenčno številko odobritve, ki jo izda pristojni organ.

Dodatek IX

DOVOLJENJE ZA SPROSTITEV V UPORABO

[IME ODOBRENE PROIZVODNE ORGANIZACIJE]

Referenčna številka potrdila proizvodne organizacije**Dovoljenje za sprostitev v uporabo v skladu z 21A.163(d).**

Zrakoplov: Tip: Proizvajalčeva št./Registracija:

je vzdrževan, kakor je opredeljeno v delovnem nalogu:

Jedrnat opis opravljenega dela:

Potrjuje se, da so bila navedena dela izvršena v skladu z 21A.163(d) in da se zrakoplov v zvezi s temi deli šteje za pripravljenega za sprostitev v uporabo in je v stanju, ki zagotavlja varno delovanje.

Oseba, ki izdaja dovoljenje (ime):

(podpis):

Kraj:

Datum: (dan, mesec, leto)

DOVOLJENJE ZA SPROSTITEV V UPORABO – OBRAZEC EASA 53

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE

Rubrika JEDRNAT OPIS OPRAVLJENJEGA DELA v OBRAZCU EASA 53 mora vključevati sklic na odobrene podatke, uporabljene za izvedbo del.

Rubrika KRAJ v OBRAZCU EASA 53 se nanaša na kraj, v katerem je bilo opravljeno vzdrževanje, in ne na lokacijo objektov organizacije (če sta različna).

Dodatek X

Potrdila o odobritvi proizvodne organizacije iz poddela G Priloge I (dela 21) – obrazec EASA 55

Stran 1 od ...

[DRŽAVA ČLANICA] (*)

Članica Evropske unije (**)

POTRDILO O ODOBREDITVI PROIZVODNE ORGANIZACIJE

Referenca: [KODA DRŽAVE ČLANICE (*)].21G.XXXX

V skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbo Komisije [(ES) št. 1702/2003], ki sta zdaj v veljavi, in pod spodaj navedenimi pogoji [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE] potrjuje, da je:

[NAZIV IN NASLOV PODJETJA]

Kot proizvodna organizacije v skladu s poddelom G oddelka A Priloge I (del 21) k Uredbi [(ES) št. 1702/2003] potrjena za proizvodnjo proizvodov, delov in naprav, navedenih na priloženem seznamu odobritev, in za izdajo povezanih spričeval z uporabo navedenih sklicevanj.

POGOJI:

1. odobritev je omejena s priloženimi pogoji za odobritev in
2. odobritev mora biti v skladu s postopki, določenimi v predstavitvi proizvodne organizacije, in
3. odobritev je veljavna, dokler odobrena proizvodna organizacije izpolnjuje pogoje iz Priloge I (del 21) k Uredbi [(ES) št. 1702/2003].
4. Če so zgoraj navedeni pogoji izpolnjeni, ta odobritev velja za nedoločen čas, razen če se odobritev predhodno odpove, nadomesti, začasno razveljavi ali prekliče.

Datum prvotne izdaje

Datum te revizije:

Št. revizije:

Podpis:

Za pristojni organ: [OPREDELITEV PRISTOJNEGA ORGANA (*)]

Obrazec EASA 55a – 2. izdaja. 2.

(*) ali EASA, če je pristojni organ EASA.

(**) Črtati za države, ki niso članice EU.

[DRŽAVA ČLANICA] (*) A Članica Evropske unije (**)	Pogoji odobritve	TA: [KODA DRŽAVE ČLANICE (*)].21G.XXXX
Ta dokument je del odobritve proizvodne organizacije številka [KODA DRŽAVE ČLANICE (*)].21 G.XXXX, izdane Naziv podjetja:		
Oddelek 1. OBSEG DELA:		
PROIZVODNJA	PROIZVOD/KATEGORIJE	
Za podrobnosti in omejitve glej oddelek xxx Predstavitev proizvodne organizacije		
Oddelek 2. LOKACIJE:		
Oddelek 3. UGODNOSTI:		
Proizvodna organizacije ima v okviru svojih pogojev odobritve in v skladu s postopki predstavitvene proizvodne organizacije pravico do uveljavljanja ugodnosti, določenih v točki 21A.163. Veljajo naslednji pogoji:		
[Obdržite samo ustrezno besedilo]		
Pred odobritvijo projekta za proizvod se lahko za namene skladnosti izda obrazec EASA 1.		
Izjava o skladnosti se v primeru neodobrenega zrakoplova lahko ne izda.		
Vzdrževanje je mogoče izvajati, vse dokler je potrebna skladnost s predpisi glede vzdrževanja, v skladu z oddelkom xxx Predstavitev proizvodne organizacije.		
Dovoljenja za letenje se lahko izdajo v skladu z oddelkom yyy Predstavitev proizvodne organizacije.		
Datum prvotne izdaje:	Podpis:	
Datum te revizije:		
Št. revizije:	Za [OPREDELITEV PRISTOJNEGA ORGANA (*)]	

Obrazec EASA 55b – 2. izdaja.

(*) ali EASA, če je pristojni organ EASA.

(**) Črtati za države, ki niso članice EU.

Dodatek XI

Izjava o soglasju – obrazec EASA 65 – iz poddela F Priloge I (dela 21)

[DRŽAVA ČLANICA] (*)

Članica Evropske unije (**)

IZJAVA O SOGLASJU ZA PROIZVODNJO BREZ ODOBRITVE PROIZVODNE ORGANIZACIJE

[IME PROSILCA]

[POLNO IME (če je drugačno)]

[POPOLN NASLOV PROSILCA]

Datum (dan, mesec, leto)

Referenca: [KODA DRŽAVE ČLANICE (*).21F.XXXX]

Spoštovani,

Vaš sistem preverjanja proizvodnje je bil ovrednoten in ocenjen za skladnega s poddelom F oddelka A Priloge I (del 21) k Uredbi [(ES) št. 1702/2003].

Zato pod pogoji, določenim spodaj, dovoljujemo, da se skladnost spodaj navedenih proizvodov, delov in naprav dokazuje na podlagi F oddelka A Priloge I (del 21) k Uredbi [(ES) št. 1702/2003].

Št. enot

Št. dela

Serijska št.

ZRAKOPLOV

DELI

Za izjavo veljajo naslednji pogoji:

1. Veljavna je, dokler [naziv družbe] izpolnjuje pogoje poddela F oddelka A Priloge I (del 21) k Uredbi [(ES) št. 1702/2003].
2. Zahteva se skladnost s postopki, določenimi v priročniku [naziv družbe] ref./datum izdaje
3. Veljati preneha dne
4. Izjava o skladnosti, ki jo je izdala [naziv družbe] na podlagi določb tokče 21A.130 navedene uredbe, mora potrditi organ, ki je izdal to izjavo o soglasju po postopku.....iz zgoraj navedenega priročnika.
5. [Naziv družbe] organ, ki je izdal to izjavo o soglasju, nemudoma obvesti o vseh spremembah svojega sistema preverjanja proizvodnje, ki bi lahko vplivale na inšpekcijske preglede, skladnost ali plovnost proizvodov in delov, naštetih v tej izjavi.

Za pristojni organ: [OPREDELITEV PRISTOJNEGA ORGANA (*)2]

Datum in podpis

Obrazec EASA 65 – 2. Izdaja.

(*) ali EASA, če je pristojni organ EASA.

(**) Črtati za države, ki niso članice EU.

▼ **M3***Dodatek XII***Kategorije testnih letov in z njimi povezane kvalifikacije posadke za testne lete****A. Splošno**

Ta dodatek določa kvalifikacije, ki jih mora imeti letalska posadka, ki sodeluje pri izvajanju testnih letov zrakoplovov, ki so certificirani ali bodo certificirani v skladu s CS-23 za zrakoplove z največjo vzletno maso (MTOM) 2 000 kg ali več, CS-25, CS-27, CS-29 ali enakovrednimi plovnostnimi kodami.

B. Opredelitev pojmov

1. „Inženir za testne lete“ pomeni vsakega inženirja, ki je udeležen pri testnih letih, bodisi na tleh ali v letu.
2. „Vodilni inženir za testne lete“ pomeni inženirja za testne lete, ki je zadolžen za naloge, ki se izvajajo na zrakoplovu, z namenom da bi opravljal testne lete ali ocenjeval pilota pri upravljanju zrakoplova in njegovih sistemov med dejavnostmi testnega leta.
3. „Testni leti“ pomenijo:
 - 3.1 lete za razvojno fazo novega projekta (zrakoplova, pogonskih sistemov, delov in naprav);
 - 3.2 lete za dokaz skladnosti z osnovo za certificiranje ali skladnosti s projektom tipa;
 - 3.3 lete, predvidene za preskušanje novih konceptov projekta, za kar so potrebni nekonvencionalni manevri ali profili, za katere bi bil možen izhod iz že odobrene envelope zrakoplova;
 - 3.4 lete za usposabljanje za testne lete.

C. Kategorije testnih letov

1. *Splošno*

Spodnji opisi se nanašajo na lete, ki jih izvajajo projektivne in proizvodne organizacije na podlagi Priloge I (dela 21).
2. *Področje uporabe*

Če je v test vključen več kot en zrakoplov, se vsak posamezni let zrakoplova oceni na podlagi tega dodatka, da se ugotovi, ali gre za testni let in, če je to primerno, za katero kategorijo.

Leti iz točke (6)(B)(3) so edini leti, ki spadajo na področje uporabe tega dodatka.
3. *Kategorije testnih letov*

Testni leti vključujejo naslednje štiri kategorije:

 - 3.1 Kategorija ena (1)
 - (a) Začetni let(-i) novega tipa zrakoplova ali zrakoplova, katerega let ali značilnosti upravljanja so lahko bili znatno spremenjeni;

▼ **M3**

- (b) leti, med katerimi je mogoče predvideti, da lahko nastopijo letalne značilnosti, ki se znatno razlikujejo od tistih, ki so že znane;
- (c) leti, katerih namen je raziskati nove ali neobičajne konstrukcijske značilnosti ali tehnike zrakoplova;
- (d) leti za določitev ali razširitev letalne envelope;
- (e) leti za določitev regulativnih zmogljivosti, letalnih značilnosti in značilnosti upravljanja ob približevanju omejitvam letalne envelope;
- (f) usposabljanje za testne lete kategorije 1.

3.2 Kategorija dva (2)

- (a) Leti, ki niso razvrščeni v kategorijo 1, z zrakoplovom, katerega tip še ni certificiran;
- (b) leti, ki niso razvrščeni v kategorijo 1, z zrakoplovom že certificiranega tipa po vključitvi še ne odobrene spremembe, pri katerih je:
 - (i) zahtevana ocena splošnega vedenja zrakoplova ali
 - (ii) zahtevana ocena osnovnih postopkov posadke, kadar deluje ali je potreben nov ali spremenjen sistem, ali
 - (iii) zahtevano, da zrakoplov namenoma leti zunaj omejitev trenutno odobrenega območja delovanja, a znotraj preskušane letalne envelope;
- (c) usposabljanje za testne lete kategorije 2.

3.3 Kategorija tri (3)

Leti, ki se izvajajo za izdajo izjave o skladnosti za novo izdelan zrakoplov, za katerega ni potrebno letenje zunaj omejitev tipa certifikata ali priročnika za letenje za zrakoplov.

3.4 Kategorija štiri (4)

Leti, ki niso uvrščeni v kategorijo 1 ali 2, z zrakoplovom že certificiranega tipa, če se vključuje še ne odobrena projektivna sprememba.

D. Usposobljenost ter izkušnje pilotov in vodilnih inženirjev za testne lete1. *Splošno*

Piloti in vodilni inženirji za testne lete so usposobljeni in imajo izkušnje iz naslednje tabele.

Zrakoplovi	Kategorije testnih letov			
	1	2	3	4
CS-23 regionalni zrakoplovi ali zrakoplovi iz izračunano največje dovoljeno hitrostjo, ki se uporablja v strmeh letu proti cilju na tleh (Md), več kot 0,6 macha ali ki lahko dosežejo višino nad 7 260 m (25 000 čevljev), CS-25, CS-27, CS-29 ali enakovredne plovnostne kode	stopnja usposobljenosti 1	stopnja usposobljenosti 2	stopnja usposobljenosti 3	stopnja usposobljenosti 4
drugi zrakoplovi CS-23 z MTOM 2 000 kg ali več	stopnja usposobljenosti 2	stopnja usposobljenosti 2	stopnja usposobljenosti 3	stopnja usposobljenosti 4

▼ M3

1.1 stopnja usposobljenosti 1

1.1.1 Piloti izpolnjujejo zahteve Priloge I (del FCL) k Uredbi Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011 ⁽¹⁾.

1.1.2 Vodilni inženir za testne lete je:

- (a) zadovoljivo zaključil usposabljanje za stopnjo usposobljenosti 1 in
- (b) opravil vsaj 100 ur letenja, vključno z usposabljanjem za testne lete.

1.2 Stopnja usposobljenosti 2

1.2.1 Piloti izpolnjujejo zahteve Priloge I (del FCL) k Uredbi Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011.

1.2.2 Vodilni inženir za testne lete je:

- (a) zadovoljivo zaključil usposabljanje za stopnjo usposobljenosti 1 ali 2 in
- (b) opravil najmanj 50 ur letenja, vključno z usposabljanjem za testne lete.

Usposabljanje za stopnjo usposobljenosti 1 ali 2 za vodilnega inženirja za testne lete obsega najmanj naslednje predmete:

- (i) zmogljivosti;
- (ii) stabilnost in nadzorovanje/značilnosti upravljanja,
- (iii) sisteme;
- (iv) vodenje testa in
- (v) obvladovanje tveganj/upravljanje varnosti.

1.3 Stopnja usposobljenosti 3

1.3.1 Piloti imajo veljavno licenco, ki ustreza kategoriji zrakoplova, ki se testira, in je izdana v skladu z delom FCL, kot tudi najmanj licenco poklicnega pilota. Poleg tega ima vodja zrakoplova:

- (a) rating za testne lete ali
- (b) je opravil najmanj 1 000 ur letenja kot vodja zrakoplova na zrakoplovih s podobno zahtevnostjo in značilnostmi ter
- (c) je pri vsakem razredu ali tipu zrakoplova sodeloval pri vseh letih, ki so del programa, ki je privedel do izdaje posameznega spričevala o plovnosti za vsaj pet zrakoplovov.

1.3.2 Vodilni inženir za testne lete:

- (a) izpolnjuje stopnjo usposobljenosti 1 ali 2 ali
- (b) je pridobil veliko izkušenj z letenjem, ki so pomembne za njegove naloge, in
- (c) je sodeloval pri vseh letih, ki so del programa, ki je privedel do izdaje posameznega spričevala o plovnosti za vsaj pet zrakoplovov.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalsko osebje v civilnem letalstvu v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 311, 25.11.2011, str. 1).

▼ M3**1.4 Stopnja usposobljenosti 4:**

1.4.1 Piloti imajo veljavno licenco, ki ustreza kategoriji zrakoplova, ki se testira, in je izdana v skladu z delom FCL, kot tudi najmanj licenco poklicnega pilota. Vodja zrakoplova ima rating za testne lete ali je opravil vsaj 1 000 ur letenja kot vodja zrakoplova s podobno zahtevnostjo in značilnostmi.

1.4.2 Usposobljenost in izkušnje za vodilne inženirje za testne lete, kakor je opredeljeno v priročniku za delovanje za testne lete.

2. Vodilni inženirji za testne lete

Vodilni inženirji za testne lete pridobijo dovoljenje pri organizaciji, ki jih zaposluje, s podrobnimi podatki o obsegu njihovih funkcij znotraj organizacije. Dovoljenje vsebuje naslednje podatke:

- (a) ime;
- (b) datum rojstva;
- (c) izkušnje in usposabljanje;
- (d) položaj v organizaciji;
- (e) namen dovoljenja;
- (f) datum prve izdaje dovoljenja;
- (g) datum poteka dovoljenja, če je podan, in
- (h) identifikacijsko številka dovoljenja.

Vodilni inženirji za testne lete so imenovani le za določen let, če so telesno in duševno sposobni varno opravljati dodeljene naloge in izpolnjevati odgovornosti.

Organizacija da vso zadevno evidenco v zvezi z dovoljenji na voljo njihovim imetnikom.

E. Usposobljenost in izkušnje drugih inženirjev za testne lete.

Drugi inženirji za testne lete na krovu zrakoplova imajo izkušnje in usposabljanje, ki so sorazmerni z nalogami, ki so jim dodeljene kot članom posadke, in v skladu s priročnikom za delovanje za testne lete, kadar je to primerno.

Organizacija da vso zadevno evidenco v zvezi z dejavnostmi, povezanimi z leti, na voljo ustreznemu inženirju za testne lete.

*PRILOGA II***Razveljavljena uredba s seznamom njenih zaporednih sprememb**

Uredba Komisije (ES) št. 1702/2003	(UL L 243, 27.9.2003, str. 6)
Uredba Komisije (ES) št. 381/2005	(UL L 61, 8.3.2005, str. 3)
Uredba Komisije (ES) št. 706/2006	(UL L 122, 9.5.2006, str. 16)
Uredba Komisije (ES) št. 335/2007	(UL L 88, 29.3.2007, str. 40)
Uredba Komisije (ES) št. 375/2007	(UL L 94, 4.4.2007, str. 3)
Uredba Komisije (ES) št. 287/2008	(UL L 87, 29.3.2008, str. 3)
Uredba Komisije (ES) št. 1057/2008	(UL L 283, 28.10.2008, str. 30)
Uredba Komisije (ES) št. 1194/2009	(UL L 321, 8.12.2009, str. 5)

PRILOGA III

Primerjalna tabela

Uredba (ES) št. 1702/2003	Ta uredba
člen 1(1)	člen 1(1)
člen 1(2)	člen 1(2), točke (a) do (h)
—	člen 1(2), točki (i) in (j)
člen 2(1) in (2)	člen 2(1) in (2)
člen 2(3)	—
člen 2a(1), uvodne besede	člen 3(1), uvodne besede
člen 2a(1), točki (a) in (b)	člen 3(1), točki (a) in (b)
člen 2a(1), točki (c) in (d)	—
člen 2a(2) do (5)	člen 3(2) do (5)
člen 2b	člen 4
člen 2c(1)	člen 5
člen 2c(2) in (3)	—
člen 2d	člen 6
člen 2e, prvi odstavek	člen 7
člen 2e, drugi odstavek	—
člen 3(1), (2) in prvi stavek točke 3	člen 8(1), (2) in (3)
člen 3(3), drugi stavek, (4) in (5)	—
člen 3(6)	—
člen 4(1), (2) in prvi stavek točke 3	člen 9(1), (2) in (3)
člen 4(3), drugi stavek, (4), (5) in (6)	—
—	člen 10
—	člen 11
člen 5(1)	člen 12
člen 5(2) do (5)	—
Priloga	Priloga I
—	Priloga II
—	Priloga III